

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»**

Фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року
разом зі звітом незалежних аудиторів*

Звіт керівництва

Зміст

Фінансова звітність

Звіт незалежних аудиторів

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про фінансові результати	2
Звіт про сукупний дохід	3
Звіт про рух грошових коштів	4
Звіт про зміни власного капіталу	5

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність	6
2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність	6
3. Основа підготовки інформації	7
4. Основні принципи облікової політики	7
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	20
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	22
7. Кошти в інших банках	24
8. Цінні папери	25
9. Кредити клієнтам	27
10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи	38
11. Право користування активами	40
12. Інші активи	40
13. Заборгованість перед Національним банком України	41
14. Заборгованість перед іншими банками	41
15. Кошти клієнтів	42
16. Зобов'язання з оренди	42
17. Інші зобов'язання	43
18. Похідні фінансові інструменти	44
19. Акціонерний капітал та резерви	45
20. Сегментний аналіз	45
21. Процентні доходи та витрати	48
22. Комісійні доходи та витрати	49
23. Інші доходи	49
24. Операційні витрати	50
25. Податок на прибуток	50
26. Управління ризиками	52
27. Розкриття справедливої вартості	65
28. Умовні та інші зобов'язання	68
29. Фінансові активи, передані у забезпечення	70
30. Операції зі зв'язаними сторонами	71
31. Прибуток на акцію	73
32. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності	73
33. Капітал	74
34. Події після дати балансу	75

Звіт керівництва

Звіт незалежних аудиторів

щодо фінансової звітності Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк».

Код ЄДРПОУ Банку: № 14282829. Банк розташований за юридичною адресою: 04070, м. Київ, вул. Андріївська, будинок 4. Банк був зареєстрований 23 грудня 1991 р; останні зміни до установчих документів Банку внесені 23 червня 2020 р. Основним видом діяльності Банку за КВЕД-2010 є 64.19 «Інші види грошового посередництва». Перелік акціонерів, які є власниками 5 % і більше акцій (часток):

- Товариство з обмеженою відповідальністю «СКМ Фінанс» - 92,34%, місцезнаходження: 87534, Донецька обл., місто Маріуполь, проспект Нахімова, будинок 116-А;
- СКМ ХОЛДІНГЗ ЛІМІТЕД (SCM HOLDINGS LIMITED) – 7,66%, місцезнаходження: 28 Октобріу, 377, Собох Хаус, 1 поверх Неаполі, 3107, Лімасол, Кіпр.

Акціонерам Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк» (далі - «Банк»), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 р., звіту про фінансові результати, звіту про сукупний дохід, звітів про зміни власного капіталу і про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток, включаючи стислий виклад суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2020 р. та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі *«Відповідальність»*

Суб'єкт господарювання: Акціонерне товариство «Перший Український Міжнародний Банк»

Код ЄДРПОУ: № 14282829.

Незалежний аудитор: ПрАТ «КПМГ Аудит», компанія, яка зареєстрована згідно із законодавством України, член глобальної організації незалежних фірм KPMG, що входять до KPMG International Limited, приватної англійської компанії з відповідальністю, обмеженою гарантіями своїх учасників.

Код ЄДРПОУ: № 31032100.

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2397

Адреса: вул. Московська, 32/2, Київ, 01010, Україна

аудиторів за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, у тому числі оцінений ризик суттєвих викривлень унаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам	
Див. Примітку 9 до фінансової звітності.	
Ключове питання аудиту	Як це питання вирішувалось під час аудиту
<p>Кредити клієнтам становлять 50% загальних активів і відображаються за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки (далі - «ОКЗ»), що оцінюються на регулярній основі і є чутливими до припущень, що використовуються.</p> <p>Модель оцінки очікуваних кредитних збитків вимагає від управлінського персоналу застосовувати професійне судження і робити припущення щодо таких основних питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — своєчасне виявлення значного підвищення кредитного ризику та події дефолту за кредитами клієнтам (віднесення до стадій 1, 2 і 3 відповідно до МСФЗ 9); — оцінка заборгованості під ризиком дефолту (EAD), оцінка ймовірності дефолту (PD) та величини збитку в разі дефолту (LGD);	<p>Ми проаналізували основні аспекти методології та політик Банку щодо оцінки її відповідності вимогам МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», в тому числі шляхом залучення до аналізу фахівців з управління фінансовими ризиками.</p> <p>Для аналізу адекватності застосованого управлінським персоналом професійного судження і зроблених припущень при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, ми в тому числі виконали такі аудиторські процедури:</p> <ul style="list-style-type: none"> — За вибіркою кредитів, потенційна зміна оцінки ОКЗ яких може істотно вплинути на фінансову звітність, ми протестували правильність присвоєної Банком стадії шляхом аналізу фінансової та нефінансової інформації щодо обраних позичальників, використаних Банком припущень і професійних суджень, а також впливу Covid-19 на позичальників; — Для вибірки заборгованостей, які були віднесені до Стадії 3 та були суб'єктом оцінки на предмет зменшення корисності на індивідуальній основі, та фокусуємось на тих, що мали найбільший потенційний

<p>— оцінка очікуваних грошових потоків за кредитами клієнтам, віднесеними до Стадії 3.</p> <p>У зв'язку із значним обсягом кредитів, виданих клієнтам, а також невизначеністю, що притаманна оцінці величини резерву під ОКЗ та невизначеністю, що зумовлена впливом Covid-19, це питання є ключовим питанням аудиту.</p>	<p>вплив на фінансову звітність, ми оцінили обґрунтування майбутніх грошових потоків на основі нашого розуміння, в т.ч. розуміння впливу Covid-19 на вибрані кредити, а також з урахуванням наявної ринкової інформації;</p> <p>— Щодо кредитів, виданих клієнтам, за якими Банк оцінює ОКЗ на колективній основі, ми протестували принципи роботи відповідних моделей та їх застосування шляхом перевірки математичної точності розрахунку, а також протестували вхідні дані для цих моделей шляхом звірки з первинними документами на основі вибірки;</p> <p>— Із залучення спеціалістів інформаційного ризик-менеджменту, ми протестували механізм автоматичного розрахунку днів прострочення кредитів.</p> <p>Також ми оцінили, що розкриття у фінансовій звітності адекватно відображають схильність Банку до кредитного ризику.</p>
--	---

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає інформацію, що включена до:

— Звіту керівництва Банку на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою (що не включає фінансової звітності та нашого звіту незалежних аудиторів щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту незалежних аудиторів;

— Річну інформацію емітента цінних паперів, що розкривається та подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – «НКЦПФР»), яка, як ми очікуємо, буде надана нам після дати цього звіту незалежних аудиторів.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, яка отримана до дати цього звіту незалежних аудиторів, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів щодо іншої інформації, які потрібно було б включити до Звіту керівництва Банку.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог законодавства України щодо фінансового звітування та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудиторів за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудиторів, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудиторів до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудиторів. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, про відповідні дії, що вживаються для усунення загроз, або вжиті застережні заходи.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудиторів, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Згідно з вимогами статті 14(4) Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» ми надаємо наведену нижче інформацію в нашому Звіті незалежних аудиторів, яка вимагається додатково до вимог МСА.

Призначення аудитора та тривалість виконання аудиторського завдання

Ми були призначені аудиторами фінансової звітності Банку на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою, Наглядовою радою Банку 11 вересня 2019 р. Загальна тривалість виконання нами аудиторських завдань без перерв складає 2 роки, включаючи рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.

Надання неаудиторських послуг

Ми стверджуємо, що ми не надавали неаудиторські послуги, які заборонені положеннями Статті 6(4) Закону України *“Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”*.

Також, за період, якого стосується обов'язковий аудит, що ми виконуємо, ми не надавали Банку інших послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, інформація про які не розкрита у Звіті керівництва Банку.

Додатковий звіт для Аудиторського Комітету

Ми підтверджуємо, що цей звіт аудиторів узгоджений з додатковим звітом для Аудиторського Комітету.

Інформація, що розкривається відповідно до вимог Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Аудит проводився у період з 26 жовтня 2020 р. по 12 березня 2021 р. Аудит був проведений на основі: Договору №150-SA/2019 від 22 жовтня 2019 р.

Управлінський персонал несе відповідальність за дотримання Банком юридичних та нормативних вимог, включаючи вимоги, встановлені НКЦПФР. Відповідно до рішення НКЦПФР № 160 від 12 лютого 2013 р., в рамках нашого аудиту фінансової звітності, ми зобов'язані звітувати про інші правові та регулятивні вимоги, включаючи:

- 1) Опис питань і висновки, яких дійшов аудитор, щодо:
  - відповідності розміру власного капіталу за даними фінансової звітності Банку на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою, вимогам, установленим нормативно-правовими актами НКЦПФР;
  - відповідності розміру статутного капіталу установчим документам (опис оцінки із зазначенням форми внесків);
  - формування та сплати статутного капіталу;
  - відсутності у Банку прострочених зобов'язань щодо сплати податків (наявність/відсутність податкового боргу) та зборів, несплачених штрафних санкцій за порушення законодавства про фінансові послуги, у тому числі на ринку цінних паперів.
- 2) Інформацію стосовно напрямів використання коштів, що внесені для формування статутного капіталу Банку, що відповідно до статуту має намір провадити професійну діяльність на ринку цінних паперів з дати створення або з дати внесення змін до Статуту щодо основних видів діяльності підприємства.
- 3) Інформацію щодо зв'язаних осіб Банку, які було встановлено аудитором в процесі виконання процедур аудиту фінансової звітності.
- 4) Інформацію про наявність та обсяг непередбачених активів та/або зобов'язань, ймовірність визнання яких у звіті про фінансовий стан є достатньо високою.
- 5) Інформацію про наявність подій після дати балансу, які не знайшли відображення у фінансовій звітності, проте можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Банку.
- 6) Інформацію про наявність інших фактів та обставин, які можуть суттєво вплинути на діяльність Банку у майбутньому, та оцінку ступеня їхнього впливу.

7) Іншу фінансову інформацію відповідно до законодавства.

Результати наших процедур наведені нижче:

1) На 31 грудня 2020 р. власний капітал Банку складає 9 684 011 тис. грн., у тому числі:

- акціонерний капітал – 4 780 595 тис. грн.
- емісійний дохід – 101 660 тис. грн.
- резерв переоцінки основних засобів – 448 068 тис. грн.
- резерв переоцінки цінних паперів – 130 887 тис. грн.
- резервний фонд – 1 605 862 тис. грн.
- нерозподілений прибуток – 2 616 939 тис. грн.

Власний капітал Банку, за даними фінансової звітності на 31 грудня 2020 р., відповідає вимогам, установленим нормативно-правовими актами НКЦПФР.

Акціонерний капітал Банку відповідає установчим документам. Акціонерний капітал Банку на 31 грудня 2020 р. сформований та внесений грошовими коштами у розмірі 3 294 492 тис. грн., а також за рахунок спрямування нерозподіленого прибутку на збільшення акціонерного капіталу Банку шляхом збільшення номінальної вартості акцій у розмірі 1 486 103 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2020 р. Банк встановив, що у нього відсутні прострочені зобов'язання щодо сплати податків (наявність/відсутність податкового боргу) та зборів, несплачених штрафних санкцій за порушення законодавства про фінансові послуги, у тому числі на ринку цінних паперів.

Відповідно до вимог рішення НКЦПФР №160 від 12 лютого 2013 р., ми також розкриваємо таку інформацію:

- 2) Внески до статутного капіталу Банку були використані на ведення статутної діяльності.
- 3) Інформація про операції та залишки коштів зі зв'язаними сторонами розкрита у примітці 30 до фінансової звітності.
- 4) Станом на 31 грудня 2020 р. Банк не має непередбачених активів та/або зобов'язань, щодо визнання яких у звіті про фінансовий стан є висока ймовірність, крім тих, що відображені у звітності на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою.
- 5) Не було подій після дати балансу, крім розкритих у Примітці 34, до дати цього звіту незалежних аудиторів, які не знайшли відображення у фінансовій звітності, проте можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Банку.
- 6) Не було інших фактів та обставин, крім відображених у фінансовій звітності, які можуть суттєво вплинути на діяльність Банку.

Ми розглянули питання, наведені вище, тільки для обмежених цілей, про які йдеться у другому параграфі розділу «Інформація, що розкривається відповідно до вимог Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку».

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежних аудиторів, є:

Пархоменко Ганна Валеріївна

Реєстраційний номер запису 101539 у Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів

Заступник директора,

ПрАТ «КПМГ Аудит»

12 березня 2021 р.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2020 рік	2019 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	14 534 838	9 671 645
Заборгованість інших банків	7	1 486 374	1 067 864
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8	70 599	39 311
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8	18 384 105	8 890 820
Кредити клієнтам	9	37 573 208	32 886 479
Інші активи	12	935 366	658 445
Основні засоби	10	1 647 151	1 583 991
Інвестиційна власність	10	71 330	94 309
Нематеріальні активи	10	264 333	279 641
Право користування активами	11	294 432	264 713
Відстрочені податкові активи	25	2 218	–
Всього активів		75 263 954	55 437 218
Зобов'язання			
Заборгованість перед Національним банком України	13	4 200 554	–
Заборгованість перед іншими банками	14	1 356 654	934 276
Кошти клієнтів	15	57 515 262	42 752 593
Зобов'язання з оренди	16	328 639	294 619
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		132 528	140 298
Відстрочене податкове зобов'язання	25	–	26 433
Інші зобов'язання	17	2 046 306	2 221 622
Всього зобов'язань		65 579 943	46 369 841
Власний капітал			
Акціонерний капітал	19	4 780 595	3 294 492
Емісійний дохід		101 660	101 660
Резерв переоцінки основних засобів		448 068	456 914
Резерв переоцінки цінних паперів		130 887	122 303
Резервний фонд		1 605 862	1 475 430
Нерозподілений прибуток		2 616 939	3 616 578
Всього власного капіталу		9 684 011	9 067 377
Всього зобов'язань та власного капіталу		75 263 954	55 437 218

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-75 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансові результати за 2020 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки	21	9 045 859	7 662 951
Інші процентні доходи		189 905	119 009
Процентні витрати	21	(2 389 067)	(2 491 187)
Чисті процентні доходи		6 846 697	5 290 773
Результат від формування резерву під кредитні збитки		(1 113 289)	(215 456)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки		5 733 408	5 075 317
Комісійні доходи	22	2 418 276	2 282 346
Комісійні витрати	22	(742 224)	(536 002)
Чисті комісійні доходи		1 676 052	1 746 344
<i>Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:</i>			
- торгові операції		170 006	311 422
- курсові різниці		78 018	75 020
<i>Чисті збитки від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:</i>			
- торгові операції		(137)	(1 221)
- зміна справедливої вартості		(35)	(2 256)
<i>Чисті прибутки від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:</i>			
- торгові операції		23 766	8 347
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки інвестиційної власності	10	(1 167)	24 458
Чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів		4 974	(123 612)
Чисті прибутки від кредитів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		4 381	2 555
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		21 618	6 384
Результат від модифікації фінансових активів, яка не призводить до припинення визнання		(27 883)	(37 050)
Результат від припинення визнання фінансових активів		1 713	5 761
Інші доходи	23	135 511	166 784
Операційний дохід		7 820 225	7 258 253
Операційні витрати	24	(4 654 941)	(4 097 252)
Прибуток до оподаткування		3 165 284	3 161 001
Витрати з податку на прибуток	25	(557 191)	(557 284)
Чистий прибуток за звітний період		2 608 093	2 603 717
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	31	182,08	181,77

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-75 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2020 рік

(у тисячах гривень)

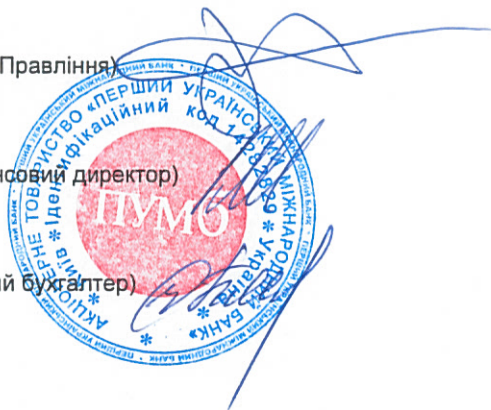
	2020 рік	2019 рік
Чистий прибуток за звітний період	2 608 093	2 603 717
Інший сукупний дохід		
<i>Інший сукупний дохід, який буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Нереалізовані доходи за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	91 936	205 589
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(57 701)	(17 906)
Реалізовані доходи за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	(23 766)	(8 347)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(1 885)	(32 280)
Чистий інший сукупний прибуток, що підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку у наступних періодах	8 584	147 056
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	-	(1 337)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	-	72
Чистий інший сукупний збиток, що не підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку в наступних періодах	-	(1 265)
Інший сукупний дохід за рік, за вирахуванням податків	8 584	145 791
Всього сукупний прибуток за звітний період	2 616 677	2 749 508

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2020 рік

(у тисячах гривень)

	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Процентні доходи отримані	9 213 878	7 199 359
Процентні витрати сплачені	(2 499 361)	(2 443 551)
Комісійні доходи отримані	2 421 785	2 274 708
Комісійні витрати сплачені	(701 067)	(539 683)
Дохід, отриманий від торгівлі іноземною валютою	170 006	331 702
Збиток від операцій з цінними паперами	(137)	(1 221)
Прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими деривативами	5 830	(118 932)
Інші доходи отримані	135 437	162 685
Операційні витрати сплачені	(3 982 229)	(3 444 797)
Податок на прибуток сплачений	(595 496)	(500 639)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	4 168 646	2 919 631
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних активів</i>		
Заборгованість інших банків	(188 183)	193 688
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(28 252)	67 249
Кредити клієнтам	(3 630 812)	(6 978 846)
Інші активи	(431 570)	(227 027)
<i>Чисте зменшення/(збільшення) операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед Національним банком України	4 200 000	(1 000)
Заборгованість перед іншими банками	(15 530)	424 450
Кошти клієнтів	11 094 119	5 732 130
Випущені/погашені депозитні сертифікати	(1 028)	(801 357)
Інші зобов'язання	(456 259)	670 687
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	14 711 131	1 999 605
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(475 532)	(558 168)
Надходження від продажу основних засобів та нематеріальних активів	6 812	92 563
Придбання цінних паперів	(160 501 186)	(54 233 401)
Продаж/погашення цінних паперів	151 831 594	54 688 428
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(9 138 312)	(10 578)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Виплата дивідендів (Примітка 19)	(2 000 043)	-
Сплата орендних платежів	(143 085)	(163 947)
Погашення субординованого боргу	-	(482 300)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	(2 143 128)	(646 247)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	1 434 140	(713 349)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(638)	1 607
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	4 863 193	631 038
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	9 671 645	9 040 607
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду (Примітка 6)	14 534 838	9 671 645

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-75 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни власного капіталу за 2020 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки цінних паперів	Резервний фонд	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Залишок на 31 грудня 2018 р.	3 294 492	101 660	474 735	(24 753)	1 475 430	996 305	6 317 869
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	2 603 717	2 603 717
Інший сукупний дохід за рік	-	-	(1 265)	147 056	-	-	145 791
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	(1 265)	147 056	-	2 603 717	2 749 508
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(9 057)	-	-	9 057	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(7 499)	-	-	7 499	-
Залишок на 31 грудня 2019 р.	3 294 492	101 660	456 914	122 303	1 475 430	3 616 578	9 067 377
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	2 608 093	2 608 093
Інший сукупний дохід за рік	-	-	-	8 584	-	-	8 584
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	-	8 584	-	2 608 093	2 616 677
Спрямування прибутку до статутного капіталу (Примітка 19)	1 486 103	-	-	-	-	(1 486 103)	-
Відрахування до резервного капіталу	-	-	-	-	130 432	(130 432)	-
Виплата дивідендів власникам (Примітка 19)	-	-	-	-	-	(2 000 043)	(2 000 043)
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(8 846)	-	-	8 846	-
Залишок на 31 грудня 2020 р.	4 780 595	101 660	448 068	130 887	1 605 862	2 616 939	9 684 011

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-75 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2019 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) (на 31 грудня 2019 року – акціонерами Банку є СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу)). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав 6 регіональних центрів та 218 відділень в Україні (на 31 грудня 2019 року – 6 регіональних центрів та 202 відділення в Україні).

2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, інфляцією та дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною, але спостерігається позитивна динаміка макроекономічних показників. У 2020 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Пандемія коронавірусу у 2020 році разом з карантинними заходами мали ефект у вигляді загального зниження бізнес-активності по економіці України в цілому, а також по банківському сектору зокрема.

За підсумками 2020 року інфляція сягнула центральної точки цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п., закладеного Основними засадами грошово-кредитної політики на 2020 рік та середньострокову перспективу. Упродовж року інфляція переважно перебувала нижче цільового діапазону. Низькі темпи зростання цін зумовлювалися негативним впливом пандемії коронавірусу та карантинних обмежень на економічну активність та споживання. Падіння світових цін на енергоносії, а також зниження попиту на непершочергові товари і послуги підтримували низький рівень інфляції. Послаблення гривні позначалося на споживчих цінах з певним часовим лагом. З огляду на суттєве послаблення інфляційного тиску та скорочення ділової активності упродовж першої половини року, НБУ пом'якшував монетарну політику, щоб сприяти відновленню економіки і водночас повернути інфляцію до цілі. Облікова ставка була знижена до рівня в 6%. Завдяки монетарній підтримці НБУ, яка сприяла здешевленню фінансових ресурсів, і фіскальним стимулам уряду, які підтримали внутрішнє споживання, економіка почала відновлюватися у III кварталі 2020 року. В умовах динамічного відновлення світової та української економіки інфляція прискорилася наприкінці року. Інфляційна ціль була досягнута другий рік поспіль в рамках режиму інфляційного таргетування для забезпечення помірної інфляції на рівні середньострокової цілі 5%.

5 вересня 2020 року та 14 березня 2020 року міжнародні рейтингові агенції Fitch та Standard&Poor's, відповідно, підтвердили суверенний рейтинг України до рівня В зі стабільним прогнозом.

За 2020 рік офіційний обмінний курс гривні до долару США Національного банку України збільшився на 19,37% з 23.6862 гривень за долар США на 1 січня 2020 року до 28.2746 гривень за долар США на 31 грудня 2020 року. Протягом 2020 року облікова ставка була знижена з 13,5% до 6%.

Станом на 31 грудня 2020 року в Україні діяв карантин та було запроваджено обмежувальні протиепідемічні заходи з метою запобігання поширенню Covid-19, Постановою Кабінету Міністрів України №104 від 17 лютого 2021 року відповідні заходи було продовжено на період до 30 квітня 2021 року.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації

Загальна інформація

Фінансова звітність, що додається, була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Фінансова звітність була підготовлена на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної власності, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю.

4. Основні принципи облікової політики

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Нижче представлені основні зміни облікової політики, пов'язані із застосуванням стандартів та інтерпретацій, які були вперше застосовані в 2020 році. Сутність та ефект кожного окремого стандарту та поправки наведено нижче.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 та «Реформа базової процентної ставки» через поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7, а також кілька інших змін існуючих стандартів вступили в силу з 1 січня 2020 року, але вони не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Визначення бізнесу»

Подані поправки застосовуються при об'єднанні бізнесу, починаючи з дати придбання від 1 січня 2020 року або після цієї дати, при оцінці того чи відбулося придбання бізнесу, чи групи активів. Подані поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 16 «Поступки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19»

Згідно з поданою поправкою передбачається добровільне спрощення практичного характеру для договорів оренди, за якими Банк виступає в ролі орендаря, зміни до яких виникають внаслідок пандемії коронавірусної інфекції та за якими задовольняються такі умови:

- переглянута компенсація за оренду практично не змінилася чи зменшилася порівняно з величиною безпосередньо перед зміною;
- зниження орендних платежів належить до платежів з оренди, які припадають на 30 червня 2021 року або раніше.
- немає жодних суттєвих змін в інших положеннях та умовах договору оренди.

Застосування даного спрощення передбачає, що для договорів оренди, щодо яких Банк застосовує спрощення практичного характеру, не потрібно оцінювати чи задовольняють поступки з оренди, які виникають прямо в наслідок пандемії коронавірусної інфекції, певним умовам для того, щоб бути визнаними як модифікації договору оренди.

Для орендодавців не передбачено такого спрощення практичного характеру. Орендодавці повинні продовжувати оцінювати, чи є поступки, пов'язані з пандемією COVID-19, модифікаціями оренди, і відповідно їх обліковувати

Протягом 2020 року Банк визначив, що зміни до договорів оренди не були прямим наслідком пандемії COVID-19 та Банк не застосовував такі спрощення практичного характеру.

Поправки до МСБО 1 та Визначення суттєвості згідно МСБО 8

Поправки мають на меті полегшити розуміння суті МСБО 1 і не змінюють базову концепцію суттєвості в Стандартах МСФЗ. Поняття «затямарення» або «заміни» суттєвої інформації на несуттєву інформацію було включено до складу нового визначення. Визначення порогу суттєвості інформації, що впливає на користувачів фінансової звітності, було змінено з "може впливати" на "можна обґрунтовано очікувати впливу".

Визначення поняття суттєвості в МСБО 8 було замінено посиланням на таке визначення в МСБО 1. Крім того, Рада з МСФЗ внесла поправки до інших Стандартів та Концептуальної основи МСФЗ, які містять визначення поняття суттєвості або посилаються на даний термін для забезпечення послідовності.

Подані поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Поправки до посилань на Концептуальну основу фінансової звітності

Разом із переглянутою Концептуальною основою МСФЗ, яка набула чинності після опублікування 29 березня 2018 року, Рада з МСФЗ також видала поправки до посилань на Концептуальну основу МСФЗ. Документ містить поправки до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 6, МСФЗ 14, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 34, МСБО 37, МСБО 38, КТМФЗ 12, КТМФЗ 19, КТМФЗ 20, КТМФЗ 22 та ПКТ-32.

Однак, не всі поправки оновлюють ці вимоги стосовно посилань на та цитат з Концептуальної основи таким чином, щоб вони посилалися на оновлену Концептуальну основу МСФЗ. Деякі висловлювання оновлені лише таким чином, щоб вказати, на яку версію Концептуальної основи вони посилаються (Концептуальні основи МСФЗ від 2001 року, 2010 року або оновлену редакцію від 2018 року), або таким чином, щоб вказати, що визначення у Стандарті не оновлювалися згідно нових тлумачень, розробленими в переглянутій Концептуальній основі МСФЗ.

Подані поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку

Нижче описані основні принципи облікової політики, що застосовувалися при складанні цієї фінансової звітності. Ці принципи послідовно застосовувалися до всіх років, представлених у звітності, якщо не зазначено інше.

Класифікація – фінансові активи

Згідно МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають тесту SPPI (виключно платежі в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Згідно даного критерію, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли Банк отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в межах яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Після оцінки бізнес-моделі та проходження тесту SPPI фінансовий актив при первісному визнанні класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI) на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході, тільки у випадку, якщо він відповідає обом з нижченаведених умов і не класифікований на розсуд Банку як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток :

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких наступних статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю:

- ▶ процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- ▶ очікуваних кредитних збитків (ECL); і
- ▶ прибутків та збитків від курсових різниць.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Класифікація – фінансові активи (продовження)

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу сукупного доходу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Банк може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відображати подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

За такими дольовими інструментами прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Крім того, при первісному визнанні Банк може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити неузгодженість обліку, яка виникла б в іншому випадку.

Оцінка бізнес-моделі

Банком проводиться оцінка мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому, розглядається така інформація:

- ▶ політики і цілі, встановлені для даного портфеля фінансових активів, а також для зазначених політик на практиці, зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- ▶ метод оцінки результативності портфеля і форма повідомлення цієї інформації управлінському персоналу Банку;
- ▶ ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- ▶ яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом (наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором);
- ▶ частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Банком мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Банк аналізує договірні умови фінансового інструмента.

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Банк змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Банк повинен перекласифікувати фінансові активи тільки в тому випадку, якщо він змінив бізнес-модель, яка використовується для управління цими фінансовими активами. Очікується, що такі зміни відбуваються вкрай рідко. Такі зміни визначаються вищим управлінським персоналом Банку як наслідок зовнішніх або внутрішніх змін і є значними для діяльності Банку й очевидними для зовнішніх сторін.

Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

Припинення визнання

Фінансові активи

Фінансовий актив (або, де це можливо – частина фінансового активу) припиняє визнаватися у звіті про фінансовий стан, якщо:

- ▶ термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- ▶ Банк відступив право на отримання грошових потоків від активу або прийняв зобов'язання перерахувати отримані грошові потоки повністю без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної» угоди; а також
- ▶ Банк або відступив практично всі ризики і вигоди від активу, або не відступив, але і не зберігає за собою всі ризики та вигоди від активу, проте відступив контроль над цим активом.

У разі якщо Банк відступив свої права на отримання грошових потоків від активу, при цьому ні передавши, ні зберігши за собою практично ніяких ризиків і вигод, пов'язаних з ним, а також не відступивши контроль над активом, такий актив відображається в обліку в межах подальшої участі Банку в цьому активі. Продовження участі Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за найменшим із значень первісної балансової вартості активу та максимального розміру відшкодування, яке може бути пред'явлено до оплати Банку.

Будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Банку в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданому фінансовому активі, що відповідає критеріям припинення визнання, яка виникла або залишилась у Банку, визнається як окремий актив або зобов'язання.

Списання

Кредити і боргові цінні папери підлягають списанню (частково чи повністю), коли немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках Банк визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню.

Однак Банк може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

Фінансові активи

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком Банк переглядає умови кредитів клієнтам, які мають фінансові труднощі («політика перегляду умов кредитних угод»). Якщо Банк планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. Банк здійснює якісну оцінку на предмет значущості даної модифікації в рамках політики Банку щодо перегляду умов кредитних угод.

Якщо грошові потоки відрізняються суттєво («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю. Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються значною модифікацією умов, якщо вони є наслідком виконання поточних умов договору, наприклад, зміни процентних ставок Банком внаслідок змін облікової ставки Національного банку України, якщо відповідний договір кредитування передбачає можливість для Банку змінювати процентні ставки.

Банк здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Банк здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився.

Якщо грошові потоки за модифікованим активом, оцінюваним за амортизованою собівартістю, не відрізняються значно, то така модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу. У цьому випадку Банк перераховує валову балансову вартість фінансового активу і визнає суму коригування валової балансової вартості як прибуток або збиток від модифікації в прибутку чи збитку. Валова балансова вартість фінансового активу перераховується як теперішня вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, дисконтованих з використанням первісної ефективної ставки відсотка за даним фінансовим активом. Понесені витрати і комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу.

У разі зміни контрактних умов фінансового інструменту, викликані зміною ринкової кон'юнктури у вигляді періодичного перегляду ринкової ставки проценту у випадку, коли позичальник має можливість погасити фінансовий інструмент без суттєвого штрафу у поєднанні з можливістю отримати альтернативне фінансування за ринкової ставки від інших учасників фінансового ринку, такі зміни не вважаються модифікацією. У таких випадках обчислюється нова ефективна процентна ставка, яка застосовується перспективно з дати зміни договору.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі виконання, скасування або закінчення терміну дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на умовах, що суттєво відрізняються, або в разі істотної модифікації умов існуючого зобов'язання визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за резервом під очікувані кредитні збитки. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про фінансові результати.

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банк бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви, по відношенню до таких зобов'язань застосовуються вимоги оцінки очікуваних кредитних збитків.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

Модель зменшення корисності застосовується до наступних фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ фінансові активи, що є борговими інструментами;
- ▶ дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- ▶ зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента для фінансових інструментів, за якими було виявлено суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього договірної строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців є частиною очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Для оцінки резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовою дебіторською заборгованістю Банк використовує спрощення практичного характеру відповідно до МСФЗ 9.

Банк визнає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- ▶ Боргові цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату. Банк вважає, що борговий цінний папір має низький кредитний ризик, якщо кредитний рейтинг за ним відповідає загальноприйнятим у світі визначенням рейтингу «інвестиційна якість»;
- ▶ інші фінансові інструменти (крім дебіторської заборгованості за договорами оренди), за якими з моменту первісного визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику;
- ▶ Резерви під збитки за дебіторської заборгованістю за договорами оренди завжди будуть оцінюватися в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента.

Поняття оцінки очікуваних кредитних збитків, визначення дефолту та інші тлумачення основних підходів щодо зменшення корисності наведені в Примітці Управління ризиками.

Визначення справедливої вартості

Банк оцінює фінансові інструменти, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки і збитки, а також за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, і такі нефінансові активи, як інвестиційна власність, будівлі та предмети мистецтва, за справедливою вартістю на кожну звітну дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банку повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банк використовує такі методики оцінки справедливої вартості, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України.

Банківські метали

Банківські метали обліковуються у складі інших активів, а прибутки чи збитки визнаються у складі інших доходів.

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом по відношенню до котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах купівлі НБУ враховуються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі інших доходів.

Заставне майно, що перейшло у власність Банку

Заставне майно, що перейшло у власність Банку – це нефінансові активи, отримані Банком при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банку щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів. У складі інших активів, такі активи відображаються за вартістю придбання за вирахуванням зменшення корисності.

Договори «репо» та зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного викупу цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування.

Цінні папери, продані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан. Цінні папери не рекласифікуються у звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони рекласифікуються в цінні папери, передані у заставу за договорами «репо». Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається в складі заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процентний дохід і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної ставки відсотка.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банк має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи контрагенту або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, кошти клієнтів, випущені депозитні сертифікати, субординований борг та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти обліковуються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки, пов'язані з вказаними зобов'язаннями, відображаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання позикових коштів, витрати визнаються у процесі амортизації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- в ході звичайної діяльності;
- в разі невиконання зобов'язання; і
- в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан в повній сумі.

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у фінансовій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про фінансові результати за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банку відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під зменшення корисності. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про фінансові результати. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про фінансові результати, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банком. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби (продовження)

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Після завершення активи, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до поки актив не стає доступним для використання, що супроводжується переведенням до іншої категорії основних засобів.

На кожен звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки зменшення корисності існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від зменшення корисності визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від зменшення корисності, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

Нарахування амортизації активу починаються з дати, коли актив стає доступним для використання. Амортизація нараховується лінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів. Для ключових категорій основних засобів застосовуються такі річні норми амортизації:

Будівлі	2%-5%	Або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Удосконалення орендованого майна	20%	
Комп'ютери та інше обладнання	20%-33%	

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банку мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банком, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірно надходження економічних вигід, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна власність

Інвестиційна власність – це нерухоме майно, яким володіє Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сам Банк не займає.

Інвестиційна власність спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної власності відображаються у звіті про фінансові результати як прибутки за вирахуванням збитків від переоцінки інвестиційної власності в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна власність стає нерухомістю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оренда

Оренда укладається договором, який передає користувачеві (орендареві) право контролювати використання ідентифікованого активу протягом періоду часу в обмін на винагороду. Частина активу може бути відокремленою як окремий ідентифікований актив, якщо вона фізично підлягає розмежуванню. Якщо вона фізично не може бути відокремленою, то частина активу не є окремо ідентифікованим активом, якщо тільки вона не представляє практично усю потужність активу і, в результаті, не передає право отримувати практично всі економічні вигоди від використання активу.

Якщо платіж по договору містить більше одного компоненту оренди або комбінацію орендного та неорендного платежу, в такому випадку відбувається алокація по контракту, виходячи з відносних величин самого платежу.

Банк орендар

Для короткострокової оренди з терміном, що не перевищує 12 місяців з дати першого застосування, а також для оренди малоцінних активів Банк використовує практичну можливість не визнавати право користування активами та зобов'язання з оренди. Орендні платежі за такими договорами визнаються як операційні витрати протягом усього строку дії договору.

В інших випадках, чиста приведена вартість орендних платежів визнається як фінансове зобов'язання. А самі орендні платежі діляться на сплату основного боргу та процентів, використовуючи метод ефективного відсотка.

Відповідно, право користування активами визнається в сумі чистих приведених потоків зобов'язання з оренди на дату початку дії договору, включаючи інші прямі супутні витрати. Попередні платежі, здійсненні до початку дії договору оренди, а також винагорода, отримана від орендодавця, включаються до складу активу у формі права на використання. Право користування активами амортизується на прямолінійній основі протягом терміну оренди або протягом строку корисного використання активу, якщо цей термін є коротшим, ніж строк оренди.

У випадку зміни величини очікуваних орендних платежів, наприклад, внаслідок індексованого розрахунку, або на основі нових оцінок контрактних опціонів, зобов'язання переоцінюється. Коригування відбувається разом із відповідним перерахунком права користування активами.

Банк орендодавець

Оренда, в якій Банк виступає в ролі лізингодавця, а всі ризики та винагороди, пов'язані із використанням активу, передаються до орендаря, класифікується як фінансова оренда. У цьому випадку чисті приведені потоки мінімальних орендних платежів визнаються як актив у формі дебіторської заборгованості. Платежі від орендаря розподіляються на погашення балансової вартості активу та процентні доходи, які визнаються протягом терміну дії фінансового лізингу з використанням методу ефективного відсотка.

Усі інші договори оренди, в яких Банк виступає в якості орендодавця, класифікуються як операційна оренда: об'єкт оренди продовжує відображатися на балансі Банку, а орендні платежі, як правило, визнаються у вигляді доходу на основі прямолінійного методу протягом строку дії оренди.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банк сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банк не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою собівартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку складається з наступних операційних сегментів: Корпоративний бізнес, Роздрібний бізнес, Управління проблемними активами, Інвестиційний бізнес, Нерозподілені статті.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоімовірним. Умовні активи не відображаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Процентні доходи та витрати

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і процентні витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- валової балансової вартості фінансового активу; або
- амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Банк оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для фінансових активів, що є кредитно-знеціненими, розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована собівартість і валова балансова вартість

«Амортизована собівартість» фінансового активу або фінансового зобов'язання - це сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання при первісному визнанні, мінус платежі в рахунок основної суми боргу, плюс або мінус величина накопиченої амортизації різниці між початковою сумою і сумою до виплати при настанні терміну погашення, розрахованої з використанням методу ефективного відсотка, і стосовно до фінансових активів, скоригована з урахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні.

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою собівартістю, - це амортизована собівартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або амортизованої вартості зобов'язання.

Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується за допомогою застосування методу ефективного відсотка до чистої балансової вартості активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до чистої амортизованої вартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активами не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться.

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компанії), відображаються після завершення відповідної операції.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банку, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банк здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про фінансові результати як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску

Акціонери Банку мають право вносити зміни у фінансову звітність після її випуску.

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ (IAS) 37 «Обтяжливі договори - витрати на виконання договору»

Дані поправки уточнюють, які витрати Банк має включати при визначенні величини витрат на виконання договору для того, щоб оцінити, чи є договір обтяжливим. Дані поправки застосовуються до річних періодів, що починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати, щодо договорів, які є на дату першого застосування поправок. На дату першого застосування сумарний ефект застосування поправок визнається як коригування залишку нерозподіленого прибутку на початок періоду або інших компонентів власного капіталу відповідним чином. Порівняльні дані не перераховуються. Банк не очікує суттєвого впливу від застосування цих поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 4 і МСФЗ (IFRS) 16 «Реформа базової процентної ставки – 2-а фаза»

У поправках розглядаються питання, які можуть вплинути на фінансову звітність в результаті реформи базової процентної ставки, включаючи вплив змін на договірні грошові потоки або відносини хеджування, що виникають при заміні базової процентної ставки на альтернативну базову ставку. Поправки передбачають практичне звільнення від деяких вимог МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 4 і МСФЗ (IFRS) 16, пов'язаних з:

- змінами в основі визначення грошових потоків передбачених договором за фінансовими активами, фінансовими зобов'язаннями і зобов'язаннями з оренди;
- облік хеджування.

(I) Зміна в основі для визначення грошових потоків

Поправки вимагатимуть від Банку враховувати зміну в основі для визначення грошових потоків, передбачених договором з фінансового активу або фінансового зобов'язання, що є необхідним у зв'язку з реформою базової процентної ставки, шляхом оновлення ефективної процентної ставки фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Банк очікує, що в результаті застосування цих поправок не виникне істотного прибутку чи збитку від модифікації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

(II) Облік хеджування

Поправки передбачають певні виключення з вимог до обліку хеджування в наступних областях:

- Дозволити внесення поправки у визначення, здійснюване на розсуд Банку, відносин хеджування для відображення змін, необхідних реформою.
- При внесенні поправки в об'єкт хеджування у відносинах хеджування грошових потоків з метою відображення змін, необхідних реформою, сума, накопичена в резерві хеджування грошових потоків, буде вважатися заснованою на альтернативній базовій відсотковій ставці, за якою визначаються майбутні грошові потоки до хеджування.
- Коли портфель (група) об'єктів визначається на розсуд Банку як об'єкт хеджування, і в об'єкт у складі групи вноситься поправка з тим, щоб відобразити зміни, необхідні в результаті реформи, об'єкти хеджування розподіляються по підгрупах на основі об'єктів хеджування базових ставок.
- Якщо Банк обґрунтовано очікує, що альтернативна базова ставка буде вважатися окремо ідентифікованим компонентом протягом 24 місяців, то йому не забороняється класифікувати на свій розсуд цю ставку в якості компоненту ризику, не передбаченого договором, якщо вона не є окремо ідентифікованим компонентом на дату класифікації.

Зважаючи на відсутність обліку хеджування Банк не очікує впливу в зв'язку з переходом на IBOR.

(III) Розкриття

Поправки будуть передбачати від Банку розкриття додаткової інформації про схильність Банку до ризиків, що виникають в результаті реформи базових процентних ставок, та відповідних заходів з управління ризиками.

(IV) Перехід

Банк планує застосування поправок з 1 січня 2021 року. Застосування не вплине на суми, відображені в звітності за 2020 рік або попередні періоди.

Інші стандарти

Наступні поправки до стандартів і роз'яснення, як очікується, не матимуть значного впливу на фінансову звітність Банку:

- Поправки до МСБО (IAS) 16 «Основні засоби» в частині надходження до використання активу за призначенням.
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» в частині посилання на Концептуальні засади фінансової звітності.
- Поправки до МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» в частині класифікації зобов'язань як короткострокових або довгострокових.
- МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти» та зміни до стандарту.

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Банк регулярно перевіряє свої кредитні портфелі та дебіторську заборгованість на предмет зменшення корисності. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від зменшення корисності у складі прибутку чи збитку за рік, Банк робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі та дебіторській заборгованості. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі підтвердженої прогнозованої інформації з урахуванням минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками зменшення корисності по групах кредитів та дебіторської заборгованості. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Банк регулярно оцінює активи, які надані як забезпечення по індивідуально знецінених позиках (Стадія 3), з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банком у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 135 440 тисяч гривень (у 2019 році – на 147 077 тисяч гривень).

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 62 042 тисячі гривень (у 2019 році – 58 911 тисяч гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на портфельній основі (Стадії 1 та частина кредитів клієнтам, що не відповідає критеріям суттєвості в Стадії 2), на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 44 490 тисяч гривень (у 2019 році – на 58 995 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 40 252 тисячі гривень (у 2019 році – на 53 629 тисяч гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту – Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 120 486 тисяч гривень (у 2019 році – на 87 183 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 116 788 тисяч гривень (у 2019 році – на 85 110 тисяч гривень).

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, предметів мистецтва та інвестиційної власності

Як зазначено у Примітці 4, Банк проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. У 2020 році Банк провів оцінку справедливої вартості власних будівель із залученням незалежних експертів, за результатами якої, керівництво Банку прийшло до висновку, що справедлива вартість будівель суттєво не відрізняється від їх балансової вартості.

Якби ціна за квадратний метр коливалась у діапазоні 5%, справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, була б більше або менше на 40 325 тисяч гривень, відповідно (в 2019 році – на 41 032 тисячі гривень), і справедлива вартість інвестиційної власності була б більше або менше на 3 567 тисяч гривень, відповідно (в 2019 році – 4 715 тисяч гривень).

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Визначення строків за договорами оренди

Банк враховує усі наявні факти та обставини, які призводять до виникнення економічного стимулу для виконання опціону на продовження оренди або невиконання опціону на припинення оренди. Банк визначає загальний термін оренди з урахування опціонів на продовження терміну оренди та припинення більш тривалих термінів оренди. Там, де це можливо, Банк прагне включити опціони на продовження в нові договори оренди, щоб забезпечити операційну гнучкість. На дату початку оренди Банк оцінює, чи є обґрунтованою впевненість в застосуванні опціонів, якщо є значна подія або значні зміни обставин, що знаходяться під її контролем. В результаті, термін оренди для більшості об'єктів оренди знаходиться в межах 3-5 років. Якби термін оренди був довшим на 1 рік, права користування активами і зобов'язання з оренди були б більшими на 149 420 тисяч гривень (2019 рік – 139 831 тисячу гривень).

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 27.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2020 рік	2019 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	2 464 186	2 444 292
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	69 687	82 249
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн	6 512 974	2 655 878
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн – очікувані кредитні збитки	(1 018)	(380)
Поточний рахунок у Національному банку України	1 489 009	1 289 606
Депозитні сертифікати Національного банку України	4 000 000	3 200 000
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	14 534 838	9 671 645

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов'язкового резерву Банку розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку за попередній місяць резервування.

Станом на 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року Національний банк України не вимагає від банків тримати кошти обов'язкового резервування на окремому рахунку. Контроль за формуванням обов'язкових резервів здійснюється за місяць, на основі середніх даних за весь період утримання.

Станом на 31 грудня 2020 року депозитні сертифікати Національного банку України номінальною вартістю 4 000 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 3 200 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти.

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2020 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	380	380
Погашені активи	(4)	(4)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	547	547
Курсові різниці	95	95
На 31 грудня 2020 року	1 018	1 018

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2019 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	1 987	1 987
Нові активи	2	2
Погашені активи	(213)	(213)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 315)	(1 315)
Курсові різниці	(81)	(81)
На 31 грудня 2019 року	380	380

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2020 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших країн	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	2 292 338	2 292 338
- з рейтингом від A- до A+	–	4 505	4 505
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	3 793 726	3 793 726
- з рейтингом від BB- до BB+	–	383 612	383 612
- з рейтингом від B- до B+	18 278	428	18 706
- без рейтингу	51 409	38 365	89 774
Всього	69 687	6 512 974	6 582 661
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(1 018)	(1 018)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	69 687	6 511 956	6 581 643

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших країн	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	1 402 024	1 402 024
- з рейтингом від A- до A+	–	985 896	985 896
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	206 922	206 922
- з рейтингом від BB- до BB+	–	34	34
- з рейтингом від B- до B+	68 378	2 718	71 096
- без рейтингу	13 871	58 284	72 155
Всього	82 249	2 655 878	2 738 127
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(380)	(380)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	82 249	2 655 498	2 737 747

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентства Fitch.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

7. Кошти в інших банках

	2020 рік	2019 рік
Нарахований процентний дохід на поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	2	–
Строкові депозити в інших банках, у тому числі:		
- у банках країн ОЕСР	1 477 303	900 440
- в українських банках	5 360	3 814
- в інших країнах	4 608	3 508
- договори «зворотного репо»	–	160 317
Всього строкових депозитів в інших банках	1 487 271	1 068 079
<i>Мінус: очікувані кредитні збитки</i>	<i>(899)</i>	<i>(215)</i>
Всього коштів в інших банках	1 486 374	1 067 864

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за коштами в інших банках протягом 2020 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	215	215
Нові активи	481	481
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	115	115
Курсові різниці	88	88
На 31 грудня 2020 року	899	899

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за коштами в інших банках протягом 2019 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	308	308
Нові активи	206	206
Погашені активи	(339)	(339)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	131	131
Курсові різниці	(91)	(91)
На 31 грудня 2019 року	215	215

Станом на 31 грудня 2020 року строкові депозити, розміщені в банках країн ОЕСР та інших країн, які не є членами ОЕСР, загальною сумою 1 481 911 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 903 948 тисяч гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпортованих акредитивів та гарантій, які Банк надав на користь своїх клієнтів.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2020 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	640 912	640 912
- з рейтингом від A- до A+	–	521 801	521 801
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	314 590	314 590
- з рейтингом від B- до B+	2	–	2
- без рейтингу	–	9 968	9 968
Всього	2	1 487 271	1 487 273
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(899)	(899)
Всього коштів в інших банках	2	1 486 372	1 486 374

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентства Fitch. Контрагенти, які вказані вище у таблиці у рядку «без рейтингу» – це переважно банки, які вважаються середніми або малими з точки зору суми загальних активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

7. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

	Строкові депозити в інших банках	Всього
Стадія 1		
- з рейтингом від AA- до AA+	3 465	3 465
- з рейтингом від A- до A+	602 759	602 759
- з рейтингом від BBB- до BBB+	297 681	297 681
- з рейтингом від BB- до BB+	44	44
- без рейтингу	164 130	164 130
Всього	1 068 079	1 068 079
За винятком очікуваних кредитних збитків	(215)	(215)
Всього коштів в інших банках	1 067 864	1 067 864

8. Цінні папери

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	2020 рік	2019 рік
Державні боргові цінні папери	70 599	39 311
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	70 599	39 311

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	2020 рік	2019 рік
Державні боргові цінні папери	14 375 188	7 677 523
Депозитні сертифікати Національного банку України	4 001 860	1 206 240
Всього боргових цінних паперів	18 377 048	8 883 763
у т.ч. нарахований процентний дохід	372 626	170 212
Акції	7 057	7 057
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18 384 105	8 890 820

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

8. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Нижче наведений аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки за цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2020 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	35 036	35 036
Нові активи	35 177	35 177
Погашені активи	(120)	(120)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	22 644	22 644
Курсові різниці	1 765	1 765
На 31 грудня 2020 року	94 502	94 502

Нижче наведений аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки за цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2019 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	17 130	17 130
Нові активи	34 543	34 543
Погашені активи	(12 338)	(12 338)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(4 299)	(4 299)
На 31 грудня 2019 року	35 036	35 036

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю за даними рейтингового агентства Standard & Poor's станом на 31 грудня 2020 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом В	14 375 188	4 001 860	18 377 048
Всього боргових цінних паперів	14 375 188	4 001 860	18 377 048

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю за даними рейтингового агентства Standard & Poor's станом на 31 грудня 2019 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом В	7 677 523	1 206 240	8 883 763
Всього боргових цінних паперів	7 677 523	1 206 240	8 883 763

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів та депозитних сертифікатів Національного банку України засновані на суверенному рейтингу України.

Основним фактором, який Банк враховує при розгляді питання про зменшення корисності боргових цінних паперів, є кредитний ризик емітента.

Станом на 31 грудня 2020 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 4 000 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 3 200 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

8. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 20 січня 2021 року по 1 листопада 2023 року та ефективною процентною ставкою від 3% до 18% річних (на 31 грудня 2019 року – з кінцевими строками погашення з 12 лютого 2020 року по 03 серпня 2022 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 19% річних), а також депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення 6 січня 2021 року та ефективною процентною ставкою 6% річних (на 31 грудня 2019 року – з кінцевим строком погашення 10 січня 2020 року та ефективною процентною ставкою 14% річних).

9. Кредити клієнтам

	2020 рік	2019 рік
Кредити корпоративним клієнтам	25 382 599	24 746 211
Фінансовий лізинг	1 090 811	611 334
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3 262 280)	(4 159 463)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	23 211 130	21 198 082
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	7 418 717	7 606 758
Кредитні картки та овердрафти	9 036 847	6 635 511
Іпотечне кредитування	101 406	803 516
Автокредитування	1 723	143 674
Мінус: очікувані кредитні збитки	(2 196 615)	(3 501 062)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	14 362 078	11 688 397
Всього кредитів клієнтам	37 573 208	32 886 479

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2020 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	18 423 841	2 162 011	4 640 630	156 117	25 382 599
Фінансовий лізинг	1 086 590	4 221	–	–	1 090 811
Споживчі кредити	6 289 787	429 346	699 584	–	7 418 717
Кредитні картки та овердрафти	8 081 322	200 402	755 123	–	9 036 847
Іпотечне кредитування	47 655	1 294	51 450	1 007	101 406
Автокредитування	–	–	1 723	–	1 723
Мінус: очікувані кредитні збитки	(825 027)	(342 008)	(4 282 665)	(9 195)	(5 458 895)
Всього кредитів клієнтам	33 104 168	2 455 266	1 865 845	147 929	37 573 208

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2019 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	16 963 454	2 134 070	5 381 699	266 988	24 746 211
Фінансовий лізинг	602 011	9 323	–	–	611 334
Споживчі кредити	6 254 531	124 621	1 227 606	–	7 606 758
Кредитні картки та овердрафти	5 590 917	123 429	921 165	–	6 635 511
Іпотечне кредитування	61 620	6 389	734 183	1 324	803 516
Автокредитування	–	–	143 674	–	143 674
Мінус: очікувані кредитні збитки	(716 049)	(198 811)	(6 735 570)	(10 095)	(7 660 525)
Всього кредитів клієнтам	28 756 484	2 199 021	1 672 757	258 217	32 886 479

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю

Представлені таблиці нижче розкривають зміни в очікуваних кредитних збитках за кредитними контрактами з клієнтами Банку. Нові активи включають формування резервів за кредитами, які були видані протягом 2020 року. Погашені активи являють собою розформування резервів у зв'язку із повним погашенням та продажем кредитів. Зміна величини очікуваного кредитного ризику в періоді включає збільшення або зменшення очікуваних кредитних збитків за контрактами, які існували на початок та кінець звітного періоду, включаючи зміни за рахунок часткового погашення або вибірки коштів в рамках кредитного ліміту.

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2020 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	252 164	74 999	3 816 081	8 870	4 152 114
Нові активи	117 907	–	–	–	117 907
Погашені активи	(79 149)	(18 441)	(8 136)	–	(105 726)
Переведення у стадію 1	1 008	(995)	(13)	–	–
Переведення у стадію 2	(56 575)	56 575	–	–	–
Переведення у стадію 3	(6 900)	(414)	7 314	–	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(49 880)	6 151	(20 487)	79 223	15 007
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	3 502	–	3 502
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання, та іншими змінами в рамках діючих контрактних умов	(200)	(261)	(148 432)	–	(148 893)
Використання резерву	(12)	–	(1 487 500)	(84 563)	(1 572 075)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	369 874	2 318	372 192
Курсові різниці	13 234	22 523	381 835	2 404	419 996
На 31 грудня 2020 року	191 597	140 137	2 914 038	8 252	3 254 024

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2020 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	7 193	156	7 349
Нові активи	4 224	–	4 224
Погашені активи	(1 570)	(108)	(1 678)
Переведення у стадію 1	51	(51)	–
Переведення у стадію 2	(45)	45	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 683)	44	(1 639)
На 31 грудня 2020 року	8 170	86	8 256

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2020 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	208 263	61 301	1 167 824	1 437 388
Нові активи	197 629	-	-	197 629
Погашені активи	(100 992)	(20 922)	(54 490)	(176 404)
Переведення у стадію 1	1 772	(1 772)	-	-
Переведення у стадію 2	(36 364)	36 564	(200)	-
Переведення у стадію 3	(27 824)	(52 408)	80 232	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(17 938)	87 952	242 117	312 131
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	18 720	18 720
Використання резерву	(2)	-	(991 698)	(991 700)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	(8)	160 667	160 659
На 31 грудня 2020 року	224 544	110 707	623 172	958 423

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2020 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	247 064	60 780	879 239	1 187 083
Нові активи	83 323	-	-	83 323
Погашені активи	(12 562)	(1 094)	(7 638)	(21 294)
Переведення у стадію 1	5 872	(5 872)	-	-
Переведення у стадію 2	(7 897)	7 897	-	-
Переведення у стадію 3	(28 542)	(52 225)	80 767	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	112 783	81 469	342 847	537 099
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	11 665	11 665
Використання резерву	(82)	(5)	(875 603)	(875 690)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	267 288	267 288
Курсові різниці	47	-	827	874
На 31 грудня 2020 року	400 006	90 950	699 392	1 190 348

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2020 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	1 365	1 575	728 752	1 225	732 917
Нові активи	25	-	-	-	25
Погашені активи	(136)	(5)	(1 488)	-	(1 629)
Переведення у стадію 1	9	(9)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(63)	63	-	-	-
Переведення у стадію 3	(56)	(1 561)	1 617	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(265)	65	(14 731)	(60)	(14 991)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	5 904	-	5 904
Використання резерву	(234)	-	(858 180)	(373)	(858 787)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	59 676	151	59 827
Курсові різниці	65	-	122 790	-	122 855
На 31 грудня 2020 року	710	128	44 340	943	46 121

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків кредит за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2020 року:

Автокредитування	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	143 674	143 674
Погашені активи	(243)	(243)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(3 148)	(3 148)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	1 847	1 847
Використання резерву	(175 215)	(175 215)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	11 894	11 894
Курсові різниці	22 914	22 914
На 31 грудня 2020 року	1 723	1 723

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2019 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	210 551	157 976	5 749 834	27 007	6 145 368
Нові активи	143 287	-	-	543	143 830
Погашені активи	(57 701)	(966)	(110 348)	-	(169 015)
Переведення у стадію 1	947	(947)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(4 284)	4 284	-	-	-
Переведення у стадію 3	(4 802)	(1 082)	5 884	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(18 447)	(69 299)	(332 143)	(17 159)	(437 048)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	18 310	-	18 310
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	258	48	(14 990)	-	(14 684)
Використання резерву	-	-	(1 515 364)	-	(1 515 364)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	460 569	481	461 050
Курсові різниці	(17 645)	(15 015)	(445 671)	(2 002)	(480 333)
На 31 грудня 2019 року	252 164	74 999	3 816 081	8 870	4 152 114

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2019 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	1 054	-	1 054
Нові активи	6 878	-	6 878
Погашені активи	(190)	(12)	(202)
Переведення у стадію 2	(216)	216	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(333)	(48)	(381)
На 31 грудня 2019 року	7 193	156	7 349

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2019 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	209 648	67 998	1 236 923	1 514 569
Нові активи	182 460	–	–	182 460
Погашені активи	(108 673)	(7 512)	(36 529)	(152 714)
Переведення у стадію 1	3 067	(3 067)	–	–
Переведення у стадію 2	(10 489)	10 489	–	–
Переведення у стадію 3	(27 374)	(58 403)	85 777	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(40 376)	51 796	164 351	175 771
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	5 613	5 613
Використання резерву	–	–	(461 841)	(461 841)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	173 530	173 530
На 31 грудня 2019 року	208 263	61 301	1 167 824	1 437 388

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2019 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	87 022	36 067	534 546	657 635
Нові активи	101 456	–	–	101 456
Погашені активи	(5 981)	(581)	(5 807)	(12 369)
Переведення у стадію 1	3 748	(3 748)	–	–
Переведення у стадію 2	(3 122)	3 122	–	–
Переведення у стадію 3	(10 354)	(30 729)	41 083	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	74 310	56 650	123 338	254 298
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	4 423	4 423
Використання резерву	–	–	(14)	(14)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	182 383	182 383
Курсові різниці	(15)	(1)	(713)	(729)
На 31 грудня 2019 року	247 064	60 780	879 239	1 187 083

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2019 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	7 167	1 216	887 878	623	896 884
Нові активи	40	–	–	–	40
Погашені активи	(526)	–	(2 693)	–	(3 219)
Переведення у стадію 1	819	(819)	–	–	–
Переведення у стадію 2	(38)	38	–	–	–
Переведення у стадію 3	(5 973)	(390)	6 363	–	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	26	1 536	(28 800)	490	(26 748)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	7 108	–	7 108
Використання резерву	(57)	–	(97 930)	–	(97 987)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	68 448	112	68 560
Курсові різниці	(93)	(6)	(111 622)	–	(111 721)
На 31 грудня 2019 року	1 365	1 575	728 752	1 225	732 917

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків кредит за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2019 року:

Автокредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	212	4	156 546	156 762
Погашені активи	(64)	(1)	(161)	(226)
Переведення у стадію 1	3	(3)	-	-
Переведення у стадію 3	(151)	-	151	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	-	-	(3 457)	(3 457)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	1 395	1 395
Використання резерву	-	-	(3 816)	(3 816)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	12 250	12 250
Курсові різниці	-	-	(19 234)	(19 234)
На 31 грудня 2019 року	-	-	143 674	143 674

Станом на 31 грудня 2020 року кредити клієнтів, видані в 2020 році, склали 21 481 128 тисяч гривень (50% кредитів, наданих клієнтам станом на 31 грудня 2020 року), резерв під такі кредити склав 785 434 тисячі гривень (2019 рік – 17 897 613 тисяч гривень (44%), резерв під такі кредити склав 645 670 тисяч гривень).

Протягом 2020 року було повністю погашено 15 598 266 тисяч гривень кредитів клієнтів (2019 рік – 9 601 374 тисячі гривень), що залишалися на балансі Банку станом на 1 січня 2020 року, резерв під такі кредити станом на 1 січня 2020 року складав 376 859 тисяч гривень (2019 рік – 458 199 тисяч гривень).

Використання резерву за 2020 рік становило 4 473 467 тисяч гривень (2019 рік - 2 079 022 тисячі гривень). Відшкодування боргу за рахунок продажів кредитів у 2020 році становило 82 151 тисяча гривень (2019 рік - 365 761 тисяча гривень).

Сума заборгованості за кредитними договорами за фінансовими активами, які були списані протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 року, і щодо яких Банк продовжує свою діяльність зі стягнення заборгованості, становить 3 166 526 тисяч гривень (31 грудня 2019 року - становить 1 065 384 тисячі гривень).

Нижче подана інформація щодо недисконтованих очікуваних кредитних збитків при первинному визнанні за РОСІ кредитами, які були первісно визнані:

	2020 рік	2019 рік
Кредити корпоративним клієнтам	-	49 949
Іпотечне кредитування фізичних осіб	-	2
Разом недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні РОСІ	-	49 951

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Стадії 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається РСІ активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Стадії 2 та Стадії 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації:

	2020 рік	2019 рік
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	2 573 399	868 306
Чистий (збиток)\прибуток від модифікації	(16 832)	(43 235)

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- ▶ за операціями кредитування цінними паперами та договорами «зворотного репо» – цінні папери;
- ▶ за операціями кредитування корпоративних клієнтів – об'єкти нерухомого майна, товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість за основною діяльністю та майнові права на депозити;
- ▶ за операціями кредитування фізичних осіб – майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банк також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2020 року кредити були забезпечені розміщеними у Банку депозитами клієнтів балансовою вартістю 463 251 тисяча гривень (на 31 грудня 2019 року – 728 975 тисяч гривень) (Примітка 15).

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банком системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Це забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками діяльності, географічними регіонами та продуктами. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банку. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника – юридичної особи Банк використовує рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високостійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоефективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – незначний, кредитна історія – відмінна.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту – невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Позиції компанії на ринку – нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

З-поміж інших у Банку присутня стратегія управління кредитним ризиком у вигляді видачі коротких кредитів позичальникам з рейтингами нижче середнього з подальшим прийняттям рішення про продовження кредитування у разі позитивної платіжної дисципліни.

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам, крім факторингових операцій, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2020 року:

Станом на 31 грудня 2020 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити клієнтам:						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	8 697 035	5 376 762	2 283 053	-	16 356 850
	Стадія 2	434 820	489 883	1 094 044	-	2 018 747
	Стадія 3	-	-	-	1 726 591	1 726 591
	РОСІ	-	-	-	147 865	147 865
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	367 176	491 420	219 824	-	1 078 420
	Стадія 2	-	3 561	574	-	4 135
Всього		9 499 031	6 361 626	3 597 495	1 874 456	21 332 608

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам, крім факторингових операцій, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

Станом на 31 грудня 2019 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити клієнтам:						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	6 245 605	4 639 649	4 125 303	-	15 010 557
	Стадія 2	363 696	1 662 206	33 164	-	2 059 066
	Стадія 3	-	-	-	1 565 618	1 565 618
	РОСІ	-	-	-	258 118	258 118
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	88 684	242 691	263 443	-	594 818
	Стадія 2	3 829	-	5 338	-	9 167
Всього		6 701 814	6 544 546	4 427 248	1 823 736	19 497 344

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за днями прострочення боргу станом на 31 грудня 2020 року:

Станом на 31 грудня 2020 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 923 933	141 181	114	3	9	2	-	6 065 242
	Стадія 2	198 496	69 100	37 664	13 375	5	-	-	318 640
	Стадія 3	1 445	817	496	557	27 121	41 492	4 484	76 412
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	6 411 150	1 150 082	119 853	53	61	38	80	7 681 317
	Стадія 2	11 090	20 371	19 051	39 487	19 451	-	-	109 450
	Стадія 3	1 734	1 832	919	654	16 031	30 388	4 173	55 731
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	42 782	4 164	-	-	-	-	-	46 946
	Стадія 2	261	228	663	13	-	-	-	1 165
	Стадія 3	797	61	-	15	596	812	4 830	7 111
	РОСІ	5	-	-	-	-	-	59	64
Всього		12 591 693	1 387 836	178 760	54 157	63 274	72 732	13 626	14 362 078

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

Станом на 31 грудня 2019 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 853 158	193 019	44	16	20	10	1	6 046 268
	Стадія 2	13 173	20 574	22 909	6 664	-	-	-	63 320
	Стадія 3	526	515	289	328	21 421	24 159	12 544	59 782
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	4 420 334	861 188	62 111	55	77	38	50	5 343 853
	Стадія 2	7 352	8 382	9 266	25 607	12 042	-	-	62 649
	Стадія 3	719	404	208	178	13 061	19 801	7 555	41 926
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	54 800	5 455	-	-	-	-	-	60 255
	Стадія 2	39	697	95	3 983	-	-	-	4 814
	Стадія 3	593	9	-	-	91	1 637	3 101	5 431
	РОСІ	-	-	-	-	8	-	91	99
Всього		10 350 694	1 090 243	94 922	36 831	46 720	45 645	23 342	11 688 397

Для кредитних карток Банк визначає значне зростання кредитного ризику у разі, якщо кредит є простроченим понад 35 днів та дефолт у разі прострочення понад 95 днів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2020 року валова балансова вартість кредитів у розмірі 8 270 265 тисяч гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 19% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2019 року – сукупна сума кредитів у розмірі 9 437 473 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 23% кредитного портфелю до вирахування резервів).

Нижче представлений кредитний портфель Банку в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2020 рік	2019 рік
Фізичні особи	16 558 693	15 189 459
Торгівля та агентські послуги	8 294 857	6 535 228
Харчова промисловість та сільське господарство	5 926 189	5 192 702
Машинобудування	2 728 667	2 367 340
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	2 663 172	1 927 966
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	1 973 725	1 729 027
Будівництво та нерухомість	1 244 517	3 792 145
Небанківські фінансові установи	944 513	2 057 620
Металургія	653 523	515 169
Переробка деревини	513 212	472 853
Хімічна галузь	423 475	374 082
Інше	1 107 560	393 413
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	43 032 103	40 547 004

Банк проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2020 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	14 356 315	25 727 024	7 772 260	4 467 275
Фінансовий лізинг	1 069 229	1 689 012	13 326	11 247
Споживчі кредити	557	4 094	6 459 737	467
Кредитні картки та овердрафти	718	7 735	7 845 781	–
Іпотечне кредитування	28 350	210 547	26 935	37 111
Автокредитування	–	813	–	–
Всього	15 455 169	27 639 225	22 118 039	4 516 100

Станом на 31 грудня 2020 року ефект забезпечення за кредитами клієнтів включає вартість застави у формі товарів в обороті та товарів, прийнятих на зберігання, складає 3 919 179 тисяч гривень для активів з надлишковим заставним забезпеченням та 253 950 тисяч гривень для активів з недостатнім заставним забезпеченням (31 грудня 2019 року - складає 4 145 016 тисяч гривень для активів з надлишковим заставним забезпеченням та 265 929 тисяч гривень для активів з недостатнім заставним забезпеченням).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2019 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	16 316 738	28 277 573	4 277 359	1 821 069
Фінансовий лізинг	602 229	1 068 020	1 756	1 463
Споживчі кредити	970	6 128	6 168 400	237
Кредитні картки та овердрафти	784	3 185	5 447 644	–
Іпотечне кредитування	33 352	314 124	37 247	20 565
Автокредитування	–	49 440	–	–
Всього	16 954 073	29 718 470	15 932 406	1 843 334

Станом на 31 грудня 2020 року чиста балансова вартість забезпечених заставою кредитів клієнтам, що є кредитно-знеціненими (Стадія 3 і РОСІ), складає 2 013 775 тисяч гривень (2019 рік: 1 930 974 тисячі гривень), а вартість відповідної застави, отриманої для цілей зменшення потенційних збитків за цими кредитами, складає 2 658 342 тисячі гривень (2019 рік: 2 852 351 тисяча гривень).

Аналіз заборгованості за фінансовим лізингом представлений нижче

	2020 рік	2019 рік
До 1 року	626 724	335 820
Від 1 до 2 років	415 964	219 858
Від 2 до 3 років	279 935	151 436
Від 3 до 4 років	121 514	113 764
Від 4 до 5 років	17 076	53 381
Всього валові інвестиції у фінансовий лізинг	1 461 213	874 259
Незароблений фінансовий дохід майбутніх періодів	(370 402)	(262 925)
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	1 090 811	611 334

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи

	Будівлі	Удоско- налення орендо- ваного майна	Предмети мистец- тва	Комп'ю- тери та інше облад- нання	Капітало- вкладен- ня в основні засоби	Всього основних засобів	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2018 р.	1 135 897	103 312	17 005	1 035 255	38 894	2 330 363	785 938	3 116 301
Накопичений знос/ амортизація	(298 922)	(63 432)	-	(552 386)	-	(914 740)	(465 306)	(1 380 046)
Балансова вартість на 1 січня 2019 р.	836 975	39 880	17 005	482 869	38 894	1 415 623	320 632	1 736 255
Надходження	17 035	95 061	-	292 663	37 126	441 885	109 354	551 239
Вибуття/списання	(14 642)	(219)	-	(743)	-	(15 604)	-	(15 604)
Переведення в іншу категорію	120	157	-	(277)	-	-	-	-
Переведення з/(до) інвестиційної власності	3 247	-	-	-	(41 911)	(38 664)	-	(38 664)
Переоцінка	756	-	-	-	-	756	-	756
Знос/амортизація	(22 857)	(21 392)	-	(175 756)	-	(220 005)	(150 345)	(370 350)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	820 634	113 487	17 005	598 756	34 109	1 583 991	279 641	1 863 632
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2019 р.	1 143 275	197 111	17 005	1 262 548	34 109	2 654 048	789 897	3 443 945
Накопичений знос/ амортизація	(322 641)	(83 624)	-	(663 792)	-	(1 070 057)	(510 256)	(1 580 313)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	820 634	113 487	17 005	598 756	34 109	1 583 991	279 641	1 863 632
Надходження	5 774	41 450	-	256 449	23 039	326 712	158 232	484 944
Вибуття/списання	-	(11)	-	(610)	(191)	(812)	(1 320)	(2 132)
Переведення в іншу категорію	166	14 228	-	19 524	(33 918)	-	-	-
Переведення з інвестиційної власності	2 938	-	-	-	-	2 938	-	2 938
Знос/амортизація	(23 005)	(36 002)	-	(206 671)	-	(265 678)	(172 220)	(437 898)
Балансова вартість на 31 грудня 2020 р.	806 507	133 152	17 005	667 448	23 039	1 647 151	264 333	1 911 484
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2020 р.	1 152 766	252 114	17 005	1 509 785	23 039	2 954 709	840 446	3 795 155
Накопичений знос/ амортизація	(346 259)	(118 962)	-	(842 337)	-	(1 307 558)	(576 113)	(1 883 671)
Балансова вартість на 31 грудня 2020 р.	806 507	133 152	17 005	667 448	23 039	1 647 151	264 333	1 911 484

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 1 грудня 2020 року, була проведена незалежна оцінка власних будівель, за результатами якої, керівництво Банку прийшло до висновку, що справедлива вартість будівель суттєво не відрізняється від їх балансової вартості. У ході оцінки незалежний оцінювач використав професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Станом на 31 грудня 2020 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила б 327 955 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 332 331 тисяча гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведено вивірчення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2020 рік	2019 рік
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	806 507	820 634
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(481 363)	(491 114)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	325 144	329 520
Предмети мистецтва за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 005	17 005
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	2 811	2 811
Всього будівлі та предмети мистецтва	327 955	332 331

Зміни у балансовій вартості інвестиційної власності були наступними:

	2020 рік	2019 рік
Справедлива вартість інвестиційної власності на початок періоду	94 309	71 876
Продаж	(18 874)	(55 689)
Переведення до категорії будівель, які займає власник	(2 938)	(3 247)
Переведення з категорії капіталовкладення в основні засоби	–	41 911
Переведення з майна прийнятого в заставу	–	15 000
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	770	26 576
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(1 937)	(2 118)
Справедлива вартість інвестиційної власності на кінець періоду	71 330	94 309

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної власності за 2020 фінансовий рік, становив 7 263 тисячі гривень (за 2019 рік – 8 931 тисяча гривень) (Примітка 23). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної власності за 2020 фінансовий рік становили 2 864 тисячі гривень (за 2019 рік – 2 818 тисяч гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

11. Право користування активами

У наступній таблиці наведено зміни у правах користування активами за 2020 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2020 року	264 713
Надходження	24 676
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	154 055
Вибуття	(474)
Амортизація	(148 538)
Балансова вартість на 31 грудня 2020 року	294 432

У наступній таблиці наведено зміни у правах користування активами за 2019 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2019 року	246 482
Надходження	115 309
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	33 634
Вибуття	(4 544)
Амортизація	(126 168)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 року	264 713

Витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 за 2020 та 2019 роки відсутні. Витрати за 2020 рік, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням становлять 6 076 тисяч гривень (за 2019 рік - становлять 5 923 тисячі гривень). Витрати, що відносяться до змінних орендних платежів, що не включені в оцінку зобов'язань з оренди за 2020 та 2019 роки відсутні.

12. Інші активи

	2020 рік	2019 рік
Фінансові активи		
Кошти у розрахунках банківськими картками	321 910	234 883
Заборгованість по переказах та платежах	135 144	84 128
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	45 946	64 825
Придбання іноземної валюти	34 052	7 970
Розрахунки за договорами співпраці	21 375	31 110
Похідні фінансові активи (Примітка 18)	9 492	460
Інші фінансові активи	45 213	2 779
Резерв під зменшення корисності	(27 117)	(48 418)
Всього фінансових активів	586 015	377 737
Нефінансові активи		
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	161 702	183 644
Передоплата за іншими податками	96 681	28 465
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	48 250	39 785
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи	31 137	16 882
Передоплата за послуги	9 013	11 531
Банківські метали	244	164
Інші нефінансові активи	5 451	3 565
Резерв під зменшення корисності	(3 127)	(3 328)
Всього нефінансових активів	349 351	280 708
Всього інших активів	935 366	658 445

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

12. Інші активи (продовження)

У сумі резерву під зменшення корисності інших фінансових активів відбулися такі зміни:

	2020 рік	2019 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	48 418	37 831
Відрахування у резерв під зменшення корисності	13 828	16 279
Використання резерву	(37 197)	(4 267)
Відновлення резерву	3	2
Вплив зміни курсів обміну	2 065	(1 427)
На кінець періоду	27 117	48 418

У сумі резерву під зменшення корисності інших нефінансових активів відбулися такі зміни:

	2020 рік	2019 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	3 328	2 834
Відрахування у резерв під зменшення корисності	(203)	595
Використання резерву	(47)	(43)
Відновлення резерву	49	(58)
На кінець періоду	3 127	3 328

13. Заборгованість перед Національним банком України

В 2020 році Банк отримав від Національного банку України три транші кредиту загальним розміром 4 200 000 тисяч гривень з процентною ставкою на рівні 6% з терміном погашення від 4 липня 2025 року по 5 грудня 2025 року. Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість складала 4 200 554 тисячі гривень. Кредит було забезпечено цінними паперами державного боргу із справедливою вартістю 5 073 742 тисячі гривень (Примітка 29).

14. Заборгованість перед іншими банками

	2020 рік	2019 рік
<i>Поточні рахунки інших банків</i>		
- Україна	690 658	528 653
Всього поточних рахунків інших банків	690 658	528 653
<i>Строкові депозити інших банків</i>		
- Україна	438 185	328 508
- Країни, що не входять до ОЕСР	2 743	-
Всього строкових депозитів інших банків	440 928	328 508
<i>Кредити, отримані від інших банків</i>		
- Україна	225 068	77 115
Всього кредитів, отриманих від інших банків	225 068	77 115
Всього заборгованості перед іншими банками	1 356 654	934 276

Станом на 31 грудня 2020 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 1 078 044 тисячі гривень становили 79% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2019 року – 709 301 тисяча гривень, 76% заборгованості інших банків).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

15. Кошти клієнтів

	2020 рік	2019 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	22 338 887	15 665 705
- Строкові депозити та ощадні рахунки	7 879 962	6 307 584
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	9 299 981	5 484 759
- Строкові депозити та ощадні рахунки	17 996 432	15 294 545
Всього коштів клієнтів	57 515 262	42 752 593

Станом на 31 грудня 2020 року розміщені в Банку депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 3 254 539 тисяч гривень становили 6% коштів клієнтів (на 31 грудня 2019 року – 2 541 550 тисяч гривень становили 6%).

Станом на 31 грудня 2020 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 463 251 тисяча гривень та 235 545 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 728 975 тисяч гривень та 141 526 тисяч гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 9) та зобов'язань з надання кредитів відповідно. Крім того, 867 261 тисяча гривень (на 31 грудня 2019 року – 686 232 тисячі гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпорними акредитивами, гарантіями та авалюванням векселів (Примітка 28).

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2020 рік	2019 рік
Фізичні особи	27 296 413	20 779 304
Торгівля та агентські послуги	6 778 449	4 940 992
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	5 827 387	3 938 033
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	4 338 386	4 448 397
Будівництво та нерухомість	2 658 325	1 402 253
Металургія	1 912 556	1 991 654
Машинобудування	1 703 653	1 082 758
Небанківські фінансові установи	1 300 135	903 102
Харчова промисловість та сільське господарство	1 233 151	602 323
Хімічна галузь	421 583	226 837
Переробка деревини	94 932	93 963
Інше	3 950 292	2 342 977
Всього коштів клієнтів	57 515 262	42 752 593

16. Зобов'язання з оренди

У наступній таблиці наведено зміни у зобов'язаннях з оренди за 2020 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2020 року	294 619
Надходження	24 676
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	154 055
Вибуття	(536)
Процентні витрати	38 516
Сплата орендних платежів	(182 691)
Балансова вартість на 31 грудня 2020 року	328 639

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

16. Зобов'язання з оренди (продовження)

У наступній таблиці наведено зміни у зобов'язаннях з оренди за 2019 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2019 року	267 402
Надходження	113 404
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	33 634
Вибуття	(5 020)
Процентні витрати	49 146
Сплата орендних платежів	(163 947)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 року	294 619

Недисконтовані орендні платежі за орендою будівель та приміщень були такими:

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2020 рік	14 659	29 318	43 977	87 953	204 631	380 538
2019 рік	16 214	32 428	48 642	97 283	159 269	353 836

17. Інші зобов'язання

	2020 рік	2019 рік
Фінансові зобов'язання		
Кошти в розрахунках щодо коштів клієнтів	536 884	1 056 290
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	527 083	441 458
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 28)	277 648	128 735
Похідні фінансові зобов'язання (Примітка 18)	26 291	17 042
Доходи майбутніх періодів по кредитним лініям	277	936
Інші фінансові зобов'язання	-	5 250
Всього фінансових зобов'язань	1 368 183	1 649 711
Нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	408 200	420 696
Інші податки до сплати	90 276	28 748
Кредиторська заборгованість за послуги	71 097	46 683
Доходи майбутніх періодів	60 011	36 319
Зобов'язання за внесками в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	43 800	32 827
Резерв під покриття інших збитків (Примітка 28)	3 722	3 529
Інші нефінансові зобов'язання	1 017	3 109
Всього нефінансових зобов'язань	678 123	571 911
Всього інших зобов'язань	2 046 306	2 221 622

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

18. Похідні фінансові інструменти

Нижче у таблиці наведена справедлива вартість похідних фінансових інструментів, облікованих у складі активів або зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	261 278	(262 385)	2 629	(3 736)
Розміщення UAH / Залучення EUR	–	(21 928)	–	(21 928)
Залучення UAH / Розміщення USD	686	–	686	–
Залучення USD / Розміщення EUR	370	–	370	–
Усього по форвардним контрактам	262 334	(284 313)	3 685	(25 664)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	69 794	(70 421)	–	(627)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	69 794	(70 421)	–	(627)
Процентні форвардні контракти з цінними паперами				
Своп процентної ставки	5 807	–	5 807	–
Усього по процентним форвардним контрактам з цінними паперами	5 807	–	5 807	–

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	116 479	(119 006)	42	(2 569)
Розміщення UAH / Залучення EUR	159 545	(172 933)	–	(13 388)
Розміщення USD / Залучення PLN	–	(9)	–	(9)
Залучення UAH / Розміщення USD	13 680	(13 598)	88	(6)
Залучення USD / Розміщення EUR	528 721	(528 528)	330	(137)
Усього по форвардним контрактам	818 425	(834 074)	460	(16 109)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	38 379	(39 312)	–	(933)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	38 379	(39 312)	–	(933)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

19. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2020 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 333.75 гривень за акцію (31 грудня 2019 року - затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 230 гривень за акцію). Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2020 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

28 квітня 2020 року Загальні збори акціонерів Банку прийняли рішення про спрямування нерозподіленого прибутку в сумі 1 486 103 тисячі гривень на збільшення статутного капіталу Банку за рахунок збільшення номінальної вартості акцій (з 230 гривень до 333.75 гривень), а також про спрямування 2 000 043 тисячі гривень на виплату дивідендів (дивіденди в розмірі 139.63 грн. на одну просту акцію).

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі власного капіталу.

Резерв переоцінки цінних паперів

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резервний фонд Банку

Резервний фонд Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

20. Сегментний аналіз

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2020 року представлена нижче:

2020 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Активи сегментів	23 565 807	15 668 520	151 033	30 714 200	5 164 394	75 263 954
у т.ч.						
Кредити клієнтам, нетто	23 202 873	14 359 471	10 864	-	-	37 573 208
- кредити клієнтам, брутто	26 393 486	16 524 417	114 200	-	-	43 032 103
- резерв	(3 190 613)	(2 164 946)	(103 336)	-	-	(5 458 895)
Інші статті фінансової звітності	362 934	1 309 049	140 169	30 714 200	5 164 394	37 690 746
Зобов'язання сегментів	34 727 655	27 992 167	9 397	943 969	1 906 755	65 579 943
у т.ч.						
Кошти клієнтів	30 218 849	27 296 413	-	-	-	57 515 262
Інші статті фінансової звітності	4 508 806	695 754	9 397	943 969	1 906 755	8 064 681

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

20. Сегментний аналіз (продовження)

Інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2020 фінансовий рік подано далі:

2020 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Процентні доходи	2 790 830	5 056 620	977	1 407 342	(20 005)	9 235 764
Процентні витрати	(1 033 350)	(1 293 235)	–	(22 102)	(40 380)	(2 389 067)
Трансферт	(139 731)	209 582	(25 367)	(1 312 684)	1 268 200	–
Чистий процентний дохід	1 617 749	3 972 967	(24 390)	72 556	1 207 815	6 846 697
Чистий комісійний дохід	383 200	431 270	255 810	102 232	503 540	1 676 052
Торгівельний дохід	60 948	74 435	–	141 209	–	276 592
Амортизація (Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	(78 891)	(289 814)	(8 659)	(5 287)	(55 247)	(437 898)
Резерви	(815 554)	(2 395 188)	(243 758)	(60 807)	(567 563)	(4 082 870)
	(59 012)	(943 664)	15 491	(1 139)	(124 965)	(1 113 289)
Результат сегменту	1 108 440	850 006	(5 506)	248 764	963 580	3 165 284
Витрати з податку на прибуток	(195 121)	(149 628)	969	(43 790)	(169 621)	(557 191)
Чистий прибуток за період	913 319	700 378	(4 537)	204 974	793 959	2 608 093

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2019 року представлена нижче:

2019 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Активи сегментів у т.ч.	21 547 081	12 471 389	167 395	16 216 434	5 034 919	55 437 218
Кредити клієнтам, нетто	21 190 040	11 684 327	12 112	–	–	32 886 479
- кредити клієнтам, брутто	25 063 727	14 327 220	1 156 057	–	–	40 547 004
- резерв	(3 873 687)	(2 642 893)	(1 143 945)	–	–	(7 660 525)
Інші статті фінансової звітності	357 041	787 062	155 283	16 216 434	5 034 919	22 550 739
Зобов'язання сегментів у т.ч.	22 131 619	21 375 374	8 718	624 181	2 229 949	46 369 841
Кошти клієнтів	21 973 289	20 779 304	–	–	–	42 752 593
Інші статті фінансової звітності	158 330	596 070	8 718	624 181	2 229 949	3 617 248

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

20. Сегментний аналіз (продовження)

Сегментну інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2019 фінансовий рік подано далі:

2019 рік	Корпоративний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблемними активами	Інвестиційний бізнес	Нерозподілені статті	Всього
Процентні доходи	2 842 080	3 770 806	4 779	1 157 610	6 685	7 781 960
Процентні витрати	(1 289 317)	(1 132 859)	–	(13 909)	(55 102)	(2 491 187)
Трансферт	(249 431)	85 507	(50 952)	(987 741)	1 202 617	–
Чистий процентний дохід	1 303 332	2 723 454	(46 173)	155 960	1 154 200	5 290 773
Чистий комісійний дохід	367 294	620 312	207 542	104 863	446 333	1 746 344
Торгівельний дохід	66 536	78 128	–	123 036	–	267 700
Амортизація	(63 323)	(239 909)	(9 138)	(4 282)	(53 698)	(370 350)
(Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	(747 709)	(2 085 393)	(197 728)	(49 597)	(477 583)	(3 558 010)
Резерви	214 170	(558 576)	129 851	1 528	(2 429)	(215 456)
Результат сегменту	1 140 300	538 016	84 354	331 508	1 066 823	3 161 001
Витрати з податку на прибуток	(201 035)	(94 852)	(14 871)	(58 445)	(188 081)	(557 284)
Чистий прибуток за період	939 265	443 164	69 483	273 063	878 742	2 603 717

Відповідні операційні сегменти були сформовані згідно затвердженої стратегії Банку щодо розвитку та управління бізнесом.

Інформація стосується послуг, які надаються в межах сегментів, та подається керівництву Банку, яке відповідає за прийняття рішень з операційної діяльності з метою розподілу ресурсів та оцінки діяльності сегментів.

Для цілей складання внутрішньої звітності для керівництва операції Банку поділяються на такі сегменти:

Корпоративний бізнес: цей бізнес-сегмент включає обслуговування поточних рахунків приватних підприємців та юридичних осіб, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», обслуговування карткових рахунків, надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та операції торгового фінансування. Сегмент корпоративного бізнесу включає кредити, отримані від Національного банку України, а також пов'язані з ним витрати.

В сегменті корпоративного бізнесу Банк розглядає наступні під-сегменти: ВКК (великі корпоративні клієнти, з річним оборотом не менш ніж 1 000 000 тисяч гривень (2019 рік: 1 000 000 тисяч гривень) або інсайтери Банку за вимогами Національного банку України), СКК (середні корпоративні клієнти, з річним оборотом від 125 000 до 1 000 000 тисяч гривень (2019 рік: від 125 000 до 1 000 000 тисяч гривень) або лімітом активних операцій клієнта не менш ніж 25 000 тисяч гривень (2019 рік: не менше ніж 25 000 тисяч гривень)), МКК (малі та мікро корпоративні клієнти, з річним оборотом до 125 000 тисяч гривень (2019 рік: 80 000 тисяч гривень) або лімітом активних операцій клієнта не більше 25 000 тисяч гривень (2019 рік: 25 000 тисяч гривень)), ДК (державні компанії з часткою державної або комунальної власності не менш ніж 10% статутного капіталу).

Роздрібний бізнес: надання банківських послуг приватним фізичним особам. Цей сегмент включає ті самі види банківських продуктів, що й сегмент корпоративного банківського обслуговування, а також послуги з відкриття та ведення рахунків фізичних осіб, у тому числі рахунків для особистого використання, поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, обслуговування кредитних дебетових карток за зарплатними проектами та на відкритому ринку, іпотечне та авто кредитування споживче кредитування та цільове кредитування в торгівельних мережах.

Управління проблемними активами: цей бізнес сегмент включає роботу за кредитами корпоративних, роздрібних та цінними паперами, що мають наступні ознаки зменшення корисності:

- ▶ індивідуальні оцінки зменшення корисності;
- ▶ затримка платежу (від 180 днів за основною заборгованістю для роздрібних та 30 днів для корпоративних клієнтів);
- ▶ інші ознаки зменшення корисності за внутрішніми оцінками менеджменту.

Цей бізнес сегмент надає послуги з реструктуризації та збору простроченої заборгованості.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

20. Сегментний аналіз (продовження)

Інвестиційний бізнес: інвестиційна банківська діяльність. Цей бізнес-сегмент включає торгівлю фінансовими інструментами, операції на міжбанківському ринку, операції на ринках капіталу, операції з цінними паперами, іноземною валютою і банкнотами з метою отримання доходу.

Нерозподілені статті: цей сегмент охоплює центр управління активами/пасивами (є головним регулятором трансфертного ціноутворення в Банку та включає операції з метою забезпечення ліквідної діяльності Банку), головний офіс (цей сегмент включає основні засоби, корпоративні права, відстрочені податкові активи, передоплату та дебіторську заборгованість, пов'язані з адміністративно-господарською діяльністю Банку) та процесінговий центр (цей сегмент включає інформаційне та технічне забезпечення розрахунків по платіжних картах).

Капітальні інвестиції не включаються до інформації за сегментами, яку аналізує Правління. Капітальні інвестиції являють собою надходження необоротних активів, за винятком фінансових інструментів, відстрочених податкових активів, активів пенсійних планів та прав, що виникають за договорами страхування.

Доходи по кожній окремій країні не включаються до звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень, оскільки вони, в основному, представлені доходами, отриманими в Україні, включаючи доходи від офшорних компаній українських клієнтів, на основі резидентності клієнта. Доходи з інших країн, крім України, не перевищують 10% сукупних доходів. Доходи включають процентні та комісійні доходи.

Банк не має клієнтів, доходи від обслуговування яких перевищують 10% сукупних доходів Банку.

21. Процентні доходи та витрати

	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки		
Кредити клієнтам	7 654 045	6 539 506
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та депозитні сертифікати, класифіковані як грошові кошти та їх еквіваленти	1 368 202	1 020 740
Кошти в інших банках	23 612	102 705
	9 045 859	7 662 951
Інші процентні доходи		
Фінансовий лізинг корпоративним клієнтам	186 835	86 946
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	3 070	32 063
Всього процентних доходів	9 235 764	7 781 960
Процентні витрати		
Строкові депозити та ощадні рахунки	(1 713 194)	(1 762 097)
Поточні рахунки	(542 138)	(651 557)
Заборгованість перед Національним банком України	(71 242)	(5 371)
Зобов'язання з оренди	(38 516)	(49 146)
Заборгованість перед іншими банками	(23 965)	(18 959)
Випущені депозитні сертифікати	(12)	(820)
Субординований борг	-	(3 237)
Всього процентних витрат	(2 389 067)	(2 491 187)
Чисті процентні доходи	6 846 697	5 290 773

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 30.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

22. Комісійні доходи та витрати

	2020 рік	2019 рік
Платіжні картки	949 358	765 478
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	464 582	536 376
Розрахункове обслуговування клієнтів	456 062	478 780
Конверсійні операції	223 910	238 247
Касові операції	216 692	174 702
Документарні операції	80 481	63 393
Фідучіарна діяльність	5 853	5 486
Інше	21 338	19 884
Комісійні доходи	2 418 276	2 282 346
Платіжні картки	(558 972)	(431 574)
Договори посередництва	(88 880)	(45 079)
Розрахункове обслуговування	(39 786)	(28 796)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(31 265)	(17 963)
Документарні операції	(16 588)	(5 578)
Обслуговування кредитів	(5 210)	(5 883)
Фідучіарна діяльність	(1 284)	(902)
Інше	(239)	(227)
Комісійні витрати	(742 224)	(536 002)
Чистий комісійний дохід	1 676 052	1 746 344

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 30.

23. Інші доходи

	2020 рік	2019 рік
Штрафи отримані	36 847	83 282
Дохід від отриманої страхової компенсації	34 089	185
Інший орендний дохід	16 950	16 493
Дохід від реалізації основних засобів	13 097	34 397
Дивіденди отримані	10 052	7 918
Орендний дохід від інвестиційної власності (Примітка 10)	7 263	8 931
Доходи від продажу пам'ятних монет	3 145	1 198
Нерегулярні доходи від МПС	1 566	16
Результат від модифікації оренди	62	1 937
Доходи від дооцінки основних засобів і необоротних активів	–	2 377
Інші доходи	12 440	10 050
Всього інших доходів	135 511	166 784

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

24. Операційні витрати

	2020 рік	2019 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	2 783 346	2 442 440
Знос та амортизація (Примітка 10)	437 898	370 350
Витрати на утримання будівель та обладнання	216 752	199 343
Аудиторські та консультаційні послуги	171 140	104 070
Внески до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	160 775	128 264
Амортизація активів у формі права користування (Примітка 11)	148 538	126 168
Послуги зв'язку	127 429	107 906
Реклама, представницькі витрати	106 605	143 234
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	97 265	84 757
Оренда приміщень	79 292	80 008
Послуги охорони	40 880	39 168
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	23 136	23 213
Навчання персоналу	13 382	28 434
Уцінка майна банку	8 809	24 037
Інше	239 694	195 860
Всього операційних витрат	4 654 941	4 097 252

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 413 410 тисяч гривень (2019 рік – 358 285 тисяч гривень).

До складу оренди приміщень включені витрати, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням за 2020 рік в сумі 6 076 тисяч гривень (2019 рік - 5 923 тисячі гривень) (Примітка 11).

25. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2020 рік	2019 рік
Поточні податкові витрати	587 727	578 695
Витрати з відстроченого податку	(30 536)	(21 411)
Витрати з податку на прибуток за звітний період	557 191	557 284

Доходи Банку, отримані у 2020 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2019 рік – 18%). Вивіреними очікуваними та фактичними податковими витратами наведено нижче:

	2020 рік	2019 рік
Прибуток до оподаткування	3 165 284	3 161 001
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	569 751	568 980
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Дохід, звільнений від оподаткування, та інші доходи, що не підлягають оподаткуванню	(12 973)	(871)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	413	1 511
- Коригування поточного податку на прибуток за попередні періоди	-	(12 336)
Витрати з податку на прибуток за звітний період	557 191	557 284

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які планується застосувати у періоді реалізації даних різниць.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

25. Податок на прибуток (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2019 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2020 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями з кредитування	23 807	-	26 840	50 647
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(26 846)	(1 885)	-	(28 731)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(23 394)	-	3 696	(19 698)
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового активу / (зобов'язання)	(26 433)	(1 885)	30 536	2 218
Відстрочений податковий актив	(26 433)	(1 885)	30 536	2 218

	31 грудня 2018 року	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2019 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями з кредитування	2 950	-	20 857	23 807
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5 434	(32 280)	-	(26 846)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(24 020)	72	554	(23 394)
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(15 636)	(32 208)	21 411	(26 433)
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(15 636)	(32 208)	21 411	(26 433)

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні, що включають інформаційний та юридичний ризики, а також комплаєнс ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з управління ризиками (CRO), що виконує функції головного ризик-менеджера Банку.

Підрозділи ризик-менеджменту Банку підзвітні та підпорядковані CRO, CRO підзвітний та підпорядкований Наглядовій раді Банку, як суб'єкти системи управління ризиками.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку, є відповідальною за створення ефективної системи управління ризиками Банку (стратегічний рівень). Згідно зі Статутом Банку та Положенням Банку про Кредитну раду та Кредитний комітет, Наглядова рада уповноважена затверджувати:

- рішення про надання згоди (за поданням Правління і Кредитної ради) на вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25% вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банку;
- рішення на вчинення правочинів із заінтересованістю у випадках, передбачених Статутом та законодавством;
- рішення щодо надання кредиту, подовження терміну ліміту пов'язаним з банком особам, величина якого перевищує 1% регулятивного капіталу Банку (за поданням Кредитної ради);
- рішення щодо врегулювання потенційно проблемного активу пов'язаної з Банком особи, розмір боргу якого перевищує 1% регулятивного капіталу Банку для фізичних осіб і 3% для юридичних осіб (за поданням Кредитної ради).

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно управління кредитним ризиком-кредитним органам Банку (Кредитна рада і Кредитний комітет), загального управління активами та пасивами - Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно управління операційним ризиком - Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до компетенції Наглядової ради Банку.

Рішення Кредитної ради Банку про можливість здійснення з позичальником активних операцій у розмірі 10% і більше регулятивного капіталу Банку має бути затверджене Правлінням Банку. Крім цього Правління обмежує Кредитну раду лімітом повноважень при кредитуванні фізичних осіб сумою в 50 млн грн. на клієнта.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку підпорядковується Правлінню Банку і функціонує в рамках делегованих повноважень згідно Положення про Кредитну раду і Кредитний комітет Банку. Кредитна рада складається з п'яти осіб, які призначаються Правлінням Банку за погодженням із Наглядовою радою. В засіданні Кредитної ради також можуть приймати участь експерти з правом дорадчого голосу, які призначаються Наглядовою радою Банку. Кредитна рада може розглядає будь-які кредитні проекти (в т.ч. і право, на затвердження яких делегувала Кредитному комітету), за виключенням тих повноважень, які відносяться до компетенції Наглядової ради/Правління.

Також Кредитна рада Банку затверджує стандарти кредитних продуктів для корпоративних клієнтів та встановлює ліміти за міжбанківськими операціями. Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Кредитний комітет Банку

Кредитний комітет Банку підзвітний Кредитній раді і розглядає кредитні проекти (ліміт кредитного ризику на контрагента/групу пов'язаних контрагентів):

- (а) до 70 млн грн. – кредитування юридичних осіб,
- (б) до 5 млн грн – кредитування фізичних осіб,

виконує інші функції, делеговані Кредитною радою відповідно до Положення про Кредитну раду і Кредитний комітет Банку та протоколів Кредитної Ради про делегування повноважень. Засідання Комітету проводяться декілька разів на тиждень за потребою.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком (далі - КУОР) несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилки персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння ІТ-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо ІТ-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

КУОР на кожному засіданні розглядає стандартні квартальні звіти щодо подій операційного ризику, зареєстрованих у звітному періоді, щодо виконання рішень КУОР, щодо ефективності СВК за результатами щоквартального моніторингу КСІ (Key Control Indicator/Ключовий індикатор контролю), щодо результатів річного моніторингу Ключових індикаторів ризику та затверджує перелік КІРів та їх граничні показники на наступний рік. Затверджує результати регулярного стрес-тестування операційного ризику, та щорічної самооцінки операційного ризику керівниками структурних підрозділів АТ «ПУМБ», затверджує розмір ризик-апетиту під операційний ризик на рік.

Також КУОР приймає рішення щодо управління реалізованими подіями операційного ризику, контролює ефективність прийнятих рішень Підкомітетами КУОР та оцінює ефективність функціонування:

- ▶ Системи управління інформаційною безпекою;
- ▶ Системи управління ризиком шахрайства;
- ▶ Системи забезпечення безперервної діяльності;
- ▶ Системи управління ризиками третіх осіб.

КУОР затверджує результати щорічного Аналізу впливу негативних факторів на процеси Банку (BIA) та затверджує результати щорічного практичного тестування ВСР Головного офісу та контролює результати дистанційного навчання за основними обов'язковими дистанційними курсами.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, ринкового, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитних органів Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки та клієнтами. Керівництво оцінює достатність резерву під очікувані кредитні збитки на щомісячній основі.

Окрім цього, в Банку функціонує підхід планування та лімітування ризику в рамках затвердженого Наглядовою радою ризик-апетиту (прийняття та/або обмеження ризику) на звітний період, а також впроваджені механізми ескалації порушень лімітів.

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 7, 8 та 9.

Аналіз зменшення корисності

Резерв під очікувані кредитні збитки розраховується наступним чином: якщо за фінансовим інструментом відсутні ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, то резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячного терміну (12-ти місячні очікувані кредитні збитки); якщо має місце значне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, або фінансовий інструмент визнаний знеціненим, то здійснюється оцінка, яка враховує очікувані кредитні збитки протягом усього терміну дії фінансового інструменту (очікувані кредитні збитки на весь термін).

Банк розробив методику виявлення ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, а також визначив необхідні критерії по припиненню таких ознак. Банк проводить аналіз кредитного портфелю (що обліковуються за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід) по виявленню та припиненню ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту на щомісячній основі.

На основі даної методики Банк здійснює розподіл кредитів на наступні групи (Етапи):

- ▶ Етап 1 – фінансові інструменти без ознак зменшення корисності чи збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків (резерв оцінюється на портфельній основі). До даної групи відносяться фінансові інструменти при первісному визнанні, кредити, що не мають ознак збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 2.
- ▶ Етап 2 – фінансові інструменти з ознаками збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній так і на портфельній основах). До даної групи відносяться фінансові інструменти, за якими виявлені ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 3.
- ▶ Етап 3 – фінансові інструменти з ознаками зменшення корисності – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній, так і на портфельній основах).
- ▶ РОСІ (ПСКЗ) – придбані чи створені кредитно-знеціненні фінансові активи (Purchased or Originated Credit Impaired Financial assets) – фінансові активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент первісного визнання. При первісному визнанні величина кредитних збитків, очікуваних протягом усього терміну дії фінансового інструменту, включається в розрахунок ефективною відсотковою ставкою, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. В подальшому Банк на кожну звітну дату визнає в складі прибутку чи збитку величину зміни очікуваних кредитних збитків по таким фінансовим інструментами за весь термін в якості прибутку або збитку від зменшення корисності.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Значне збільшення кредитного ризику та припинення ознак збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом Банк розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Банку, експертній оцінці якості кредиту.

Для оцінки значного збільшення кредитного ризику Банк виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику в порівнянні з ймовірністю дефолту з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Основні міркування в ході аналізу значного збільшення кредитного ризику включають визначення того: чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних та фізичних осіб, крім кредитних карток для фізичних осіб – 35 днів) та 3 днів (для банків).

Додатковим свідченням значного збільшення кредитного ризику фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- ▶ погіршення фінансового стану позичальника юридичної особи, що призвело до пониження внутрішнього рейтингу на 3 пункти;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах зміни графіку погашення, яку Банк не розглядає як погіршення умов кредитора, але яка може свідчити про ймовірні труднощі в майбутньому виконати умови договору;
- ▶ виявлення індикаторів ймовірного збільшення кредитного ризику, що визначені в рамках процедури «сигналів раннього попередження»;
- ▶ для банків резидентів пониження внутрішнього рейтингу банку на 2 пункти;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) на 3 пункти чи відклик міжнародного рейтингу.

Припинення всіх вищевказаних ознак значного збільшення кредитного ризику та виконання договірних зобов'язань клієнтом на протязі щонайменше 3 місяців після усунення всіх ознак вважається критерієм того, що кредитний ризик зменшився до такого рівня, що фінансовий інструмент може бути віднесений до Етапу 1.

Визначення зменшення корисності (дефолту) та припинення ознак зменшення корисності

При оцінці настання події дефолту за зобов'язаннями позичальника Банку враховуються якісні та кількісні показники, розроблені всередині Банку.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають визначення того чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 90 днів (для юридичних та фізичних осіб) та 7 днів (для банків).

Додатковим свідченням кредитного зменшення корисності фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- ▶ суттєві фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах, які Банк не розглядав би за інших обставин (тобто з погіршенням умов кредитора);
- ▶ виникнення ймовірності банкрутства чи ліквідації позичальника;
- ▶ виникнення ймовірності застосування Банком таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності) чи прощення/продаж кредиту з дисконтом;
- ▶ для банків резидентів публічне визнання банку неплатоспроможним та введення тимчасової адміністрації;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) до рівня дефолту.

Ознаками припинення дефолту вважається усунення всіх вищевказаних ознак зменшення корисності, та виконання договірних зобов'язань клієнтом протягом щонайменше 6 місяців після усунення всіх ознак дефолту.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін

За кредитами, віднесеними на Етап 2, Етап 3 та POCI, Банк розраховує резерв на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін дії фінансових інструментів або на портфельному рівні, або на індивідуальному.

Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки окремо за кожним суттєвим кредитом (Банк визначає поріг суттєвості окремо для кожного типу кредитування – корпоративне кредитування, роздрібне кредитування та міжбанківські операції) в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненність бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків.

На портфельній основі Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, наданими клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим. Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах за певним видом фінансових інструментів протягом усього терміну дії фінансового активу, поточні економічні умови, проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Резерв під 12-ти місячні очікувані кредитні збитки

За кредитами, віднесеними на Етап 1 Банк розраховує резерв на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків на портфельному рівні. Для розрахунку резерву Банк розподіляє портфель фінансових інструментів на групи зі схожими характеристиками (наприклад, сегмент, рейтинг клієнту, тип кредитного продукту, тощо). Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі на горизонті 12-ти місяців в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Вхідні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків, що оцінюються на портфельній основі, є:

- ймовірність дефолту (PD);
- величина збитку у випадку дефолту (LGD);

Дані показники отримуються з внутрішніх статистичних моделей та інших історичних даних. Оцінка ймовірності дефолту (PD) являє собою оцінку на певну дату, що розраховуються на основі статистичних даних Банку і оцінюються з використанням інструментів оцінки, адаптованих до різних категорій контрагентів. Якщо контрагенти, що зазнають кредитного ризику, мігрують між рівнями рейтингу, це призводить до зміни в оцінці відповідної ймовірності дефолту.

Накопичена ймовірність дефолту впродовж всього терміну фінансового інструменту – це ймовірність, що фінансовий інструмент вийде в дефолт протягом життя. Дана ймовірність розраховується для групи однорідних активів. Оцінка ймовірності дефолту базується на історичних даних Банку.

Величина збитку у випадку дефолту (LGD) являє собою величину ймовірного збитку у випадку дефолту. Банк оцінює показник LGD, виходячи з інформації щодо коефіцієнтів повернення коштів від контрагентів-неплатників. Сума повернення коштів розраховується на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

Резерв під очікувані кредитні збитки аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Починаючи з кінця першого кварталу 2020 року спостерігались значні зміни в економічному середовищі:

- скорочення промислового виробництва і активності в багатьох галузях економіки в результаті введених державою обмежень, пов'язаних з розвитком пандемії COVID-19;
- реалізація заходів державної підтримки населенню і бізнесу, пов'язаних з розвитком пандемії COVID-19;
- зміна ситуації на ринку енергетики;
- розвиток інтернет (онлайн) обслуговування.

Зазначені вище зміни в економічному середовищі впливають на діяльність Банку. Для підтримки клієнтів в нинішній економічній ситуації Банком реалізуються такі основні заходи:

- рефінансування діючих кредитів за державними програмами підтримки («Програма 5-7-9»);
- розробка програм реструктуризації кредитів клієнтам, які не підпадають під умови державних програм підтримки;
- розширення продуктової пропозиції клієнтам через цифрові віддалені канали обслуговування.

Банк для оцінки резервів під очікувані кредитні збитки враховує інформацію про зміни економічного середовища. Для цілей розрахунку резервів під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2020 року Банк брав до уваги:

- скорочення доходів населення і бізнесу, викликане зниженням економічної активності - застосований рівень ймовірності дефолту та втрат при дефолті вже враховує фактичні зміни кредитного портфелю у 2020 році (статистика по PD та LGD);
- заходи державної підтримки населенню і бізнесу;
- вплив зміни економічного середовища на різні галузі економіки (в т.ч. зміни в енергетичній галузі);
- також Банк для розподілу кредитів по групам (Етапам) враховує вище перелічені фактори.

Ризик ліквідності та управління фінансуванням

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності» (внутрішній норматив ВЛА2). Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2020 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року. Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України.

Станом на 31 грудня 2020 року зазначені нормативи були такими:

Норматив	2020 рік, %	2019 рік, %
НБ «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	98	108
LCR - НБУ 15 лютого 2018 року затвердило новий пруденційний норматив для українських банків – коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio)		
LCR загалом по всім валютам (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 100%)	182	169
LCR в іноземних валютах (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 100%)	261	185

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишились до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2020 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять торгові похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банк мав би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2020 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед Національним банком України	21 403	40 734	62 827	127 036	5 134 356	5 386 356
Заборгованість перед іншими банками	1 350 033	–	6 328	–	500	1 356 861
Кошти клієнтів	40 055 005	10 067 889	4 830 017	2 444 810	422 145	57 819 866
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	122 234	28 242	–	–	–	150 476
- суми до отримання за договорами	(95 976)	(28 209)	–	–	–	(124 185)
Інші фінансові зобов'язання	1 341 892	–	–	–	–	1 341 892
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	42 794 591	10 108 656	4 899 172	2 571 846	5 557 001	65 931 266

На 31 грудня 2019 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	934 358	–	–	–	–	934 358
Кошти клієнтів	27 738 094	5 518 985	6 321 523	3 417 325	405 606	43 401 533
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	587 730	–	–	–	–	587 730
- суми до отримання за договорами	(570 688)	–	–	–	–	(570 688)
Інші фінансові зобов'язання	1 632 669	–	–	–	–	1 632 669
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	30 322 163	5 518 985	6 321 523	3 417 325	405 606	45 985 602

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов'язань Банку, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2020 рік	752 435	570 587	468 083	1 150 432	696 006	3 637 543
2019 рік	262 298	551 416	457 861	528 183	363 943	2 163 701

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банк очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками погашення, що відповідають строкам кінцевого погашення активів та зобов'язань, станом на 31 грудня 2020 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	14 534 838	-	-	-	-	14 534 838
Заборгованість інших банків	36 510	23 918	1 072 323	353 603	20	1 486 374
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	1 536	-	69 063	70 599
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	4 392 845	775 613	2 211 360	5 205 305	5 798 982	18 384 105
Кредити клієнтам	10 629 267	3 877 644	3 975 409	10 016 138	9 074 750	37 573 208
Інші фінансові активи	586 015	-	-	-	-	586 015
Всього фінансових активів	30 179 475	4 677 175	7 260 628	15 575 046	14 942 815	72 635 139
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	-	-	-	-	4 200 554	4 200 554
Заборгованість перед іншими банками	1 349 826	-	6 328	-	500	1 356 654
Кошти клієнтів	39 970 814	9 965 226	4 758 495	2 410 081	410 646	57 515 262
Зобов'язання з оренди	68	334	12 670	16 174	299 393	328 639
Інші фінансові зобов'язання	1 368 150	33	-	-	-	1 368 183
Всього фінансових зобов'язань	42 688 858	9 965 593	4 777 493	2 426 255	4 911 093	64 769 292
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(12 509 383)	(5 288 418)	2 483 135	13 148 791	10 031 722	7 865 847

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банк зобов'язаний виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 15). Керівництво Банку вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення. Загальна сума депозитів фізичних осіб на 31 грудня 2020 року становить 17 996 432 тисячі гривень (2019 рік - 15 294 545 тисяч гривень).

Строкові депозити фізичних осіб	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2020 рік	3 977 178	7 641 169	4 217 494	2 013 737	146 854	17 996 432
2019 рік	2 244 275	4 202 576	5 329 351	3 164 030	354 313	15 294 545

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного погашення станом на 31 грудня 2019 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 671 645	–	–	–	–	9 671 645
Заборгованість інших банків	161 021	708	602 544	303 527	64	1 067 864
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	–	–	39 311	–	–	39 311
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 247 931	536 216	1 468 259	1 358 654	4 279 760	8 890 820
Кредити клієнтам	9 250 276	3 115 124	4 138 939	8 717 441	7 664 699	32 886 479
Інші фінансові активи	377 737	–	–	–	–	377 737
Всього фінансових активів	20 708 610	3 652 048	6 249 053	10 379 622	11 944 523	52 933 856
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	934 276	–	–	–	–	934 276
Кошти клієнтів	27 607 067	5 331 051	6 147 094	3 276 183	391 198	42 752 593
Зобов'язання з оренди	–	–	–	55 194	239 425	294 619
Інші фінансові зобов'язання	1 649 711	–	–	–	–	1 649 711
Всього фінансових зобов'язань	30 191 054	5 331 051	6 147 094	3 331 377	630 623	45 631 199
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(9 482 444)	(1 679 003)	101 959	7 048 245	11 313 900	7 302 657

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банку погашати свої зобов'язання залежить від його здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банку вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Керівництво Банку вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банком за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банку.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк оцінює процентний ризик за базовим сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік збільшення процентних ставок. Шокові зрушення ставок для базового сценарію розраховані як стандартне відхилення за останні 250 робочих днів в розрізі в основних валют. Станом на 31 грудня 2020 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 6.3 мільйона гривень (станом на 31 грудня 2019 року - 4 мільйона гривень). Якби дохідність до погашення була б більшою на 1 процентний пункт, резерв переоцінки цінних паперів був би меншим на 126 719 тисяч гривень станом на 31 грудня 2020 року (станом на 31 грудня 2019 року – на 78 513 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить за допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множить на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик (продовження)

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- ▶ Використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- ▶ Використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті протягом 10 торговельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- ▶ Використання 99%-вого рівня односторонньої довірливої вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- ▶ Розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2020 рік	2019 рік
Валютний ризик без врахування диверсифікації		
долар США	68 025	24 566
євро	9 033	28 615
російський рубль	620	1 369
інші валюти	2 840	4 912
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	80 518	59 462
Ефект від диверсифікації	(15 090)	(10 542)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	65 428	48 920

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на фінансовій звітності, підготовленій відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Операційний ризик

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, вона інтегрована в загальну систему управління ризиками. В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятого рівня операційного ризику – «ризик-апетиту» на наступні 12 місяців. Ризик-апетит затверджується Комітетом з управління операційним ризиком (КУОР) та враховується при бюджетуванні (на 2020 рік затверджено ризик апетит у розмірі 12 мільйонів гривень). Моніторинг дотримання Банком встановленого «ризик-апетиту» здійснюється щоквартально Наглядовою Радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування КУОР, Правління та Наглядової Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому, згідно внутрішніх процедур.

Система управління операційним ризиком включає зокрема:

- ▶ Єдиний класифікатор операційних ризиків та внутрішня база даних подій операційного ризику;
- ▶ Щотижневу загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику отриманих від Ризик-офіцерів структурних підрозділів;
- ▶ Щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (KPIв);
- ▶ Щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- ▶ Щоквартальне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного Банку України
- ▶ Щорічний розрахунок ризик-апетиту та достатності капіталу під покриття операційного ризику згідно базового підходу рекомендованого Базель 3.

Усі зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управління операційним ризиком.

Банк накопичує зовнішні події операційного ризику для побудови сценаріїв стрес-тестування. Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

(у тисячах гривень)

26. Управління ризиками (продовження)

Операційний ризик (продовження)

Важливе значення Банк приділяє управлінню ризиками інформаційної безпеки та ризикам шахрайства, щодо яких керівництвом встановлено нульову толерантність та впроваджено окрему звітність для КУОР та Наглядової Ради. Управління інформаційним та юридичним ризиками відбувається в межах Системи управління операційним ризиком.

Для забезпечення неперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану забезпечення безперервної діяльності та Плану відновлення штатного режиму роботи.

Також для контролю якості аутсорсингу в Банку функціонує Система управління ризиками третіх осіб, що дозволяє своєчасно виявити та мінімізувати ризики співпраці з контрагентами.

Ефективність Системи управління операційним ризиком підтверджують результати функціонування 3-рівневої Системи внутрішнього контролю (поточний контроль, ризик-менеджмент контроль, внутрішній аудит). Система внутрішнього контролю також включає три рівні захисту:

- ▶ Перший рівень: бізнес підрозділи та підтримуючі підрозділи
- ▶ Другий рівень: підрозділи ризик-менеджменту та Управління комплаєнс контролю
- ▶ Третій рівень: Департамент внутрішнього аудиту.

Банк проводить щорічне навчання персоналу щодо управління ризиками (окрема увага ризику шахрайства та інформаційній безпеці, вимогам системи забезпечення безперервної діяльності), та щодо правил функціонування системи внутрішнього контролю.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

27. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності Банку за амортизованою вартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2020 рік			2019 рік		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Різниця	Балансова вартість	Справедлива вартість	Різниця
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	14 534 838	14 534 838	-	9 671 645	9 671 645	-
<i>Заборгованість інших банків</i>						
- Нарахований процентний дохід на поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	2	2	-	-	-	-
- Строкові депозити в інших банках	1 486 372	1 486 372	-	1 067 864	1 067 864	-
<i>Кредити клієнтам</i>						
- Кредити корпоративним клієнтам	22 128 575	22 153 785	25 210	20 594 097	20 611 971	17 874
- Фінансовий лізинг	1 082 555	1 138 183	55 628	603 985	690 085	86 100
- Споживчі кредити	6 460 294	6 460 294	-	6 169 370	6 169 370	-
- Кредитні картки та овердрафти	7 846 499	7 846 499	-	5 448 428	5 448 428	-
- Іпотечні кредити	55 285	51 404	(3 881)	70 599	66 213	(4 386)
Інші фінансові активи	586 015	586 015	-	377 737	377 737	-
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	4 200 554	4 200 554	-	-	-	-
<i>Заборгованість перед іншими банками:</i>						
- Поточні рахунки інших банків	690 658	690 658	-	528 653	528 653	-
- Строкові депозити інших банків	440 928	440 928	-	328 508	328 508	-
- Кредити, отримані від інших банків	225 068	225 068	-	77 115	77 115	-
<i>Кошти клієнтів</i>						
- юридичні особи	30 218 849	30 221 888	(3 039)	21 973 289	21 980 523	(7 234)
- фізичні особи	27 296 413	27 347 308	(50 895)	20 779 304	20 925 030	(145 726)
Інші фінансові зобов'язання	1 368 183	1 368 183	-	1 649 711	1 649 711	-
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			23 023			(53 372)

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів клієнтам, заборгованість інших банків, заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, коштів клієнтів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

27. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливую вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями ієрархії джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Оцінка справедливої вартості на Рівні 3 ієрархії справедливої вартості була розрахована з використанням методу дисконтованих грошових потоків на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням відсоткової ставки, яка діяла на звітну дату по аналогічним продуктам Банку, та строку до погашення, який залишився.

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість Банк визначив класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

31 грудня 2020 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2020 р.	-	14 445 787	-	14 445 787
Форвардні контракти	31 грудня 2020 р.	-	9 492	-	9 492
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2020 р.	-	4 001 860	-	4 001 860
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2020 р.	-	-	806 507	806 507
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2020 р.	-	-	71 330	71 330
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2020 р.	14 534 838	-	-	14 534 838
Заборгованість інших банків	31 грудня 2020 р.	-	1 486 374	-	1 486 374
Кредити клієнтам	31 грудня 2020 р.	-	-	37 650 165	37 650 165
Акції	31 грудня 2020 р.	-	-	7 057	7 057
Інші фінансові активи	31 грудня 2020 р.	-	-	576 523	576 523
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2020 р.	-	26 291	-	26 291
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед Національним банком України	31 грудня 2020 р.	-	4 200 554	-	4 200 554
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2020 р.	-	1 356 654	-	1 356 654
Кошти клієнтів	31 грудня 2020 р.	-	-	57 569 196	57 569 196
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2020 р.	-	-	1 341 892	1 341 892

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

27. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю

31 грудня 2019 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2019 р.	-	7 716 834	-	7 716 834
Форвардні контракти	31 грудня 2019 р.	-	460	-	460
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2019 р.	-	1 206 240	-	1 206 240
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2019 р.	-	-	820 634	820 634
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2019 р.	-	-	94 309	94 309
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2019 р.	9 671 645	-	-	9 671 645
Заборгованість інших банків	31 грудня 2019 р.	-	1 067 864	-	1 067 864
Кредити клієнтам	31 грудня 2019 р.	-	-	32 986 067	32 986 067
Акції	31 грудня 2019 р.	-	-	7 057	7 057
Інші фінансові активи	31 грудня 2019 р.	-	-	377 277	377 277
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2019 р.	-	17 042	-	17 042
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2019 р.	-	934 276	-	934 276
Кошти клієнтів	31 грудня 2019 р.	-	-	42 905 553	42 905 553
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2019 р.	-	-	1 632 669	1 632 669

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банку, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні вхідні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

Цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях, включає припущення щодо фінансового стану компанії – об'єкта інвестицій, її ризик, та економічні припущення щодо галузі, у якій веде свою діяльність компанія – об'єкт інвестицій.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Протягом 2020 та 2019 років Банк не переводив фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

(у тисячах гривень)

28. Умовні та інші зобов'язання

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є обґрунтованими, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 37 811 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 15 485 тисяч гривень). Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банк вимагає, щоб більшість гарантій забезпечувались депозитами в Банку. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банк наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банк може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банком, були такими:

	2020 рік	2019 рік
Підтверджені імпорتنі акредитиви	119 606	312 212
Непідтверджені імпорتنі акредитиви	73 052	69 316
Грошове забезпечення (Примітка 15)	(183 312)	(359 936)
Всього акредитивів за вирахуванням грошового забезпечення	9 346	21 592

Станом на 31 грудня 2020 року сума резерву під акредитиви становила 78 тисяч гривень (2019 рік – 99 тисяч гривень).

Гарантії надані були такими:

	2020 рік	2019 рік
Гарантії та авалювання векселів	3 444 885	1 782 173
Грошове забезпечення (Примітка 15)	(683 949)	(326 296)
Всього гарантій та авалювання векселів за вирахуванням грошового забезпечення	2 760 936	1 455 877

Станом на 31 грудня 2020 року сума резерву під гарантії та авалі становила 277 570 тисяч гривень (2019 рік – 128 636 тисяч гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

28. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банком станом на 31 грудня 2020 року, склала 24 228 750 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 року – 15 760 023 тисячі гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банку призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2020 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2020 року	4 822	123 913	128 735
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	7 527	–	7 527
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(3 614)	(282)	(3 896)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(388)	96 988	96 600
Курсові різниці	468	48 214	48 682
На 31 грудня 2020 року (Примітка 17)	8 815	268 833	277 648

У сумі резерву під покриття інших збитків протягом 2020 відбулися такі зміни:

	2020 рік
Очікувані кредитні збитки під покриття інших збитків на 1 січня 2020 року	3 529
Вплив курсових різниць	193
На 31 грудня 2020 року (Примітка 17)	3 722

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2019 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	12 690	–	–	12 690
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	3 483	–	–	3 483
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(4 622)	(710)	–	(5 332)
Переведення у стадію 2	(712)	712	–	–
Переведення у стадію 3	(5 384)	–	5 384	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(221)	–	124 920	124 699
Курсові різниці	(412)	(2)	(6 391)	(6 805)
На 31 грудня 2019 року (Примітка 17)	4 822	–	123 913	128 735

У сумі резерву під покриття інших збитків протягом 2019 відбулися такі зміни:

	2019 рік
Очікувані кредитні збитки під покриття інших збитків на 1 січня 2019 року	3 697
Вплив курсових різниць	(168)
На 31 грудня 2019 року (Примітка 17)	3 529

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

28. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2020 року:

На 31 грудня 2020 року	Рейтинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	15 818	-	-	15 818
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	25 730	-	-	25 730
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	151 110	-	-	151 110
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	2 148 621	-	-	2 148 621
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	571 197	-	-	571 197
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	88 904	-	-	88 904
Корпоративні клієнти	Знецінені	-	-	439 044	439 044
Банки	от А- до А+	310	-	-	310
Банки	без рейтингу	196 809	-	-	196 809

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

На 31 грудня 2019 року	Стадія	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	199 082	-	-	199 082
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	5 912	-	-	5 912
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	176 534	-	-	176 534
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	966 313	-	-	966 313
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	341 692	-	-	341 692
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	38 239	-	-	38 239
Корпоративні клієнти	Знецінені	-	-	425 261	425 261
Банки	от А- до А+	7 168	-	-	7 168
Банки	без рейтингу	3 500	-	-	3 500

За корпоративними клієнтами рейтинг юридичної особи розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі (Примітка 9). Кредитний рейтинг за фінансовими установами базується на рейтингу агентств Fitch.

29. Фінансові активи, передані у забезпечення

Станом на 31 грудня 2020 Банк передав наступні активи у забезпечення під відповідні зобов'язання:

	2020 рік
Балансова вартість активів	
- Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5 073 742
Всього	5 073 742
Балансова вартість відповідних зобов'язань	
- Заборгованість перед Національним банком України	4 200 554
Всього	4 200 554

Станом на 31 грудня 2020 року Банк передав цінні папери які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, балансовою вартістю 59 950 тисяч гривень у забезпечення під позабалансову операцію процентного свопу з Національним банком України розміром 500 000 тисяч гривень, а також цінні папери балансовою вартістю 1 972 077 тисяч гривень передані у забезпечення за господарським договором с Національним банком України. Станом на 31 грудня 2019 року Банк не передавав у забезпечення будь-які активи.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

30. Операції зі зв'язаними сторонами

Для цілей складання цієї фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». При розгляді кожного можливого випадку відносин з зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою.

Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, а також доходи та витрати за 2020 та 2019 роки:

На 2020 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	-	597 389	500	65
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	-	<i>(19,00)</i>	<i>(14,08)</i>	<i>(42,17)</i>
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	-	<i>(7,14)</i>	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(40 478)	(14)	(2)
Інші активи	3	4 550	13	-
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(196)	(10 329 895)	(314 588)	(151 944)
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	-	<i>(5,41)</i>	<i>(6,03)</i>	<i>(8,87)</i>
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	-	<i>(0,19)</i>	<i>(0,73)</i>	<i>(1,02)</i>
Інші зобов'язання	-	(33 100)	(6)	(21)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	-	576	906	523
Гарантії та авалі	-	1 036 904	-	-
Акредитиви	-	168 647	-	-
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	-	46 616	56	3
Процентні витрати	-	(290 058)	(6 581)	(15 585)
Комісійні доходи	163	422 884	434	9 765
Комісійні витрати	-	(198)	-	-
Інші доходи	-	34 557	5	17
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	-	(2 465)	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	33 585	(1)	(1)
Операційні витрати та інші доходи/(витрати)	63	(114 617)	(667)	(1)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

30. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

На 2019 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	-	918 214	379	23
(гривня - процентна ставка, % річних)	-	(17,32)	(43,24)	(42,76)
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	-	(7,79)	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(66 976)	(13)	(1)
Інші активи	3	4 508	12	1
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(4 682)	(7 983 507)	(164 631)	(134 939)
(гривня - процентна ставка, % річних)	-	(11,03)	(14,03)	(16,75)
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	-	(0,35)	(3,20)	(2,92)
Інші зобов'язання	-	(19 083)	(6)	(18)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	-	82 219	955	574
Гарантії та авали	-	155 312	-	-
Акредитиви	-	352 926	-	-
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	-	106 419	62	4
Процентні витрати	-	(464 026)	(3 360)	(7 811)
Комісійні доходи	181	454 290	266	10 271
Комісійні витрати	-	(1 385)	-	-
Інші доходи	-	958	5	19
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	-	21	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	88 586	(7)	(1)
Операційні та інші витрати	-	(151 277)	(874)	-

Процентна ставка за кредитами керівництву є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами в розмірі 35,88% (2019 – 43,24%) після пільгового періоду та за товарними кредитами з номінальною 0,01% (ефективна – 49,27%).

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як на індивідуальній основі, так і за портфельним принципом.

Протягом 2020 та 2019 років Банк проводив операції по страхуванню предметів лізингу у пов'язаної компанії, такі витрати компенсуються лізингоодержувачами та включаються до ефективної ставки. Загальна сума витрат за 2020 рік складає 14 400 тисяч гривень (2019 рік - 3 353 тисячі гривень).

Крім того, станом на 31 грудня 2019 року Банком були надані кредити двом непов'язаним компаніям чистою балансовою вартістю на суму 1 833 027 тисяч гривень. Дані кредити не є простроченими. Станом на 31 грудня 2019 року забезпеченням по даним кредитам виступала застава від пов'язаних сторін. Також іншим джерелом погашення цих кредитів (окрім реалізації застави) були надходження від пов'язаних сторін. Валова балансова вартість цих кредитів на 31 грудня 2019 становить 1 848 508 тисяч гривень. Резерв під очікувані кредитні збитки для цих кредитів становить 15 481 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2020 року заборгованість відсутня.

Протягом 2020 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	118 857	305	46
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(495 757)	(182)	(4)
Курсові різниці та інші зміни	-	56 075	(2)	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

30. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

Протягом 2019 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	9 091	311	22
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(644 182)	(189)	(4)
Курсові різниці та інші зміни	-	112 042	6	-

У 2020 році винагорода 10 членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 83 711 тисяч гривень (у 2019 році – 81 618 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 876 тисяч гривень (у 2019 році – 1 634 тисячі гривень) та резерву під виплату додаткових винагород у сумі 98 945 тисяч гривень (у 2019 році – 126 051 тисяч гривень). За 12 місяців 2020 року виплати 5 членам Наглядової ради становили 19 368 тисяч гривень (за 12 місяців 2019 року – 18 719 тисяч гривень) та обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 953 тисячі гривень (у 2019 році – 826 тисяч гривень).

31. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банк не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2020 рік	2019 рік
Прибуток за звітний період	2 608 093	2 603 717
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний та розбавлений (виражений в гривнях за акцію)	182,08	181,77

32. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2020 та 2019 роки:

	Субординований борг	Зобов'язання за дивідендами	Зобов'язання з оренди
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	488 145	-	267 402
Погашення	(482 300)	-	(163 947)
Інше	(5 845)	-	191 164
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	-	-	294 619
Спрямування нерозподіленого прибутку на виплату дивідендів (Примітка 19)	-	2 000 043	-
Погашення (Примітка 19)	-	(2 000 043)	(143 085)
Інше	-	-	177 105
Балансова вартість на 31 грудня 2020 р.	-	-	328 639

Стаття «Інше» включає модифікацію оренди, виплачені відсотки за орендою, які в Звіті про рух грошових коштів відносяться до Грошових потоків від операційної діяльності. Банк класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

33. Капітал

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу.

Першочерговими цілями управління капіталом Банку є забезпечення дотримання Банком зовнішніх вимог до капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних показників капіталу з метою підтримки свого бізнесу та максимального збільшення біржової вартості акцій.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та показниках ризику його діяльності. З метою підтримання або коригування структури капіталу Банк може коригувати суми виплат дивідендів акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити капітальні цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процесах у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив адекватності капіталу Національного банку України

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. Станом на 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року Банк дотримувався показника адекватності капіталу та вимог до регулятивного капіталу.

Регулятивний капітал складається з основного капіталу, що включає сплачений зареєстрований акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви, створені згідно з українським законодавством, за вирахуванням чистої залишкової вартості нематеріальних активів та збитків поточного і попереднього років, зменшених на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів. Додатково основний капітал зменшується на суму перевищення непокритого кредитного ризику над прибутками минулих і поточного років. Другим компонентом регулятивного капіталу є додатковий капітал, який включає резерви під заборгованість за міжбанківськими кредитами та кредитами клієнтам, результат переоцінки основних засобів, прибуток поточного року, зменшений на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів, субординованого довгострокового боргу, нерозподіленого прибутку попередніх років, зменшеного на суму непокритого кредитного ризику.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу.

НБУ проводить регулярне стрес тестування банків із використанням певних припущень стрес тесту для перевірки виконання регуляторних вимог. У разі якщо результати стрес тестування свідчать, що адекватність капіталу може бути нижче регуляторного рівня у майбутньому, НБУ може вимагати збільшення розміру регулятивного капіталу понад мінімальний розмір.

Далі подано звіт про адекватність капіталу за методикою Базель I станом на 31 грудня 2020 та 2019 років:

	2020 рік	2019 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	4 780 595	3 294 492
Емісійний дохід	101 660	101 660
Резервний фонд	1 605 862	1 475 430
Нерозподілений прибуток	2 616 939	3 616 578
Всього капіталу 1-го рівня	9 105 056	8 488 160
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки активів	578 955	579 217
Всього капіталу 2-го рівня	578 955	579 217
Всього капіталу	9 684 011	9 067 377
Рівень адекватності капіталу на звітну дату		
Активи, зважені на ризик	50 139 651	40 330 966
Всього капіталу	9 684 011	9 067 377
Рівень адекватності капіталу (%)	19,31%	22,48%

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2020 рік

(у тисячах гривень)

34. Події після дати балансу

22 березня 2021 року заплановано проведення Загальних зборів акціонерів та винесено на затвердження рішення про спрямування частини прибутку в сумі 1 304 046 тисяч гривень на виплату дивідендів акціонерам власникам простих іменних акцій Банку, з розрахунку 91,04 гривень на акцію, а також про спрямування 1 304 047 тисяч гривень до резервного фонду Банку.

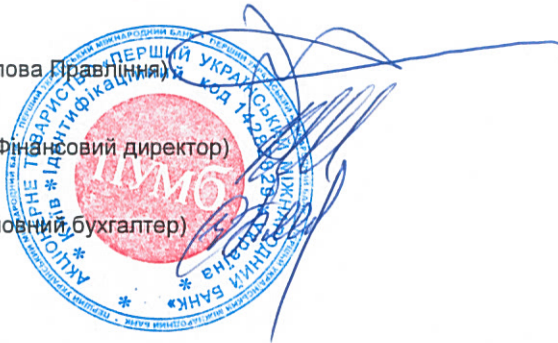
Станом на дату підписання звітності відсутні інші події після звітної дати, що потребують розкриття згідно МСБО 10 «Події після звітного періоду».

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Розділ I. Звіт про Управління

Характер бізнесу

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесинг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2019 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав 6 регіональних центрів та 218 відділень в Україні (на 31 грудня 2019 року – 6 регіональних центрів та 202 відділення в Україні).

ПУМБ є універсальним банком, який уже майже двадцять дев'ять років працює на українському фінансовому ринку і обслуговує великі та середні підприємства, підприємства малого та середнього бізнесу, приватних осіб.

ПУМБ включено до групи найбільших банківських установ країни згідно з класифікацією Національного банку України. ПУМБ входить до ТОП-10 українських банків за ключовими фінансовими показниками, такими як обсяги активів, розмір власного капіталу, обсягу коштів корпоративних клієнтів, кредитного портфелю та обсягів коштів приватних клієнтів, та інших.

Відповідно до Закону України «Про банки та банківську діяльність» та на підставі отриманих від Національного банку України банківських ліцензій та письмових дозволів ПУМБ здійснює такі види діяльності:

- приймає вклади (депозити) від юридичних та фізичних осіб;
- відкриває та супроводжує поточні рахунки банків та клієнтів;
- розміщує залучені кошти від свого імені та на власний ризик;
- надає гарантії, поручительства та інші зобов'язання від третіх осіб;
- надає послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей та документів;
- випускає, купує, продає і обслуговує чеки, векселі та інші оборотні платіжні інструменти;
- випускає банківські платіжні картки і здійснює операції з використанням цих карток;
- здійснює операції з валютними цінностями;
- здійснює операції купівлі та продажу цінних паперів від свого імені та за дорученням клієнтів;
- емітує власні цінні папери;
- здійснює інвестиції у статутні фонди та акції інших юридичних осіб;
- здійснює депозитарну діяльність і діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

У 2020 році Україна зокрема та світ в цілому були змушені протистояти викликам коронакризи, викликаній гострим респіраторним захворюванням COVID-19. Так світ увійшов в стадію небувалої невизначеності, пов'язаної із небезпекою захворювання та формування на цьому тлі панічних настроїв, коли до дії зовнішнього чинника глобального падіння попиту і цін на світових ринках сировинних товарів додався вплив введення (з метою недопущення масового інфікування) жорстких обмежувальних заходів (з 12.03.2020) і режиму надзвичайної ситуації по всій території України (з 25.03.2020). Більш за все карантинні обмеження негативно вплинули на розвиток галузей, які передбачають або допускають скупчення великої кількості людей в одному приміщенні, або їх тривале спілкування і працю на небезпечній, з точки зору зараження, відстані. Окрім іншого, суттєвий вплив на ряд галузей мало також зниження попиту на продукцію і послуги не першої необхідності та обмеження міграції. Як наслідок, стрімке падіння виробничої сфери спостерігалось до червня. Після першого досвіду боротьби із захворюванням та наслідками локдаунів для економіки поширювалася практика впровадження заходів, спрямованих на пом'якшення негативних наслідків впливу пандемії COVID-19 шляхом підтримки населення та бізнесу (зокрема, реалізація Держпрограми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусу, розширення програми «Доступні кредити 5-7-9%», виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності у розмірі 50% середньої заробітної плати під час протидії COVID-19, запровадження протягом року ряду інших заходів в частині встановлення тимчасових особливостей оподаткування та адміністрування податків тощо), які разом із пом'якшенням карантинних обмежень дозволили економіці перейти до поступового економічного відновлення у III кварталі 2020 року.

Якщо аналізувати характер розвитку економіки України з точки зору галузевих змін, то слід зазначити, що у відповідь на пандемію COVID-19 відбулись суттєві зміни у діяльності виробничої сфери внаслідок наступних особливостей. По-перше, мобільний перехід підприємств на нові форми організації робочих процесів (дистанційного/надомного режиму роботи та навчання) створював підвищений попит на нові цифрові послуги та надання вже існуючих послуг в цифровому форматі, у т.ч. ведення торгівлі та бізнесу. По-друге, пандемія вплинула на вподобання та пріоритетність у побутовому, офісному житті та потребах бізнесу, що відповідно відобразилося

на споживанні (зокрема, зниження попиту на продукцію і послуги не першої необхідності), та, як наслідок, на виробництві. По-третє, важливу роль зіграла підтримка з боку держави, зокрема пріоритетність розподілу бюджетних коштів на користь забезпечення медичних потреб, відбудову транспортної та соціальної інфраструктури.

Як наслідок, позитивну динаміку діяльності продемонстрували:

- внутрішня торгівля в умовах швидкої адаптації сектору через перехід до інтернет-торгівлі; та
- будівництво на тлі реалізації проекту «Велике будівництво» в умовах підтримки з боку держави.

Негативні результати найбільше за підсумком року продемонстрували:

- транспорт, який відчув зонайбільше вплив карантинних обмежень, за підсумком року відбулося критичне падіння у сфері пасажирських перевезень, якого не спостерігалося за всі роки статистичних спостережень;
- види економічної діяльності, пов'язані із наданням населенню індивідуальних, туристичних послуг, послуг громадського харчування та тимчасового розміщування, а також послуг у сфері мистецтва, спорту, розваг та відпочинку внаслідок фактичної заборони їх діяльності під час локдауну та збереження суттєвих обмежень в період пом'якшення карантину;
- промисловості, яка в цілому сформувала практично половину падіння ВВП у 2020 році;
- сільське господарство, яке меншою мірою, але відчувало вплив пандемії, а також зіткнулося з викликом погодних умов, що позначилося на отриманні нижчого за минулорічний врожай пізніх с/г культур.

На подив банківський сектор не став фактором посилення економічної нестабільності, а навпаки, виступив підтримкою для економічних агентів (зокрема, кроки з реструктуризації кредитів позичальникам, які зазнали тимчасових фінансових труднощів через пов'язані з пандемією обмеження). Протягом року фінансовий стан банків погіршився, проте менш відчутно, ніж очікувалося навесні 2020 року. Кількість збиткових банків не зросла. У 2020 році з 73 платоспроможних банків 65 банків були прибутковими та отримали чистий прибуток 47,7 млрд грн, що перекрило збитки 8 банків на загальну суму 6,4 млрд грн. Прибуток банківського сектору дуже концентрований: п'ять найприбутковіших банків заробили 89% прибутку. Загальне зниження бізнес-активності під час карантину та падіння попиту на кредити й банківські послуги негативно позначилися на процентних та комісійних доходах банків, особливо у першому півріччі. Проте після короткострокового падіння у II півріччі чистий комісійний дохід відновився і загалом за рік зріс на 5,8% р/р здебільшого завдяки зростанню безготівкових операцій. Чистий процентний дохід був стійкішим за комісійний та зростав впродовж всього року з уповільненням у II кварталі та суттєвим прискоренням у IV кварталі. За 2020 рік у річному вимірі чистий процентний дохід зріс на 7% проти 8% р/р у 2019 році. Загалом формування резервів під очікувані збитки стало основною причиною погіршення фінансового результату в 2020 році. Низка банків визнали погіршення якості активів через фінансові труднощі позичальників. У зв'язку з цим відповідні витрати на формування резервів за кредитами у 2020 році зросли на 91% до 20,8 млрд грн проти 10,9 млрд грн у 2019 році.

За підсумками 2020 року інфляція сягнула центральної точки цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п., закладеного Основними засадами грошово-кредитної політики на 2020 рік та середньострокову перспективу. З огляду на суттєве послаблення інфляційного тиску та скорочення ділової активності впродовж першої половини року, НБУ пом'якшував монетарну політику, щоб сприяти відновленню економіки і водночас повернути інфляцію до цілі. Облікова ставка була знижена до рекордного рівня в 6%. Завдяки монетарній підтримці НБУ, яка сприяла здешевленню фінансових ресурсів, і фіскальним стимулам уряду, які підтримали внутрішнє споживання, економіка почала відновлюватися у III кварталі 2020 року. Банки України достатньо капіталізовані та прибуткові в поточних макроекономічних умовах. Стійкість сектору до системних ризиків також зростає. Показники діяльності банківської системи поліпшуються. Тому адекватність капіталу банківської системи значно вища від мінімальних нормативів.

Портфель корпоративних позик на 31.12.2020 склав 26 473 млн грн, що на 1 116 млн грн (+4,4%) більше показника на 31.12.2019. В структурі корпоративного кредитного портфеля найбільшу питому вагу за галузями економіки становлять кредити підприємствам торгівлі (31,3%), харчової промисловості та сільського господарства (22,4%), машинобудування (10,3%) та гірничо-видобувної галузі та енергетики (10,1%). Найбільший приріст продемонстрував портфель підприємств торгівлі, який зріс на 1 760 млн. грн. Найбільше зниження продемонстрував портфель підприємств будівництва та нерухомості, який скоротився на 2 548 млн. грн.

Позики фізичним особам на кінець 2020 року склали 16 559 млн. грн., що на 1 369 млн. грн. (+9,0%) більше показника на 31.12.2019 р.

Процентні доходи за кредитними операціями Банку в 2020 році склали 7 840 млн грн., що на 1 214 млн. грн. (+18,3%) більше показника 2019 року. Частка кредитного портфеля в структурі процентних доходів складала 84,9% (2019: 85,2%).

Починаючи з 2014 року Банк не мав змогу здійснювати свою діяльність у Криму та певних районах Донецької та Луганської областей та змушений був перенести діяльність з цих зон. Після анексії Криму Банк закрити всі свої 10 відділень на цій території. Додатково Банк закрити 42 відділення, що були розташовані у непідконтрольних Уряду України частинах Донецької та Луганської областей.

Подальша ситуація у банківській системі буде залежати не тільки від ступеня ділової активності, а й від стану економіки України.

Органи керівництва та корпоративне управління

В межах своєї діяльності Наглядова рада Банку протягом 2020 року здійснювала захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку, і в межах компетенції, визначеної Статутом Банку та чинним законодавством, контролювала і регулювала діяльність Правління Банку. Наглядова рада Банку брала участь у всіх важливих та фундаментальних рішеннях, приймала їх з огляду на свою компетенцію та проводивши глибокий аналіз подій та ситуації в банківському секторі.

У 2020 році Правління Банку регулярно надавало інформацію Наглядовій раді Банку і своєчасно та всебічно звітувало перед нею щодо стану реалізації стратегії та виконання бізнес-плану розвитку Банку, результатів діяльності Банку, змін в нормативних вимогах, реалізації стратегії та політики управління ризиками, функціонування системи внутрішнього контролю тощо. Таким чином, Наглядова рада Банку постійно виконувала наглядові та дорадчі функції після поглибленого аналізу та розгляду всіх відповідних фактів.

У своїй діяльності Наглядова рада Банку керується законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», іншими законами та нормативно-правовими актами України, нормативно-правовими актами Національного банку України, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також Положенням «Про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

Нижче представлений склад Наглядової Ради на кінець 2020 року:

Персональний склад Наглядової Ради Банку

Попов Олег Миколайович	Голова Ради Банку
Дугадко Ганна Олександрівна	член Ради Банку
Поважна Маргарита Вікторівна	член Ради Банку
Катанов Георгі Богомілов	член Ради Банку
Курілко Сергій Євгенович	член Ради Банку
Сюзан Гейл Байске	член Ради Банку
Сталкер Кетрін Елізабет Енн	член Ради Банку - незалежний директор
Ансіс Грасманіс	член Ради Банку - незалежний директор
Міхов Валентин Любоміров	член Ради Банку - незалежний директор

Порядок денний засідань Правління в 2020 році включав, як правило, розгляд: основних подій для висвітлення у звіті для Ради Банку; результатів щомісячних, щоквартальних, піврічних, річних результатів діяльності Банку; питань щодо затвердження рішень щодо вибору приміщень для відкриття та погодження створення нових відділень Банку; звітів Департаменту внутрішнього аудиту Банку про перевірки структурних підрозділів та бізнес-процесів Банку; статусу виконання вимог щодо побудови ефективної системи управління ризиками Банку; стандартних щоквартальних звітів з управління ризиками (про стан індикаторів ризик-апетиту, про ризики міжбанківського кредитування та операцій з цінними паперами, відповідність вимогам за відповідні періоди 2020 року, у тому числі – інформації про дотримання лімітів толерантності до комплаєнс-ризика та ін.); звітування щодо статусу проведення інспекційної перевірки Банку, щомісячний розгляд звітів про скарги та незадоволення клієнтів Банку, соціальну інженерію; періодичний розгляд звітів щодо управління інформаційними технологіями Банку; щомісячний розгляд та затвердження переліку пов'язаних з Банком осіб; перегляд та погодження/затвердження внутрішніх документів Банку, а також попередній розгляд питань, які виносилися на затвердження Наглядової Ради Банку.

Нижче представлений склад Правління Банку на кінець 2020 року:

Персональний склад Правління Банку

Черненко Сергій Павлович	Голова Правління;
Себастьян Рубай	Заступник Голови Правління;
Косенко Наталія Феліксівна	Заступник Голови Правління;
Школяренко Костянтин Олександрович	Заступник Голови Правління – фінансовий директор;
Загородников Артур Германович	Заступник Голови Правління;
Костюченко Тетяна Василівна	Заступник Голови Правління;
Єременко Федот Євгенійович	Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);
Скалозуб Леонід Павлович	Заступник Голови Правління;
Магдич Сергій Борисович	Заступник Голови Правління;
Горбенко Ганна Валеріївна	Член Правління, директор департаменту фінансового моніторингу.

Банк в рамках корпоративного управління керується Кодексом корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК», який було затверджено рішенням Позачергових Загальних зборів акціонерів Банку 27.11.2018 року. Кодекс розміщено на сайті Банку, за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

До прийняття Кодексу корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» 27.11.2018 року Банк керувався наступними принципами Корпоративного управління:

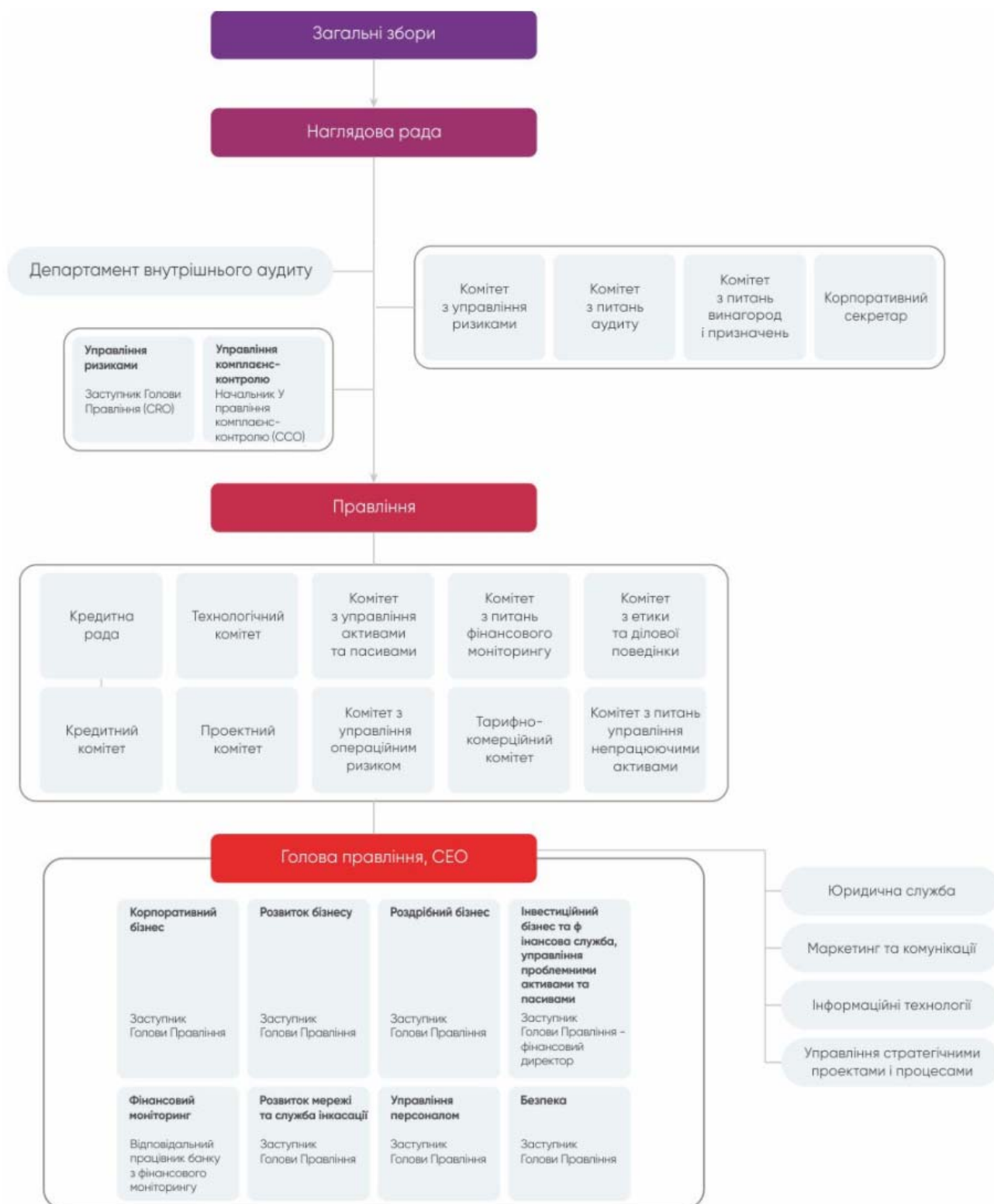
- чесність, добросовісність та повага у відносинах із власниками (акціонерами) та інвесторами, а також постійна готовність забезпечувати належний захист їх інтересів та максимізацію їх добробуту;
- уникнення необґрунтовано складних та надміру витратних процедур реалізації прав акціонерів Банку, з дотриманням при цьому вимог законодавства України та Статуту Банку;
- рівне ставлення до всіх акціонерів, включаючи чесне ведення справ з міноритарними акціонерами;
- визначення стратегічних цілей діяльності Банку та контроль за їх реалізацією;
- впровадження якісної та ефективної системи управління Банком;
- підзвітність Правління Загальним зборам акціонерів та Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю Правління;
- визначення стандартів, правил і норм корпоративної поведінки для всіх працівників Банку, а також процедури інформування про неналежну поведінку, в тому числі шахрайство чи корупцію, згідно з впровадженим в Банку Кодексом корпоративної етики, який відображає ключові принципи і стандарти роботи Банку;
- ефективне управління комплаєнс-ризиком та іншими ризиками, на які наражається у своїй діяльності Банк, а також ситуаціями конфлікту інтересів з метою захисту інтересів його вкладників, клієнтів, контрагентів, власників (акціонерів) і працівників у відповідності до впроваджених у Банку внутрішніх процедур;
- прозорість діяльності Банку, яка забезпечується шляхом своєчасного розкриття точної, об'єктивної, а також суттєвої інформації щодо діяльності Банку;
- відповідальність, що полягає у визнанні Банком прав усіх заінтересованих осіб, які закріплені за ними діючим законодавством України, а також націленості Банку на взаємовигідне співробітництво з такими особами з метою забезпечення розвитку та фінансової стабільності Банку.

В Банку визначена і функціонує прозора структура корпоративного управління, яка забезпечує:

- загальне управління на найвищому рівні Загальними зборами акціонерів Банку;
- регулювання та контроль Наглядовою Радою Банку із делегуванням частини її повноважень комітетам або робочим групам Наглядової Ради, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Наглядової ради і діють на підставі затвердженого нею положення;
- управління поточною діяльністю Банку Правлінням Банку із делегуванням частини його повноважень комітетам Правління Банку, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Правління і діють на підставі затвердженого ним положення;
- розподіл обов'язків між усіма підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту з метою створення системи управління ризиками Банку, яка має забезпечувати безперервний аналіз ризиків для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків).

Суб'єктами структури корпоративного управління Банку також є акціонери Банку, Загальні збори, Наглядова рада Банку, Правління Банку та Корпоративний секретар як особа, яка відповідає за взаємодію Банку з акціонерами і виконання інших функцій у сфері корпоративного управління.

Діюча модель корпоративного управління забезпечує високий рівень організації, що підтверджується бездоганною репутацією банку на ринку. В основі діяльності ПУМБ лежать ефективні функції контролю і управління ризиками, а також своєчасне реагування на законодавчі зміни:

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей

ПУМБ прагне лишатися одним із провідних гравців банківського ринку України, перш за все, за якістю надаваних послуг, інноваційністю та технологічністю, забезпечивши при цьому кращий в галузі економічний ефект для акціонерів з точки зору зростання вартості бізнесу і повернення на інвестований капітал.

ПУМБ – універсальний банк національного масштабу і пропонує передові фінансові продукти та послуги як юридичним, так і фізичним особам.

ПУМБ веде прозорий бізнес і цінує свою репутацію.

Головним принципом роботи ПУМБ є максимальна концентрація на клієнтів і глибоке розуміння їх потреб, а також побудова структури бізнесу згідно з кращими міжнародними стандартами.

Відповідно до Стратегії розвитку Банк здійснює заходи щодо поліпшення системи управління бізнесом, підвищення ефективності бізнес-процесів. Важливим компонентом внутрішніх змін буде підвищення кваліфікації співробітників Банку. Реалізація проектів із внутрішнього вдосконалення Банку має на меті підтримати розвиток комерційної діяльності, скоротити операційні витрати та забезпечити жорсткий контроль різноманітних ризиків.

Основна мета Банку – досягнення позиції сучасного, універсального, конкурентоспроможного банку України, лідера у наданні банківських послуг, який буде задовольняти потреби клієнтів в сучасних банківських та фінансових інструментах.

З метою збільшення прибутку та посилення ефективності бізнес-діяльності Банк і надалі буде підтримувати та розвивати роздрібний та малий бізнес, нарощувати клієнтську базу, вибудовуючи тривалі довірчі відносини з клієнтами, розширювати мережу банку, проводити реінжиніринг процесів, автоматизувати, підвищувати стабільність та оптимізувати бізнес-процеси.

Основні напрямки розвитку в рамках Стратегії:

- Фокус на побудову ефективної та стабільної банківської моделі
- Концентрація на двох основних клієнтських сегментах: корпоративному та роздрібному
- Диверсифікація ресурсної бази за джерелами залучення коштів та кредитного портфелю за основними позичальниками та видами економічної діяльності
- Забезпечення високих показників ліквідності
- Контроль ризиків та утримання витрат на формування резервів під нові кредитні операції на запланованому рівні за рахунок жорсткого критерію відбору позичальників
- Впровадження найкращих стандартів банківського сервісу

ПУМБ – інноваційний банк, готовий випереджати ринок за технологічністю. Банк впроваджує нові продукти і процеси в обслуговуванні клієнтів, використовуючи як традиційні, так і альтернативні канали надання фінансових продуктів і послуг. При цьому ПУМБ вдосконалює якість сервісу і розробляє індивідуальні рішення для клієнтів, що дозволить збільшити частку ринку в кожному з продуктивних і клієнтських сегментів. Розвиток даного напрямку націлений на досягнення поставлених Стратегією бізнес-завдань і підтримку змін до моделі управління, які вимагають впровадження нових сучасних механізмів і якісно іншого рівня управлінської інформації.

Витрати на розробки у 2020 році спрямовані на реалізацію затвердженої Стратегії зростання ПУМБ на українському банківському ринку.

Основними критеріями успіху для Банку є виконання планових показників: по кількості клієнтів, які активно здійснюють операції з Банком, по задоволеності клієнтів від банківського сервісу, частка проблемного кредитного портфелю, рентабельності власного капіталу та рівня чистого прибутку.

Банк на регулярній основі здійснює оперативний моніторинг по виконанню поставлених цілей та впроваджує найкращі стандарти банківської практики для їх реалізації.

Ресурси та ризики

Ресурси

Клієнтами Банку є значна кількість приватних осіб та підприємств різних галузей економіки. Вагому роль у розширенні клієнтської бази відіграє картковий бізнес.

Банк є принциповим членом міжнародних платіжних систем Visa і MasterCard та працює на власному процесинговому центрі, за допомогою якого обслуговує значну кількість карток інших вітчизняних банків. Наявність широко розгалуженої мережі власних банкоматів і приналежність Банку до фінансово-промислової групи сприяють залученню великої кількості підприємств на обслуговування за зарплатними проектами.

Ресурсна база ПУМБ диверсифікована за джерелами залучення (клієнтські кошти, кошти, залучені на міжнародних ринках, кошти, залучені від вітчизняних банків тощо) та за основними контрагентами, клієнтський депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності. Зазначене нівелює чутливість до ризику ліквідності.

Обсяг клієнтських коштів за підсумками 2020 року збільшився на 34,5%: приріст коштів фізичних осіб склав 31,4%, а кошти корпоративних клієнтів зросли на 37,5%. У підсумку, частка корпоративних рахунків в зобов'язаннях перед клієнтами Банку збільшилася з 51.4% до 52.5%, а роздрібних – зменшилась з 48.6% до 47.5%.

ПУМБ – універсальний Банк. Лівову частку кредитного портфелю займають корпоративні клієнти, частка роздрібногo бізнесу складає приблизно третину клієнтського кредитного портфелю. За строками користування кредитними коштами переважають короткострокові кредити, за цільовим спрямуванням – кредити у поточну діяльність. Диверсифікація корпоративного кредитного портфелю Банку за видами економічної діяльності є прийнятною.

Зважаючи на валютну структуру клієнтських коштів та залучення коштів на міжнародних ринках, близько четвертої частини клієнтського кредитного портфелю сформовано валютними кредитами, які надані у вільно конвертованих валютах. У розрізі позичальників, що мають валютну заборгованість переважають суб'єкти господарювання, зокрема позичальники, що входять до складу найбільших. Відсутність валютних надходжень у окремих позичальників підвищує чутливість Банку до валютного та кредитного ризиків. Заборгованість 20 найбільших позичальників формує 19% клієнтського кредитного портфелю до вирахування резервів (23% станом на 31 грудня 2019 року). Наразі клієнтський кредитний портфель диверсифікований за основними позичальниками. Концентрація відносно капіталу I рівня, що змінюється залежно від зміни обсягу та структури регулятивного капіталу, була зумовлена девальвацією національної валюти у 2014 році, зважаючи на валютну структуру заборгованості найбільших позичальників.

Якість клієнтського кредитного портфелю задовільна. Станом на 31 грудня 2020 року питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб (класи розраховано відповідно до Постанови №351 Національного банку України) становила 10,7%.

З метою нівелювання чутливості до кредитного ризику значний обсяг коштів було спрямовано на формування резервів під активні операції. Сформований резерв на 12,7% покриття клієнтський кредитний портфель (18,9% станом на 31 грудня 2019 року).

Суттєвий обсяг коштів на поточних рахунках клієнтів підвищує чутливість Банку до ризику ліквідності. Диверсифікація ресурсної бази за основними кредиторами нівелює чутливість Банку до ризику ліквідності. Якість ресурсної бази задовільна.

Коефіцієнт ефективності діяльності протягом аналізованого періоду був високим. Банк генерує стабільний позитивний грошовий потік як по процентних активах, так і від комісійно-торговельної діяльності. Діяльність ПУМБ за підсумками 2020 року була прибутковою. Також, позитивний вплив на останню мала ефективна робота щодо стягнення раніше списаної безнадійної заборгованості.

Якість власного капіталу АТ «ПУМБ» задовільна, показник адекватності регулятивного капіталу прийнятний. За результатами аналізу якості активів, проведеного Національним банком України станом на 1 січня 2020 року, нестачі у капіталі АТ «ПУМБ» немає. Показник адекватності регулятивного капіталу станом на 31 грудня 2020 року перевищує нормативне значення, встановлене Національним банком України ($H2 = 18,39\%$, при нормативному не менше 10%, середнє значення по банківській системі 21,98%).

Враховуючи структуру зобов'язань Банку за строками, обсяг та частка високоліквідних активів є вагомими.

Понад 65% активів з високим рівнем ліквідності формують вкладення в ОВДП та ощадні (депозитні) сертифікати Національного банку України (62% станом на 31 грудня 2019 року). Кошти на коррахунку в Національному банку України підтримуються в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань. Переважну більшість строкових депозитів на міжбанку розміщено у банках-нерезидентах інвестиційного класу.

Показники ліквідності ПУМБ є прийнятними. Станом на кінець 2020 року показники ліквідності Банку були вище нормативних значень, встановлених Національним банком України:

- Норматив короткострокової ліквідності ($H6$) – 98 % при встановленому мінімальному рівні 60%;
- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) загалом по всім валютам – 182 % при встановленому мінімальному рівні 100%;
- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) в іноземних валютах – 261 % при встановленому мінімальному рівні 100%;

У 2021 році для фінансування своєї діяльності, достатності робочого капіталу та ліквідності Банк планує:

- збільшення коштів корпоративних клієнтів;
- збільшення коштів роздрібних клієнтів.

Здійснення інвестицій або придбання тих чи інших активів Банк проводить відповідно до Стратегії зростання ПУМБ. Фінансування здійснюється завдяки внутрішнім механізмам: коштам отриманим від операційної діяльності, проведенням реінвестиції прибутку.

Сума інвестицій Банку у власні основні засоби та нематеріальні активи за 2020 рік склала 404 млн. гривень, план до кінця 2023 року – понад 1,7 млрд. гривень.

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 37,8 млн. гривень. Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Плани відносно розширення або удосконалення основних засобів та причини їх здійснення також проводяться відповідно до Стратегії зростання ПУМБ та фінансуються використовуючи внутрішні механізми. Плани інвестицій передбачають розширення мережі відділень, АТМ, POS-терміналів, інвестиції в ІТ-технології для зміни бізнес-процесів.

ПУМБ дотримується високих стандартів в галузі забезпечення гідних і безпечних умов праці для співробітників, розвитку їх професійних якостей. ПУМБ здійснює свою діяльність, дотримуючись принципів сумлінних трудових практик і поваги прав людини.

Серед співробітників Банку - економісти і фінансисти, люди інтелектуальних професій, що працюють в офісах, відділеннях, точках продажів. Співробітники - головний актив Банку, запорука сталого розвитку фінансової установи.

У Банку діє Колективний договір, який гарантує захист прав і інтересів кожного співробітника ПУМБ. Всі мають рівні права і можливості незалежно від статі, раси, віку, місця проживання, релігії та політичних переконань.

У 2020 році ПУМБ традиційно інвестував в підвищення рівня безпеки робочих місць, збереження життя і здоров'я співробітників. Банк проводив лабораторні дослідження робочих місць на наявність шкідливих факторів, попередні і періодичні медичні огляди працівників, фінансував проведення ідентифікації будівель щодо визначення потенційної небезпеки об'єкта, проведення експертизи на відповідність нових відділень правилам пожежної безпеки, передрейсового медичного огляду водіїв автотранспорту і багато іншого.

Розвиток співробітників - одне з головних стратегічних напрямків. Банк навчає своїх співробітників дистанційно, на тренінгах, семінарах, майстер-класах та воркшопах. Підвищуючи рівень знань і умінь, наші колеги можуть реалізовувати більш складні проекти і завдання, тим самим посилюючи свої компетенції і розвиваючи Банк.

Для новачків Банк пропонує навчання, що дозволяє швидко адаптуватися і з легкістю виконувати свої нові обов'язки. Зі стажем, щоб розкрити свій потенціал, можна разом з керівником підібрати навчальні програми і надихаючі проекти.

Для прихильників новітніх технологій в Банку реалізується проект IT Drive. Співробітники Департаменту інформаційних технологій ініціюють і впроваджують ідеї щодо вдосконалення внутрішніх процесів і досвіду клієнтів в користуванні продуктами Банку.

Керівники Банку проходять навчання в «Школі менеджменту», починаючи від освоєння базових навичок керівника до управління змінами, проектами.

Ті співробітники, яким є чим поділитися з іншими, можуть пройти навчання в «Інституті внутрішнього тренерства». Розробити і проводити тренінги для своїх колег.

У Банку діє Кодекс корпоративної етики, який відображає основні принципи корпоративної поведінки та етичні норми співробітників АТ «ПУМБ». Кодекс ґрунтується на принципах чесності та добросовісності і визначає мінімальні вимоги до поведінки працівника Банку. Кодекс корпоративної етики ПУМБ, покликаний допомогти кожному співробітнику отримати уявлення про ідеологію і систему цінностей банку, його корпоративній культурі, встановлені етичні норми поведінки співробітників, манеру спілкування з колегами, клієнтами та партнерами, вирішувати складні етичні ситуації, запобігати ситуації конфлікту інтересів, що виникають у процесі роботи. ПУМБ розраховує на те, що всі співробітники і представники Банку будуть керуватися найвищими стандартами особистої і професійної доброчесності у всіх аспектах своєї діяльності і дотримуватися всіх відповідних законів, правил, норм і принципів роботи Банку. Ні за яких умов співробітники не повинні ставити під загрозу репутацію Банку, а також принципи доброчесності, навіть якщо це може принести потенційну вигоду Банку. Починаючи працювати в ПУМБ, кожен співробітник несе відповідальність за свою поведінку, включаючи дотримання законодавства, положень цього Кодексу корпоративної етики, корпоративних принципів і внутрішніх документів Банку.

Впроваджуючи інноваційні технології у бізнес-процеси і обслуговування клієнтів, ПУМБ підтримує «зелені» стандарти та робить свій внесок у збереження навколишнього середовища.

Інтернет-системи самообслуговування не тільки зручні для клієнтів, вигідні для бізнесу, а й сприятливо впливають на навколишнє середовище. Так, інтернет-банкінг «ПУМБ online 2.0» дозволяє економити клієнтам час та кошти і замість відвідування відділень пропонує широкий спектр послуг не виходячи із дому. Це, в свою чергу, зменшує навантаження на відділення Банку. Це суттєва економія природних ресурсів та енергії, які потрібні були б для організації та роботи відділень.

Співробітники ПУМБ щодня докладають зусиль для збереження навколишнього середовища: застосовують принципи «Зеленого офісу»: економно витрачають енергоресурси, економлять папір, оптимально використовують обладнання, дотримуються процедур електронного документообігу, збирають макулатуру тощо, а також беруть участь в інших екологічних ініціативах.

У 2020 році в Банку продовжилася заміна традиційних джерел освітлення на енергозберігаючі, а також продовжилася інтеграція політики економного використання електроенергії. В результаті застосування нових енергозберігаючих технологій в офісних приміщеннях скорочується споживання електроенергії, зменшується витрата води, а також активно проходить збір на переробку паперу та утилізації вторинної сировини. Крім того, протягом року ПУМБ передав на утилізацію в інші організації всі небезпечні й безпечні відходи.

Перший Український Міжнародний Банк у 2020 році активно розвивав корпоративне волонтерство. Наші співробітники брали участь в екологічних та соціальних ініціативах. Співробітники ПУМБ виходять на екологічні толоки, беруть участь у масштабній всеукраїнській акції Групи СКМ. Своїми руками покращують життя своїх міст, прибирають від сміття парки та сквери. Напередодні Міжнародного дня захисту дітей, співробітники ПУМБ разом із сім'ями взяли участь у благодійному «Пробігу під каштанами», який пройшов центральними вулицями Києва. Команда ПУМБ була однією з численних команд. Всі зібрані в рамках проекту кошти були передані на благодійні проекти. Футбольна команда ПУМБ приймає участь в благодійних турнірах з міні-футболу «Кубок надії», організованому клубом «Football For All» і благодійним фондом допомоги онкохворим дітям «Краб». Кошти за участь у турнірі також пішли на благодійні проекти. Наш Банк уже протягом десяти років підтримує вихованців дитячих будинків. Співробітники проводять благодійні акції зі збору речей першої необхідності і грошових пожертвувань для вихованців спеціалізованих дитячих установ у різних регіонах України. Шостий рік поспіль ПУМБ взяв участь у Дні донора. Зібрана кров була передана маленьким пацієнтам, що страждають онкологічними захворюваннями. П'ятий рік поспіль команда ПУМБ взяла участь в акції Lots of Socks. Співробітники банку висловили підтримку людям з синдромом Дауна, взяли участь у флешмобі з кольоровими шкарпетками і зібрали фінансову допомогу для діяльності Всеукраїнської благодійної організації «Даун Синдром». Вона фінансує роботу Центру раннього розвитку та реалізації програм із розвитку дітей зі синдромом Дауна.

Антикорупційна програма

Управління комплаєнс-контролю ПУМБ здійснює моніторинг дотримання принципів сумлінності в обслуговуванні клієнтів, дотримання банківської таємниці, захисту бази даних, відповідності пропонованого продукту замовленню клієнта. Також Управління комплаєнс-контролю контролює достовірність, повноту, об'єктивність і своєчасність надання банком інформації відповідно до нормативно-правових актів у органи державної влади, партнерам, клієнтам, громадськості.

Банк надає громадськості правдиву і точну інформацію про свої процеси, продукти та послуги. ПУМБ постійно підвищує прозорість ведення бізнесу. Банк здійснює своєчасне розкриття повної та достовірної інформації, в т. ч. про своє фінансове становище та економічні показники. Таким чином, акціонери та інвестори можуть приймати обґрунтовані рішення, а клієнти володіють необхідною інформацією про свого фінансового партнера.

У Банку функціонує «Порядок декларування зовнішньої діяльності персоналу», який встановлює, що співробітники в обов'язковому порядку інформують банк про свою зовнішню діяльність. Ця інформація аналізується і визначається наявність або відсутність конфлікту інтересів між співробітником, банком, його клієнтами та контрагентами. Також у Банку функціонує «Порядок вручення і отримання подарунків та запрошень».

У своїй діяльності ПУМБ керується «Політикою антимонопольного комплаєнсу», основною метою якої є недопущення виникнення порушень у сфері конкурентного права з боку відповідальних підрозділів банку.

У 2016 році в Банку прийнята, а у 2019 році допрацьована «Антикорупційна програма АТ «ПУМБ». Вона встановлює комплекс правил, стандартів та процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції і застосовується у всіх сферах діяльності банку.

У ПУМБ впроваджена прозора система корпоративного управління. У 2020 році ПУМБ не зафіксував фактів кримінального переслідування співробітників у зв'язку з корупційними порушеннями.

У банку створений та діє Комітет з етики та ділової поведінки, до якого входять топ-менеджери банку. Комітет забезпечує реалізацію у ПУМБ єдиних стандартів та принципів бізнесів SCM у сфері корпоративної етики та ділової поведінки.

Ризики

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні, що включають інформаційний та юридичний ризики, а також комплаєнс ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиків, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику

Голови Правління Банку з управління ризиками (CRO) та звітує Наглядовій Раді Банку, Правлінню Банку, Кредитній раді Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку та Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків: легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2020 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. На кінець 2020 року Банк має запас міцності за переважною більшістю економічних нормативів Національного банку України.

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Банк оцінює процентний ризик за базовим сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік збільшення процентних ставок. Шокові зрушення ставок для базового сценарію розраховані як стандартне відхилення за останні 250 робочих днів в розрізі в основних валют. Станом на 31 грудня 2020 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 6,3 мільйона гривень (станом на 31 грудня 2019 року - 4 мільйона гривень). Якби дохідність до погашення була б більшою на 1 процентний пункт, резерв переоцінки цінних паперів був би меншим на 126 719 тисяч гривень станом на 31 грудня 2020 року (станом на 31 грудня 2019 року – на 78 513 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку.

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить з допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%. При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2020 рік

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2020 рік	2019 рік
<i>Валютний ризик без врахування диверсифікації</i>		
долар США	68 025	24 566
євро	9 033	28 615
російський рубль	620	1 369
інші валюти	2 840	4 912
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	80 518	59 462
Ефект від диверсифікації	(15 090)	(10 542)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	65 428	48 920

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу.

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, з урахуванням вимог Національного банку України щодо кредитного ризику. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років показник адекватності капіталу Банку, розрахований за цим принципом, складав:

	2020 рік	2019 рік
Основний капітал	6 223 783	4 590 896
Додатковий капітал	2 372 773	3 331 042
Відвернення відповідно до інструкцій Національного банку України	(7 056)	(7 056)
Всього капіталу	8 589 500	7 914 882
Активи, зважені з урахуванням ризику	46 696 979	37 308 695
Показник адекватності капіталу	18,39%	21,21%

Станом на 31 грудня 2020 року Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу. Далі подано звіт про адекватність капіталу за методикою Базель I станом на 31 грудня 2020 та 2019 років:

	2020 рік	2019 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	4 780 595	3 294 492
Емісійний дохід	101 660	101 660
Резервний фонд	1 605 862	1 475 430
Нерозподілений прибуток	2 616 939	3 616 578
Всього капіталу 1-го рівня	9 105 056	8 488 160
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки активів	578 955	579 217
Всього капіталу 2-го рівня	578 955	579 217
Всього капіталу	9 684 011	9 067 377
Рівень адекватності капіталу на звітну дату		
Активи, зважені на ризик	50 139 651	40 330 966
Всього капіталу	9 684 011	9 067 377
Рівень адекватності капіталу (%)	19,31%	22,48%

Існуюча система управління ризиками еволюціонує разом з розвитком Банку і ґрунтується, в тому числі, і на досвіді подолання великих системних криз 1999, 2004, 2008 і 2014 рр. Менеджмент компанії вірить, що в Банку на поточному етапі сформована зріла система управління ризиками, що дозволяє ефективно нівелювати як поточні, так і стратегічні виклики.

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків. Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2020 рік

Банк не використовує операції хеджування в розуміння МСФЗ 9. Проте, в цілях зниження ринкових ризиків Банк може використовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Відносини з акціонерами та пов'язаними особами

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2020 року, а також доходи та витрати за 2020 рік:

На 2020 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	597 389	500	65
<i>(єривня - процентна ставка, % річних)</i>	–	(19,00)	(14,08)	(42,17)
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	–	(7,14)	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(40 478)	(14)	(2)
Інші активи	3	4 550	13	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(196)	(10 329 895)	(314 588)	(151 944)
<i>(єривня - процентна ставка, % річних)</i>	–	(5,41)	(6,03)	(8,87)
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	–	(0,19)	(0,73)	(1,02)
Інші зобов'язання	–	(33 100)	(6)	(21)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	576	906	523
Гарантії та авалі	–	1 036 904	–	–
Акредитиви	–	168 647	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	46 616	56	3
Процентні витрати	–	(290 058)	(6 581)	(15 585)
Комісійні доходи	163	422 884	434	9 765
Комісійні витрати	–	(198)	–	–
Інші доходи	–	34 557	5	17
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	(2 465)	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	33 585	(1)	(1)
Операційні та інші витрати	63	(114 617)	(667)	(1)

Процентна ставка за кредитами керівництву є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами в розмірі 35,88% після пільгового періоду та за товарними кредитами з номінальною 0,01% (ефективна – 49,27%).

У 2020 році винагорода 10 членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 83 711 тисяч гривень (у 2019 році – 81 618 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 876 тисяч гривень (у 2019 році – 1 634 тисяч гривень) та резерву під виплату додаткових винагород у сумі 98 945 тисяч гривень (у 2019 році – 126 051 тисяч гривень). За 12 місяців 2020 року виплати 5 членам Наглядової ради становили 19 368 тисяч гривень (за 12 місяців 2019 року – 18 719 тисяч гривень).

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку

Результати Банку

У 2020 році діяльність Банку характеризувалася такими тенденціями.

Активи Банку на 31 грудня 2020 року склали 75 264 млн грн., що на 19 827 млн. грн. (+ 35,8%) більше показника минулого року (на 31.12.2019 – 55 437 млн грн.).

Корпоративний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 1 116 млн. грн. (+4,4%) до 26 473 млн грн. Обсяг резервів під знецінення корпоративних позик скоротився на -897 млн грн. (-21,6%) до 3 262 млн грн.

Роздрібний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 1 369 млн грн. (+9.0%) до 16 559 млн. грн. Обсяг резервів під знецінення роздрібних позик зменшився на -1 304 млн грн. (-37.3%) до 2 197 млн. грн.

Активи Банку на 31 грудня 2020 року мали наступну структуру:

- 1) Кредити клієнтам – 49,9% (на 31 грудня 2019 – 59,3%);
- 2) Грошові кошти, кошти в Національному банку України і заборгованість інших банків – 21,3% (на 31 грудня 2019 – 19,4%);
- 3) Портфель цінних паперів – 24,5% (на 31 грудня 2019 – 16,1%);
- 4) Основні засоби, інвестиційна нерухомість, нематеріальні активи та право користування активами – 3,0% (на 31 грудня 2019 – 4,0%);
- 5) Інші активи – 1,2% (на 31 грудня 2019 – 1,2%).

Капітал Банку в 2020 році збільшився на 617 млн. грн. (+6.8%) і на 31.12.2020 року склав 9 684 млн. грн.

28 квітня 2020 року Загальні збори акціонерів Банку прийняли рішення про спрямування нерозподіленого прибутку в сумі 1 486 103 тисячі гривень на збільшення статутного капіталу Банку за рахунок збільшення номінальної вартості акцій (з 230 гривень до 333,75 гривень), а також про спрямування 2 000 043 тисячі гривень на виплату дивідендів.

Операційний дохід Банку до вирахування витрат на резервування за 2020 рік склав 8 934 млн. грн., що на 1 460 млн. грн. (+19.5%) більше, ніж в 2019 році.

За 2020 рік Банк заробив 6 847 млн. гривень чистого процентного доходу, що на 1 556 млн. гривень більше, ніж у 2019 році (або +29,4%):

- за рахунок зростання обсягу кредитного портфеля та поліпшення його якості;
- завдяки проведенню активної роботи з проблемним портфелем;

Чистий комісійний дохід Банку за 2020 рік склав 1 676 млн. грн., що на 70 млн грн. (-4.0%) менше показника 2019 року.

Торговий та інший дохід Банку зменшився на 25 млн. грн. (-5.9%) до 411 млн. грн.

Операційні витрати Банку в 2020 році зросли на 558 млн. грн (+13,6%) і склали 4 655 млн грн. У 2020 році Банк продовжував реалізацію стратегічних проєктів, спрямованих на розвиток бізнесу.

У 2020 році витрати на формування резервів під знецінення позик і за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням, збільшилися на 898 млн грн. (+416,7%), до 1 113 млн. грн.

Таким чином, за підсумками 2020 року, Банк отримав чистий прибуток у розмірі 2 608 млн. грн., що на +0.2% більше, ніж результат минулого року (2 604 млн грн.).

Активні операції Банку

Основними напрямками активних операцій Банку традиційно залишалися позики і державні цінні папери. Обсяг виданих позик без урахування резервів під кредитні операції збільшився на 2 485 млн. гривень (+6,1%) до 43 032 млн. гривень на 31 грудня 2020 року. Обсяг резервів під кредитні збитки скоротився на 2 202 млн. гривень (-28,7%) до 5 459 млн. гривень.

Кредитні операції. Кредитна діяльність Банку здійснювалась відповідно до чинного законодавства України, обмежень, встановленими НБУ в рамках кредитів рефінансування, і внутрішніми нормативними документами.

Портфель корпоративних позик на 31.12.2020 склав 26 473 млн грн, що на 1 116 млн грн (+4.4%) більше показника на 31.12.2019. Найбільшу питому вагу в структурі корпоративного кредитного портфеля за галузями економіки становлять кредити підприємствам торгівлі (31,3%), харчової промисловості та сільського господарства (22,4%), машинобудування (10,3%). Найбільший приріст продемонстрував портфель підприємств гірничо-видобувної галузі та енергетики, який зріс на 735 млн. грн. Найбільше зниження продемонстрував портфель підприємств будівництва та нерухомості, який скоротився на 2 548 млн. грн.

Позики фізичним особам на кінець 2020 року склали 16 559 млн грн., що на 1 369 млн. грн. (+9,0%) більше показника на 31.12.2019 р.

Процентні доходи за кредитними операціями Банку в 2020 році склали 7 841 млн. грн., що на 1 214 млн. грн. (+18,3%) більше показника 2019 року. Частка кредитного портфеля в структурі процентних доходів склала 84,9% (2019: 85,2%).

Операції з цінними паперами. Портфель цінних паперів в портфелі Банку станом на 31.12.2020 склав 22 455 млн. грн., що на 10 325 млн грн. (+85,1%) вище за показник станом на 31.12.2019.

Загальний обсяг облігацій внутрішньої державної позики в інвестиційному портфелі Банку склав 14 446 млн. грн., що на 6 729 млн. грн. (+87,2%) більше, ніж станом на 31.12.2019.

Процентний дохід за операціями з цінними паперами за 2020 рік склав 1 371 млн. грн. і в порівнянні з 2019 роком збільшився на 318 млн. грн. (+30,2%). За підсумками 2020 року частка операцій з цінними паперами в структурі процентних доходів складала 14,8% (2019: 13,5%).

Операції з цінними паперами здійснювалися Департаментом інвестиційного бізнесу відповідно до встановлених лімітів.

Міжбанківські операції. Кошти в банках станом на 31.12.2020 склали 8 068 млн. грн., що на +4 262 млн. грн. більше обсягу на 31.12.2019 (+112,0%).

Процентний дохід за міжбанківськими операціями за 2020 рік склав 24 млн. грн. (0,3% всього процентного доходу), і в порівнянні з 2019 роком зменшився на 79 млн. грн. (-77,0%).

Структура активів на кінець 2020 року характеризувалася збільшенням частки інвестицій в цінні папери (з 16,1% до 24,5%) на фоні зростання кредитів клієнтам, проте не в такому стрімкому об'ємі, що призвело до дещо зменшення частки кредитів в структурі активів Банку (з 59,3% до 49,9%).

Пасивні операції

Зобов'язання Банку збільшилися на 19 210 млн. грн. або на +41,4%, до 65 580 млн. грн. станом на 31 грудня 2020 року.

Клієнтські рахунки. Обсяг коштів клієнтів за 2020 рік збільшився на 14 763 млн. грн. (+34,5%), частка в структурі зобов'язань у порівнянні з 2019 роком зменшилась з 92,2% до 87,7%. Корпоративні рахунки збільшилися на 8 246 млн. грн. (+37,5%) до 30 219 млн. грн., роздрібні рахунки збільшилися на 6 517 млн. грн. (+31,4%) до 27 296 млн. грн. У підсумку, частка корпоративних рахунків в зобов'язаннях клієнтам збільшилась з 51,4% до 52,5%, роздрібних – зменшилась з 48,6% до 47,5%.

Позикові кошти. На кінець 2020 року рахунки банків збільшилися на 422 млн. грн. (+45,2%) і склали 1 357 млн. грн. В 2020 році Банк отримав від Національного банку України три транші кредиту загальним розміром 4 200 млн. грн. з процентною ставкою на рівні 6% з терміном погашення від 4 липня 2025 року по 5 грудня 2025 року. Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість складала 4 201 млн. грн. Кредит було забезпечено цінними паперами державного боргу із справедливою вартістю 5 074 млн. грн.

Досягнення Банку в 2020 році:

- ПУМБ утримує лідируючі позиції у щорічному рейтингу «50 провідних банків України», який складає редакція видання Financial Club:
  - Голова правління ПУМБ Сергій Черненко увійшов до трійки найсильніших банкірів номінації «Кращий топ-менеджер»;
  - заступник Голови Правління ПУМБ з роздрібною бізнесу Себастьян Рубай вже другий рік поспіль був визнаний кращим роздрібним банкіром;
  - заступник голови Правління ПУМБ з корпоративного бізнесу Сергій Магдич посів друге місце у номінації «Кращий корпоративний банкір»;
  - фінансовий директор ПУМБ Костянтин Школярєнко увійшов до трійки кращих фінансових директорів банківського сектору;
  - заступник голови Правління Наталія Косенко зайняла 4 місце рейтингу кращих операційних директорів;
  - кредитна картка ВСЕМОЖУ стала переможцем номінації «Картковий кредит», а кредит готівкою «ВСЕЯСНО» увійшов до ТОП-4 кращих готівкових кредитів;
  - депозит «Дохідний» увійшов до ТОП-3 номінації «Класичний депозит», а депозит на вимогу «Вільний» зайняв друге місце рейтингу кращих ощадних вкладів;
  - за високий сервіс обслуговування юридичних осіб ПУМБ отримав «бронзу»;
  - відкриттям 2020 року стала нова номінація – «Лізинг», в якій ПУМБ одразу зайняв 4 місце.
- ПУМБ увійшов до рейтингу «50 найкращих роботодавців України» за версією журналу Forbes Україна, посівши у списку 13 місце. Серед 10 банків, які боролися за вищі місця рейтингу, ПУМБ зайняв другу позицію.
- За версією рейтингу Prostobank Awards «Кращі банківські продукти: результати 2020 року» компанії «Простобанк Консалтинг» кредитна картка ПУМБ ВСЕМОЖУ визнана кращою кредитною картою минулого року!
- Веб-версія онлайн-банкінгу ПУМБ Online та кредитна картка всеМОЖУ отримали срібло в номінаціях «Кращий веб-банкінг» та «Кращий кредитний продукт для споживачів» премії PaySpace Magazine Awards 2020.
- Кейс «ПУМБ: Дані — кращий депозит» єдиний український проєкт, який отримав срібну нагороду міжнародної премії WARC Media Awards. Він посів друге місце у категорії Best Use of Data за визнання ролі даних у комунікаційній стратегії.
- ПУМБ отримав нагороду Премії HR-бренд Україна 2020 в номінації «HR-маркетинг в дії» проєкт «eNPS: покращуємо досвід співробітників разом!».

- Незалежне рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг Першого Українського Міжнародного Банку (ПУМБ) на рівні uaAAA. Прогноз рейтингу – стабільний. Агентство також підтвердило рейтинг надійності депозитів банку на рівні «5» (найвища надійність).

ПУМБ продовжує розвивати інноваційні сервіси і піклуватися про зручність і комфорт своїх клієнтів.

У 2020 році Банк запровадив сервіс BankID. Запустив продукт страхування від шахрайства по банківським карткам, а також продукт страхування на випадок захворювання на Covid-19.

ПУМБ одним із перших в Україні, надав своїм клієнтам з картками Mastercard можливість безконтактно оплачувати покупки за допомогою Mi Smart Band 4 NFC – модифікації популярного фітнес-браслета з функцією безконтактної оплати.

Банк турбується про безпеку своїх клієнтів. Саме тому протягом року Банк запровадив нову систему безпеки Atlas на вході в мобільний додаток, яка аналізує поведінку клієнта та забезпечує додаткову безпеку користувачів.

Одним з пріоритетів роботи ПУМБ залишається розвиток продуктів і послуг для підприємств малого та середнього бізнесу.

Місією ПУМБ є надання клієнтам високоякісних банківських послуг, бездоганного сервісу, що постійно вдосконалюється, та індивідуального підходу. ПУМБ постійно вдосконалює бізнес-процеси, впроваджує найновіші технологічні рішення, підвищує рівень сервісу та якість продуктів.

ПУМБ постійно прагне підвищення якості послуг, що надаються клієнтам.

Розділ II. Звіт про Корпоративне управління.

1) Мета провадження діяльності Банку.

Основна мета Банку - досягнення позиції сучасного, універсального, конкурентоспроможного банку України, лідера у наданні банківських послуг, який буде задовольняти потреби клієнтів в сучасних банківських та фінансових інструментах.

Основні бізнес-цілі Банку, на яких ґрунтується Стратегія Банку, це стати:

- передовим цифровим гравцем у банківському секторі, розвиваючи цифрові канали продажу та посилюючи відділення Банку цифровими технологіями;
- передовим Банком в транзакційному бізнесі, працюючи над якістю сервісу і збільшуючи задоволеність клієнтів;
- передовим роздрібним кредитним Банком, розвиваючи продукти та крос-продажі.

2) Інформація щодо дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року.

З метою регламентації принципів корпоративного управління в Банку відповідно до вимог законодавства України та положень Статуту Банку, рішенням Загальних зборів акціонерів 27.11.2018 р. затверджено Кодекс корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК (у подальшому – Банк).

Кодекс (оприлюднено) на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

У процесі своєї діяльності Банк дотримується і втілює у щоденну практику визначені основні принципи корпоративного управління, такі як:

1. чесність, добросовісність та повага у відносинах із власниками (акціонерами) та інвесторами, а також постійна готовність забезпечувати належний захист їх інтересів та максимізацію їх добробуту;
2. уникнення необґрунтовано складних та надміру витратних процедур реалізації прав акціонерів Банку з дотриманням при цьому вимог законодавства України та Статуту Банку;
3. рівне ставлення до всіх акціонерів, включаючи чесне ведення справ з міноритарними акціонерами;
4. визначення стратегічних цілей діяльності Банку та контроль за їх реалізацією;
5. впровадження якісної та ефективної системи управління Банком;
6. підзвітність Правління Загальним зборам акціонерів та Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю Правління;
7. визначення стандартів, правил і норм корпоративної поведінки для всіх працівників Банку, а також процедури інформування про неналежну поведінку, в тому числі шахрайство чи корупцію згідно з впровадженим в Банку Кодексом корпоративної етики, який відображає ключові принципи і стандарти роботи Банку;
8. ефективне управління комплаєнс-ризиком та іншими ризиками, на які наражається у своїй діяльності Банк, а також ситуаціями конфлікту інтересів з метою захисту інтересів його вкладників, клієнтів, контрагентів, власників (акціонерів) і працівників у відповідності до впроваджених у Банку внутрішніх процедур;
9. прозорість діяльності Банку, яка забезпечується шляхом своєчасного розкриття точної, об'єктивної, а також суттєвої інформації щодо діяльності Банку;
10. відповідальність, що полягає у визнанні Банком прав усіх заінтересованих осіб, які закріплені за ними законодавством України, а також націленості Банку на взаємовигідне співробітництво з такими особами з метою забезпечення розвитку та фінансової стабільності Банку.

Протягом 2020 року Банк неухильно дотримувався принципів корпоративного управління та Кодексу корпоративного управління. Порушень вимог Кодексу корпоративного управління не зафіксовано.

3) Інформація щодо власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за Банком), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік.

Станом на 31.12.2020 р. власниками істотної участі в банку є:

1. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СКМ ФІНАНС» (у подальшому ТОВ «СКМ ФІНАНС»), акціонер Банку, який прямо володіє простими іменними акціями Банку у розмірі 92,342249%;
2. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ», яке опосередковано володіє простими іменними акціями Банку у розмірі - 93,342249%.
3. Ахметов Рінат Леонідович, який опосередковано володіє простими іменними акціями Банку у розмірі 100 % та є кінцевим бенефіціарним власником Банку.

Власники істотної участі повністю відповідають встановленим законодавством вимогам.

ТОВ «СКМ ФІНАНС», як акціонер Банку отримало письмовий дозвіл Національного банку України (у подальшому - НБУ) на збільшення істотної участі в Банку від 06.01.2006 р. № 1.

Протягом звітної періоду структура власності Банку не змінювалась.

4) Інформація про проведені загальні збори акціонерів Банку та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

Протягом звітного періоду за ініціативою Наглядової ради Банку 28.04.2020 р. були проведені **річні Загальні збори акціонерів** (надалі – річні ЗЗА). Кворум річних ЗЗА склав 92,342249%. Порядок денний річних ЗЗА включав наступні питання:

1. Про обрання членів Лічильної комісії, прийняття рішення про припинення їх повноважень. Про порядок підписання протоколу Зборів.
2. Про затвердження річного звіту Банку за 2019 рік.
3. Про розгляд висновків зовнішнього аудиту відносно річного звіту Банку за 2019 рік та затвердження заходів за результатами їх розгляду.
4. Про розподіл прибутку Банку.
5. Про прийняття рішення про виплату дивідендів та затвердження їх розміру.
6. Про прийняття рішення про збільшення статутного капіталу Банку шляхом підвищення номінальної вартості акцій за рахунок спрямування до статутного капіталу частини прибутку за 2018 та 2019 роки.
7. Про підвищення номінальної вартості акцій Банку.
8. Про внесення змін до Статуту АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК", в тому числі пов'язаних зі збільшенням статутного капіталу шляхом підвищення номінальної вартості акцій, та затвердження його у новій редакції.
9. Про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.
10. Про затвердження Положення про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.
11. Про затвердження Положення про Правління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.
12. Про визначення основних напрямів діяльності Банку на 2020 рік.
13. Про розгляд Звіту Наглядової ради Банку за 2019 рік та затвердження заходів за результатами його розгляду. Прийняття рішень за наслідками розгляду Звіту Наглядової ради Банку за 2019 рік.
14. Про затвердження Положення про винагороду членів Наглядової ради АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК".
15. Про затвердження Звіту про винагороду членів Наглядової ради Банку за 2019 рік.

Особи, що подавали пропозиції до переліку питань порядку денного: відсутні.

Рішенням річних ЗЗА було обрано Секретаря та склад Лічильної комісії річних ЗЗА, доручено підписати Протокол річних ЗЗА Голові та Секретарю річних ЗЗА. Крім того, річними ЗЗА затверджено річний звіт Банку за 2019 рік, в тому числі фінансову звітність Банку за 2019 рік, підготовлену у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності, розглянуто та затверджено висновки зовнішнього аудитора Банку – ПрАТ "КПМГ Аудит" відносно річного звіту Банку за 2019 рік без зауважень та додаткових заходів, розподілено прибуток Банку шляхом спрямування його частину до резервного фонду Банку, на збільшення статутного капіталу Банку та на виплату дивідендів акціонерам власникам простих іменних акцій Банку. Також річними ЗЗА прийнято рішення щодо виплати дивідендів акціонерам Банку та щодо збільшення статутного капіталу Банку шляхом підвищення номінальної вартості акцій за рахунок спрямування до статутного капіталу частини прибутку за 2018 та 2019 роки. Рішенням річних ЗЗА визначили основні напрями діяльності Банку на 2020 рік, затвердили Статут Банку у новій редакції та оновлені редакції внутрішніх положень про колегіальні органи управління Банку, звіт Наглядової ради Банку за 2019 рік та заходи за результатами його розгляду, Положення про винагороду членів Наглядової ради Банку та звіт про винагороду членів Наглядової ради Банку за 2019 рік.

Результати Річних ЗЗА оформлено Протоколом №83 від 28.04.2020 р.

5) Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів Банку на загальних зборах.

Статутом Банку не передбачено будь-яких обмеження прав участі та голосування на Загальних зборах акціонерів для власників простих іменних акцій Банку, крім обмежень, передбачених законодавством України.

Банк забезпечує акціонерам Банку можливість ознайомитися з документами, необхідними для прийняття на Загальних зборах акціонерів рішень з питань порядку денного, у порядку, встановленому Законом України «Про акціонерні товариства».

6) Порядок призначення та звільнення посадових осіб Банку.

Обрання та припинення повноважень членів Наглядової ради Банку відбувається за рішенням Загальних зборів акціонерів. Відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» обрання членів Наглядової ради відбувається шляхом кумулятивного голосування, а припинення повноважень та обрання Голови Ради Банку відбувається шляхом голосування, при якому рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала проста більшість голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій.

Призначення та припинення повноважень/звільнення Голови та членів (в тому числі Заступників Голови) Правління Банку віднесено до виключеної компетенції Наглядової ради Банку. Рішення приймається простою більшістю голосів членів Наглядової ради, які беруть участь у засіданні та мають право голосу. У разі рівного розподілу голосів членів Наглядової ради під час прийняття рішень голос Голови Наглядової ради є вирішальним.

7) Повноваження посадових осіб Банку.

Повноваження посадових осіб Банку викладено у Статуті Банку, Положеннях про Наглядову раду та Правління Банку, що розміщені в безоплатному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

Також у Банку діє Наказ відповідно до якого між членами Правління розподілені посадові та функціональні обов'язки за напрямками діяльності Банку.

8) Інформація щодо складу Наглядової ради Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Наглядова рада Банку є колегіальним органом Банку, що здійснює контроль за діяльністю Правління Банку та захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку в межах компетенції, визначеної Статутом та законодавством України.

У своїй діяльності Наглядова рада Банку керується законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», нормативно-правовими актами Національного банку України, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також Положенням «Про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

Члени Наглядової ради Банку обираються з числа акціонерів Банку, їх представників та незалежних членів у кількості 9 (дев'яти) осіб.

Протягом 2020 року Наглядова рада працювала у складі, обраному 27.11.2018 р. позачерговими Загальними зборами акціонерів Банку, а саме:

- Попов Олег Миколайович, Голова Ради Банку;
- Курілко Сергій Євгенович, член Ради Банку;
- Дугадко Ганна Олександрівна, член Ради Банку;
- Катанов Георгі Богомілов, член Ради Банку;
- Поважна Маргарита Вікторівна, член Ради Банку;
- Сюзан Гейл Байске, член Ради Банку;
- Сталкер Кетрін Елізабет Енн, член Ради Банку - незалежний директор;
- Ансіс Грасманіс, член Ради Банку - незалежний директор;
- Міхов Валентин Любоміров, член Ради Банку - незалежний директор.

Затверджений склад Наглядової ради та кількість незалежних директорів відповідає вимогам законодавства, а також є оптимальним та достатнім для здійснення Радою Банку її повноважень.

Усі члени Наглядової Ради відповідають кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, мають значний управлінський та професійний досвід, розуміння фінансового аналізу та аспектів ризику в роботі Банку.

Незалежні директори відповідають встановленим законодавством вимогам щодо їх незалежності.

Колективна придатність Ради Банку відповідає розміру, особливостям діяльності Банку, характеру і обсягам банківських та інших фінансових послуг, профілю ризику Банку, системної важливості Банку і діяльності Банківської групи, до складу якої входить Банк.

Члени Ради Банку мають досвід в області стратегічного планування, розвитку бізнесу, корпоративного управління, управління ризиками та побудови ефективної системи внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, а також мають специфічні для сфери діяльності Банку знання, що дозволяють їм професійно обговорювати питання, за якими приймаються рішення.

Рада Банку є збалансованою з точки зору наявності у її членів ключових навичок, необхідних для ефективної їхньої роботи.

Рішенням Ради Банку від 18.12.2018 р. затверджено розподіл повноважень між членами Наглядової ради.

Відповідно до вимог законодавства Раді Банку підпорядковані підрозділи контролю (підрозділи вертикалі ризик-менеджменту, Департамент внутрішнього аудиту, Управління комплаєнс контролю) та працівник Банку відповідальний за проведення фінансового моніторингу).

Протягом звітного року Наглядова рада Банку приймала важливі та фундаментальні рішення в рамках своєї компетенції, ґрунтуючись на глибокому аналізі економічної ситуації в країні та в банківському секторі у зв'язку із пандемію, викликаною коронавірусною інфекцією COVID-19.

Основна увага приділялась забезпеченню безперервної роботи Банку в період карантину, збереженню повного спектру послуг з урахуванням введених Національним банком карантинних обмежень щодо діяльності банків, створенню безпечних умов праці працівникам Банку. Особлива увага приділялась захисту інформаційних систем Банку та заходам щодо мінімізації ризиків, що виникають у процесі віддаленої роботи, контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю, управління ризиками та внутрішнього аудиту, створенням та функціонуванням в Банку ефективного процесу управління проблемними активами та дотриманням вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ, реалізації затвердженої стратегії розвитку Банку.

Організаційною формою роботи Ради, як колегіального органу, є засідання.

Протягом 2020 року Радою Банку було проведено 24 засідання, з яких 5 засідань - чергових та 19 - позачергових. Чергові засідання Ради Банку проводились відповідно до затвердженого Плану роботи на 2020 рік.

Засідання Ради Банку проходили у повному складі.

Відповідно до компетенції Ради Банку на засіданнях розглядались такі ключові питання:

- затвердження Стратегії Банку на 2021-2023 рр. та Бюджету Банку на 2021 р., у тому числі бюджетів підрозділів контролю;

- розгляд фінансових результатів діяльності Банку;

- управління капіталом відповідно до вимог законодавства;

- діяльність Банку в період карантину;

- щодо контролю за ефективністю функціонування системи управління ризиками (розгляд управлінської звітності щодо ризиків, встановлення та перегляд лімітів щодо операцій Банку, розгляду результатів стрес-тестування ризиків на капітал Банку та результатів щорічної самооцінки банківських ризиків, затвердження політик та інших внутрішніх нормативних документів Банку та Банківської групи АТ «ПУМБ» з управління ризиками, у тому числі Плану відновлення діяльності АТ «ПУМБ», контроль за виконанням плану заходів з побудови СУР за постановою НБУ №64 від 11.06.2018 р. «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», прийняття рішень щодо інших питань з побудови ефективної системи управління ризиками);

- щодо організації процесу управління проблемними активами в Банку (затвердження внутрішніх нормативних документів з організації процесу управління проблемними активами, розгляду щоквартальної звітності з управління непрацюючими активами);

- щодо контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю Банку та Банківської групи АТ «ПУМБ»;

- щодо контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (затвердження внутрішніх нормативних документів з комплаєнс та стандартних звітів з комплаєнс контролю, прийняття рішень щодо інших питань з організації ефективної роботи Управління комплаєнс контролю в Банку);

- щодо контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- визначення кредитної політики Банку шляхом затвердження внутрішніх кредитних політик Банку;

- щодо організації ефективної роботи внутрішнього та зовнішнього аудиту (затвердження змін до умов договору із зовнішнім аудитором та затвердження умов додаткової угоди до укладеного договору, обрання аудитора для надання Банку послуг з проведення огляду проміжної фінансової звітності, затвердження рекомендацій Загальним зборам за результатами розгляду висновку аудиторської фірми для прийняття рішень щодо нього, розгляд результатів діяльності внутрішнього аудиту, річної оцінки СВК, в тому числі інформації про основні контрольні функції на «трьох лініях захисту» Банку, щоквартальних звітів про моніторинг ключових індикаторів контролю, розгляд результатів самооцінки діяльності Департаменту внутрішнього аудиту за 2019 р. та інші питання, що належать до компетенції Наглядової ради;

- контроль усунення недоліків, виявлених НБУ та іншими органами державної влади;

- розгляд змін в переліку пов'язаних із Банком осіб та обсягів операцій із пов'язаними особами, що підлягають розкриттю у фінансовій звітності ;

- затвердження рішень про надання фінансування пов'язаним з Банком особам;

- обрання оцінювача майна Банку та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг ;

- визначення та затвердження організаційної структури Банку;

- створення структурних підрозділів Банку та затвердження внутрішніх положень про такі структурні підрозділи;

- затвердження внутрішніх положень, якими регулюється діяльність Банку;
- щодо організації мережі Банку;
- щодо підготовки та проведення загальних зборів акціонерів Банку;
- щодо розгляду питань з виплати дивідендів акціонерам Банку та затвердження Дивідендної політики АТ «ПУМБ» на 2021-2023 рр.;
- затвердження внутрішніх нормативних документів щодо удосконалення системи корпоративного управління в Банку;
- призначення/ продовження повноважень членів Правління Банку, ключових осіб Банку, затвердження умов трудових договорів (контрактів), що укладаються з ними та встановлення розміру їх винагород;
- розгляд та затвердження Звітів колегіальних органів Банку за 2019 рік та затвердження заходів за результатами їх розгляду ;
- розгляд регулярних звітів комітетів Наглядової ради Банку;
- затвердження результатів оцінки діяльності Правління Банку, встановлення винагороди членам Правління та загальнобанківських цілей і цілей на наступний рік;
- затвердження результатів оцінки ефективності діяльності Наглядової ради, Правління та підрозділів контролю та їх відповідності кваліфікаційним вимогам;
- погодження/затвердження звітів про винагороду членів Ради Банку та Правління;
- організаційні питання діяльності Наглядової ради Банку;
- затвердження звіту Корпоративного секретаря;
- щодо стратегії розвитку персоналу та кадрової політики Банку (оплата праці робітників Банку, встановлення розміру додаткової винагороди, огляд показників та динаміки плинності персоналу, результати проведеного опитування визначення ступеня задоволеності працівників).

З усіх питань порядку денного прийняті відповідні рішення, які зафіксовані у протоколах засідань Ради Банку.

При прийнятті рішень Рада Банку керувалася нормами та процедурами, передбаченими Статутом Банку та «Положенням про Наглядову раду АТ «ПУМБ», відповідно до яких питання, які виносяться на розгляд Ради попередньо розглядаються Правління Банку в межах своїх повноважень та комітетами Ради, які надають пропозиції та готують проекти рішень з таких питань за результатами розгляду документів структурних підрозділів Банку, що ініціюють винесення питань на розгляд Ради Банку.

Питання або звіти структурних підрозділів Банку, що підпорядковані та/або підзвітні безпосередньо Раді Банку, попередньо розглядаються та опрацьовуються комітетами Ради у випадках, передбачених внутрішніми нормативними документами Банку, в тому числі положеннями про комітети Наглядової ради Банку.

Банк щорічно здійснює оцінку ефективності діяльності Наглядової ради в цілому і кожного члена Ради Банку. Результати проведеної оцінки діяльності Ради в 2020 році показали високий рівень організації роботи Наглядової ради та її комітетів, внутрішньої ефективності та взаємодії Ради, Правління та акціонерів Банку, виконання Наглядовою радою поставлених цілей.

Кожен з членів Ради Банку має достатній рівень кваліфікації та професійної придатності, а також належний досвід, та приділяє роботі в Раді та його комітетах достатньо часу, що дозволяє здійснювати покладені на нього функції ефективно та якісно, а також оперативно та своєчасно вирішувати складні та важливі питання діяльності Банку.

Члени Ради Банку дотримуються професійних і етичних стандартів Кодексу корпоративної етики Банку.

У членів Ради Банку відсутні реальні та потенційні конфлікти інтересів.

В ході своєї роботи Рада Банку протягом 2020 року послідовно реалізовувала основні завдання з пріоритетних напрямів діяльності Банку з метою побудови ефективної та стабільної банківської моделі, в тому числі із стратегічного розвитку, підвищення інвестиційної привабливості, забезпечення дієвого контролю за розпорядженням активами Банку, диверсифікації ресурсної бази за джерелами залучення коштів та кредитного портфеля за основними позичальниками та видами економічної діяльності, поліпшення результативності та прозорості внутрішніх механізмів управління ризиками Банку, вдосконалення системи контролю та підзвітності органів управління Банку.

В 2020 році Рада Банку була сфокусована на:

- контролі реалізації стратегії Банку, основних напрямках діяльності;
- ефективному управлінні достатністю капіталу Банку;
- контролі за досягненням запланованих фінансових показників діяльності Банку;
- забезпеченні належного рівня корпоративного управління в Банку;
- контролі за побудовою ефективної системи управління ризиками, внутрішнього контролю Банку;
- контролі за функціонуванням в Банку ефективного процесу управління проблемними активами;
- контролі за операціями із пов'язаними з Банками особами;

- контролю за виконанням рекомендацій НБУ щодо впровадження банківської діяльності;
- розширенні мережі Банку;
- побудови ефективної організаційної структури Банку, спрямованої на оптимізацію бізнес-процесів, яка передбачає чіткий, погоджений розподіл обов'язків та повноважень.

Враховуючи отриманий Банком прибуток попри кризовий стан в банківській системі, забезпечення високих показників ліквідності, посилення позицій Банку на фінансовому ринку, виплату дивідендів акціонерам Банку та досягнення високих показників діяльності Банку, Рада може констатувати виконання всіх завдань та цілей, поставлених перед нею на 2020 рік, та вважає свою роботу як колегіального органу, а також роботу кожного його члена ефективною та такою, що була здійснена на досить високому рівні.

Відповідно до рішення Наглядової ради Банку з 01.01.2019 р. функціонують наступні комітети Наглядової ради:

Комітет з питань аудиту;

Комітет з управління ризиками;

Комітет з питань винагород і призначень.

Діяльність Комітету з питань аудиту за 2020 рік.

Протягом 2020 року Комітет з питань аудиту (у подальшому – КА) працював у наступному складі:

- Ансіс Грасманіс, Голова комітету;
- Міхов Валентин Любоміров, член комітету;
- Поважна Маргарита Вікторівна, член комітету.

Склад Комітету з питань аудиту протягом звітного періоду не змінювався. КА здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з питань аудиту».

За звітний період Комітетом було проведено 8 засідань, з яких 5 чергових (з них 1 проведено шляхом безпосередньої участі та 4 – у формі телеконференцій) та 3 позачергових (усі у формі телеконференцій). Засідання КА проводились у повному складі.

Відповідно до покладених на КА функцій протягом 2020 року він виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань контролю і регулювання діяльності Банку в сфері фінансової звітності, зовнішнього та внутрішнього аудиту, внутрішнього контролю. КА здійснював нагляд за достовірністю фінансової звітності Банку та Банківської групи, відповідальною особою якої є АТ «ПУМБ», у тому числі за належним розкриттям суттєвих управлінських суджень, які були зроблені при складанні фінансової звітності, а також здійснював нагляд за діяльністю зовнішнього та внутрішнього аудиту та оцінював їх ефективність.

Основними напрямками уваги КА у 2020 році були:

- нагляд, обговорення та забезпечення відповідності фінансової звітності за 2019 р., у тому числі аудиторського звіту, вимогам законодавства;
- підтримка взаємовідносин із зовнішніми аудиторами, у тому числі нагляд за дотриманням аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності, періодичний аналіз аудиторських послуг, що надаються Банку;
- моніторинг діяльності підрозділу внутрішнього аудиту Банку та підтримка його ролі у структурі корпоративного управління;
- оцінка ефективності Системи внутрішнього контролю Банку та забезпечення оперативного усунення виконавчим менеджментом недоліків контролю, які виявляють зовнішні, внутрішні аудитори та регулятивні органи.

На засіданнях Комітету були розглянуті наступні питання:

щодо фінансової звітності:

- розглянутий та обговорений із зовнішнім аудитором ПрАТ «КПМГ Аудит» проєкт фінансової звітності Банку та проєкт консолідованої фінансової звітності Банківської групи, відповідальним учасником якої є АТ «ПУМБ», за рік, який завершився 31.12.2019 р.;
- у липні 2020 р. проведено обговорення з менеджментом Банку Плану заходів з виконання рекомендацій зовнішнього аудитора КПМГ за підсумками фінансової звітності Банку та Банківської групи за 2019 рік.

щодо внутрішнього контролю:

- розглянуті звіти менеджменту Банку про результати моніторингу ключових індикаторів контролю за IV квартал 2019 р. та I-III квартали 2020 р.;
- розглянута узагальнена оцінка ефективності Системи внутрішнього контролю Банку станом на 01.01.2020 р., що була виконана Департаментом внутрішнього аудиту за результатами його роботи за 2019 рік, та узагальнений звіт

менеджменту Банку про виконання у 2019 році заходів із моніторингу Системи внутрішнього контролю за підсумком щоквартальних звітів про результати моніторингу ключових індикаторів контролю загалом за 2019 рік;

- розглянута інформація про статус виконання плану заходів, що був розроблений з метою усунення недоліків у діяльності Банку, виявлених Нацбанком України в ході планових комплексних інспекційних перевірок Банку у 2018 та 2019 роках;

- розглянута інформація щодо результатів перевірки податковими органами діяльності Банку за період з 2014 по 2019 рік та обговорений з менеджментом план дій для усунення недоліків, які можуть призвести до штрафних санкцій;

- розглянуті основні результати функціонування Системи управління ризиками третіх осіб Банку за 2019 рік.

·щодо зовнішнього аудиту:

- проведена зустріч із партнером та старшим менеджером аудиторської фірми ПрАТ «КПМГ Аудит» з обговорення результатів аудиту фінансової звітності за 2019 рік, у тому числі було обговорене питання дотримання аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності (зауважень з боку членів Комітету відносно незалежності зовнішнього аудитора не було);

- проведений вибір незалежного аудитора для проведення огляду фінансової звітності Банку за I квартал 2020 р.;

- у жовтні 2020 р. проведено зустріч із зовнішнім аудитором Банку ПрАТ «КПМГ Аудит» щодо планування проведення аудиту фінансової звітності за 2020 рік, у тому числі обговорене питання дотримання аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності (зауважень з боку членів Комітету щодо незалежності зовнішнього аудитора не було).

·щодо внутрішнього аудиту:

- здійснений моніторинг та перевірка ефективності Департаменту внутрішнього аудиту (ДВА) Банку, які включали оцінку результатів роботи директора ДВА, надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження розміру винагороди директора та працівників ДВА (у тому числі – затвердження рішень з встановлення винагород директору та працівникам ДВА за результатами досягнення поставлених на 2019 рік цілей та додаткової винагороди за роботу у 2020 році);

- підготовлені пропозиції щодо постановки цілей для директора та працівників ДВА на 2020 рік;

- проведений аналіз та обговорення звітів Департаменту внутрішнього аудиту за результатами виконаних ним перевірок та звітів про роботу ДВА за IV квартал 2019 р. (у тому числі – результатів оцінки ефективності Системи внутрішнього контролю Банку за станом на 01.01.2020 р.), I-III квартали 2020 р.;

- розглянута інформація про виконання підрозділами Банку рекомендацій внутрішнього аудиту за II півріччя 2019 року та I півріччя 2020 року;

- розглянутий звіт про виконання Концепції розвитку Департаменту внутрішнього аудиту, Програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту на 2017-2019 роки (за підсумками роботи за 2019 рік);

- розглянуті проекти Концепції розвитку ДВА та Програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту на 2020-2022рр. та надані рекомендації Наглядовій раді щодо їх затвердження;

- розглянуті результати самооцінки Департаменту внутрішнього аудиту за 2019 рік;

- надані рекомендації Наглядовій раді Банку щодо внесення змін до Плану діяльності Департаменту внутрішнього аудиту на 2020 рік (II півріччя) у зв'язку з COVID-19;

- розглянуті проекти Стратегічного плану Департаменту внутрішнього аудиту на 2021-2023 роки, Плану діяльності на 2021 рік та Бюджету Департаменту внутрішнього аудиту на 2021 рік та надані рекомендації Наглядовій раді щодо їх затвердження;

- погоджена актуалізована редакція Стандартів внутрішнього аудиту АТ «ПУМБ» та надана рекомендація Наглядовій ради щодо їх затвердження.

Кожні півроку КА надає Раді Банку звіт про свою діяльність. За результатами розгляду звіту за II півріччя 2020 р. робота Комітету визнана задовільною.

Діяльність Комітету з управління ризиками за 2020 рік.

Протягом 2020 року Комітет з управління ризиками (у подальшому – КУР) працював у наступному складі:

- Сюзан Гейл Байске, Голова комітету;
- Ансіс Грасманіс, член комітету;
- Дугадко Ганна Олександрівна, член комітету;
- Поважна Маргарита Вікторівна, член комітету;
- Катанов Георгі Богомілов, член комітету;
- Курілко Сергій Євгенович, член комітету.

Склад Комітету з управління ризику протягом звітного періоду не змінювався. КУР здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з управління ризиками».

За 2020 рік проведено 12 засідань Комітету з управління ризиками, з яких 5 чергових та 7 позачергових, проведених у формі телеконференції. Засідання КУР проводились у повному складі.

У межах покладених Наглядовою радою функцій КУР упродовж року виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань:

- нагляду за функцією ризик-менеджменту у Банку;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо ризиків, на які наражається Банк в своїй діяльності щодо кожного типу ризиків: кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий, процентний, валютний, операційний (в т.ч. покриваються страхуванням);
- надання рекомендацій Наглядовій раді у визначенні ризик-апетиту і набору лімітів, що відповідають такому ризик-апетиту;
- дотримання законодавства і Кодексу ділової поведінки;
- контролю стану виконання заходів щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління ризиками, виконання рекомендацій і зауважень НБУ.

На засіданнях КУР були розглянуті наступні питання:

- огляд стандартних звітів з управління ризиками;
- управління модельним ризиком: зміни в ризик-моделях та оцінка їх якості, практичні підходи, які використовуються Банком;
- розгляд стандартної звітності щодо управління суттєвими ризиками та оцінка рівня суттєвих ризиків банку;
- затвердження Декларації схильності до ризику Банку та затвердження цільових ризик-апетитів на 2020 рік;
- розгляд квартальної звітності щодо моніторингу ризик-апетиту банку;
- розгляд звітності щодо суттєвих ризиків Банківської групи АТ «ПУМБ»;
- розгляд стандартної звітності щодо відповідності вимогам комплаєнс ризику та оцінка рівня комплаєнс ризику;
- розгляд стандартної звітності щодо управління проблемними активами;
- звіти про запровадження вимог НБУ (Постанова №64) про побудову ефективної Системи управління ризиками по Банку;
- розгляд результатів щоквартального стрес тестування ризиків та капіталу;
- погодження КРІ Заступника Голови Правління з управління ризиками (CRO) та Начальника Управління комплаєнс контролю (CCO);
- розгляд плану розвитку функції комплаєнс на 2020 рік;
- розгляд плану розвитку функції ризик-менеджменту на 2020 рік;
- погодження посадових інструкцій CRO та CCO;
- огляд інформації про операційні витрати на систему внутрішнього контролю та управління ризиками у 2019-2020 роках;
- розгляд квартальних Звітів про виконання плану заходів приведення нормативу Н9 до нормативних вимог НБУ;
- інформування про роботу з пов'язаними особами;
- погодження нормативних документів з управління ризиками та комплаєнсу банку та Банківської групи АТ «ПУМБ»;
- розгляд результатів щорічної самооцінки банківських ризиків на 2021 р.;
- затвердження документів щодо управління проблемними активами згідно Постанови НБУ №97;
- затвердження звітності щодо управління ризиками фінансового моніторингу;
- розгляд щорічного Звіту про оцінку ефективності діяльності підрозділів з управління ризиками і контролю за дотриманням норм (комплаєнс) за 2019 рік;
- розгляд звітів про виконання попередніх рішень КУР та щоквартальних звітів КУР з управління ризиками.

За результатами розгляду звіту за 2020 р. робота Комітету з управління ризиками визнана задовільною.

Діяльність Комітету з питань винагород і призначень.

Протягом 2020 року Комітет з питань винагород і призначень (у подальшому – КВП) працював у наступному складі:

- Кетрін Елізабет Сталкер, Голова комітету;
- Міхов Валентин Любомирів, член комітету;
- Попов Олег Миколайович, член комітету.

Склад Комітету з питань винагород і призначень протягом звітного періоду не змінювався. КВП здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з питань винагород і призначень».

Протягом 2020 року КВП було проведено 6 засідань, з яких 4 чергових та 2 позачергових. Засідання проводились як шляхом безпосередньої участі, так і у формі телеконференцій. Засідання КВП проводились у повному складі.

У межах покладених Наглядовою радою функцій, КВП упродовж року виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань визначення та надання рекомендацій до схвалення Наглядовою радою Банку кандидатур на заміщення вакантних посад у Правлінні Банку, періодичного оцінювання членів Правління на відповідність кваліфікаційним вимогам і надання звіту щодо цього питання Наглядовій раді Банку, контролю за розробкою та періодичний перегляд політики (внутрішнього положення) Банку з питань винагороди, принципів і критеріїв винагороди, тощо.

В рамках свого функціоналу на засіданнях КВП були розглянуті такі основні питання, як визначення та надання рекомендацій до схвалення Наглядовою радою Банку кандидатури на посаду члена Правління, відповідального працівника Банку за проведення фінансового моніторингу, погодження продовження трудового договору (контракту) з членом Правління, відповідальним за розвиток напряму роздрібного бізнесу, схвалення змін до трудових договорів (контрактів) членів Правління, погодження результатів проведеної щорічної оцінки відповідності членів Наглядової ради, Правління та інших керівників банку кваліфікаційним вимогам, встановленим НБУ до керівників банку та оцінки ефективності діяльності Ради та Правління Банку.

Також КВП були розглянуті питання щодо визначення розміру додаткової винагороди Голові та членам Правління Банку за результатами діяльності 2019 року та погодження загальнобанківських KPIs та цілей для них на 2020 рік, визначення додаткового розміру винагороди та мотивації членів Правління Банку.

Значна увага приділялася стратегії управління персоналом Банку. Зокрема, проведені зустрічі з ключовими працівниками Банку з метою формування та створення наступництва членів Правління, обговорено подальші кроки щодо їх розвитку, розглянуті результати дослідження лояльності та залученості персоналу в 2020 році, звіти компанії Хадсон та результати опитування eNPS. На постійній основі здійснювався контроль плинності працівників Банку. КВП щопівроку подає Раді звіт про статус плинності персоналу Банку.

На засіданнях КВП були розглянуті та рекомендовані до затвердження Положення Банку «Про корпоративного секретаря», «Про процес пошуку, оцінки та підбору кандидатів в члени Наглядової ради/Правління АТ «ПУМБ», «Про щорічну оцінку ефективності діяльності Наглядової ради АТ «ПУМБ». Погоджена матриця навиків членів Наглядової ради.

За результатами розгляду звіту за 2020 р. робота КВП питань винагород та призначень визнана задовільною.

9) Інформація щодо складу виконавчого органу Банку та його змін за рік, у тому числі утворені ним комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Колегіальним виконавчим органом, що здійснює поточне управління Банком є Правління.

До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Банку, крім питань, що належать до виключної компетенції Зборів та Наглядової ради.

Заступники голови Правління Банку входять до складу Правління Банку за посадою.

Кількісний та персональний склад Правління і термін повноважень членів Правління визначаються Наглядовою радою.

До складу Правління входять: Голова Правління, Перший Заступник Голови Правління (у разі призначення такого Наглядовою радою), Заступники Голови Правління, члени Правління.

Протягом 2020 року Правління працювало у наступному складі:

Голова Правління - Черненко Сергій Павлович, здійснює оперативне керівництво поточною діяльністю і забезпечує стійку й ефективну роботу Банку. Несе відповідальність за організацію роботи банку в усіх напрямках його діяльності. Забезпечує виконання Стратегії Банку. Організовує виконання рішень Загальних зборів акціонерів і Наглядової ради.

Заступник Голови Правління – фінансовий директор – Школяренко Костянтин Олександрович, несе відповідальність за загальну облікову, фінансову політику Банку, бюджет Банку, а також ефективне управління ціновою політикою Банку. Забезпечує контроль над організацією умов для дотримання обліку, звітності та методології відповідно до національних і міжнародних стандартів. Визначає стандарти управлінського обліку і звітності, стратегічного планування та аналізу. Контролює виконання політики Банку в області вдосконалення системи погашення проблемної заборгованості для забезпечення стабільного розвитку Банку.

Заступник Голови Правління - Магдич Сергій Борисович, відповідальний за впровадження і реалізацію стратегії Банку в корпоративному бізнесі з метою досягнення і утримання Банком конкурентної переваги і результатів, визначених загальною Стратегією Банку.

Заступник Голови Правління - Себастьян Рубай, відповідальний за впровадження і реалізацію стратегії Банку в роздрібному бізнесі з метою досягнення і утримання Банком конкурентної переваги і результатів, визначених загальною Стратегією Банку.

Заступник Голови Правління - Загородников Артур Германович, відповідає за удосконалення системи залучення та утримання великих корпоративних клієнтів з державною формою власності з урахуванням інноваційних підходів, індивідуальних особливостей клієнтів і використання найбільш актуальних банківських продуктів. Координує роботу з органами виконавчої влади.

Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO) - Єременко Федот Євгенович (Головний ризик –менеджер Банку), забезпечує впровадження і безперервне функціонування процесів системи управління ризиками, які гарантують своєчасне виявлення, вимір, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітності по суттєвих ризиків (кредитний, ринковий, операційний, ліквідності та інші істотні ризики). Несе відповідальність за діяльність підрозділів з управління ризиками і контролю за дотриманням норм (комплаєнс).

Заступник Голови Правління - Косенко Наталія Феліксівна, відповідає розвитку та ефективну роботу регіональної мережі Банку.

Заступник Голови Правління - Скалозуб Леонід Павлович, відповідає за забезпечення економічної, фінансової, інформаційної, фізичної, технічної безпеки банку, організацію охорони і режиму, виявлення і припинення посягань на репутацію і власність банку, координацію роботи щодо захисту його інтересів в кримінальному судочинстві. Координує роботу Департаменту безпеки.

Заступник Голови Правління - Костюченко Тетяна Василівна, визначає і координує розвиток і впровадження стратегічних політик і практик в області управління персоналом, спрямованих на досягнення фінансових цілей і стандартів Банку.

Член Правління, відповідальний працівник за проведення фінансового моніторингу Банку – Горбенко Ганна Валеріївна, відповідальна за забезпечення ефективного функціонування та постійне вдосконалення внутрішньобанківської системи фінансового моніторингу, включаючи управління ризиками легалізації кримінальних доходів та фінансування тероризму, з безумовним дотриманням вимог чинного законодавства. Горбенко Г.В. обрано членом Правління з 16.03.2020 р. Рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного Банку України №194 від 22.04.2020 р. Горбенко Г.В. погоджено на посаду члена Правління, відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу Банку.

Усі члени Правління відповідають кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, мають значний управлінський та професійний досвід, розуміння фінансового аналізу та аспектів ризику в роботі Банку.

Члени Правління мають належне розуміння тих сфер діяльності Банку, за які вони відповідальні.

Коллективна придатність Правління Банку відповідає розміру, особливостям діяльності Банку, характеру і обсягам банківських та інших фінансових послуг, профілю ризику Банку, системної важливості Банку та діяльності банківської групи, до складу якої входить Банк.

Організаційною формою роботи Правління, як колегіального органу, є засідання.

Протягом 2020 року було проведено 52 засідання Правління Банку, з яких 4 були позачерговими та 1 засідання проведене шляхом заочного голосування.

Порядок денний засідань Правління в 2020 році включав розгляд основних подій для висвітлення у щотижневих звітах для Наглядової ради Банку, результатів щомісячних, щоквартальних, піврічних, річних фінансових результатів діяльності Банку, виконання Бюджету, планів діяльності Банку, розробки стратегій, розгляд питань щодо затвердження приміщень для відкриття та погодження відкриття нових відділень Банку, розгляд стандартних щоквартальних звітів з управління ризиками, комплаєнс-контролю, щоквартальний розгляд звітів зі звернень клієнтів та соціальну інженерію, періодичний розгляд звітів щодо управління інформаційними технологіями Банку, щомісячний розгляд та затвердження переліку пов'язаних з Банком осіб, розгляд питань щодо внесення змін до внутрішніх організаційних структур підрозділів Банку, перегляд та погодження/затвердження внутрішніх документів Банку, а також попередній розгляд питань, які виносилися на затвердження Ради Банку.

На засіданнях Правлінням Банку:

- здійснювався оперативний (щомісячний, щоквартальний, річний) контроль результатів діяльності Банку в цілому, та бізнес-вертикалей (роздрібного, корпоративного, інвестиційного бізнесів);
- розроблено Стратегію розвитку Банку на 2021-2023 рр.;
- погоджений Бюджет Банку на 2021 р. перед винесенням на розгляд Наглядової ради Банку;
- прийняті оперативні рішення щодо діяльності Банку в період карантину;
- розглянуто результати опитування Hudson і проєкт «eNPS»;
- затверджені зміни організаційних структур підрозділів Банку, а також погоджені Положення про них;
- погоджено створення в загальній організаційній структурі Банку Департаменту інформаційної безпеки та Центру моніторингу транзакцій;
- створено Комітет з питань управління непрацюючими активами та затверджено Положення про його функціонування;

- погоджено Кодекс Корпоративної Етики Банку в новій редакції;
- затверджено Страхові програми Банку на 2021 рік;
- погоджено «Антикорупційну програму Банку» в новій редакції;
- затверджені переліки пов'язаних осіб Банку для подання до НБУ;
- здійснена робота з оновлення існуючих та затвердження нових нормативних документів Банку, скасовані неактуальні нормативно-інструктивні документи структурних підрозділів Банку, що виявлені в результаті проведення загальнобанківської ревізії;
- затверджені переліки переможців в рамках програми «Кращий співробітник року Банку»;
- затверджено нові та внесено зміни в існуючі різноманітні мотиваційні програми для працівників Банку;
- затверджені рішення щодо ефективного управління мережею відділень Банку, погоджені зміни місцезнаходження існуючих відділень та відкриття нових відділень Банку, закриття неприбуткових відділень та територіально відділених кас;
- прийняті рішення про визнання заборгованості безнадійною та її списання за рахунок сформованого резерву або з позабалансових рахунків;
- розглянуті періодичні звіти про стан реалізації менеджментом запланованих дій щодо усунення виявлених в ході внутрішнього аудиту недоліків;
- прийняті рішення щодо встановлення винагороди працівникам Банку та інші важливі питання діяльності Банку, віднесені до компетенції Правління Статутом, «Положенням про Правління АТ ПУМБ» та законодавством України.

З усіх питань порядку денного були прийняті відповідні рішення.

Результати проведеної оцінки загальної діяльності Правління в 2020 році його структури та складу показали, що склад Правління Банку є збалансованим та покриває всі напрями діяльності Банку. Розподіл повноважень між членами Правління є оптимальним. Правління ефективно планує свою діяльність. Всі члени Правління розуміють свої повноваження та відповідальність і дотримуються високих професійних і етичних стандартів під час виконання своїх обов'язків.

Відповідно до проведеної оцінки ділової репутації кожного члена Правління не виявлено ознак відсутності бездоганної ділової репутації, визначених нормативно-правовим актом НБУ, а також інших факторів, які свідчать про порушення вимог банківського, валютного, податкового та іншого законодавства, неналежного виконання фінансових зобов'язань, невідповідності діяльності члена Правління стандартам ділової практики та професійної етики. Голова та члени Правління мають бездоганну ділову репутацію, достатній рівень кваліфікації та професійної придатності.

Діяльність Правління у 2020 році як колегіального органу була ефективною і спрямованою на реалізацію основних стратегічних завдань Банку.

Злагоджена та ефективна робота Правління протягом 2020 року зумовила досягнення Банком високих фінансових показників. Так загальні активи Банку на 01.01.2021 склали 75 264 млн грн., що на 19 827 млн. грн. (+ 35.8%) більше показника минулого року (на 01.01.2020 – 55 437 млн грн.); капітал Банку в 2020 році збільшився на 617 млн грн (+6.8%) і на 01.01.2021 року склав 9 684 млн грн. За підсумками 2020 року Банк отримав чистий прибуток у розмірі 2 608 млн грн.

При Правлінні Банку створено та протягом 2020 року працювали наступні комітети:

- Проектний комітет;
- Технологічний комітет;
- Комітет з управління операційним ризиком
- Комітет з управління активами та пасивами;
- Комітет з питань фінансового моніторингу;
- Комітет з етики та ділової поведінки;
- Тарифно-комерційний комітет;
- Комітет з питань управління непрацюючими активами;
- Кредитна рада та Кредитний комітет.

Діяльність Проектного комітету за 2020 рік.

- Протягом 2020 року Проектний комітет (у подальшому – ПК) функціонував у наступному складі:
- Черненко Сергій Павлович, Голова ПК, Голова Правління;
  - Магдич Сергій Борисович, член Комітету ПК, Заступник Голови Правління, який курує вертикаль корпоративного бізнесу;
  - Загородников Артур Германович, член ПК, Заступник Голови Правління;
  - Рубай Себастьян, член ПК, Заступник Голови Правління;

- Косенко Наталія Феліксівна, член ПК, Заступник Голови Правління;
  - Школяренко Костянтин Олександрович, член ПК, Заступник Голови Правління – фінансовий директор;
  - Костюченко Тетяна Василівна, член ПК, Заступник Голови Правління;
  - Єременко Федот Євгенійович, член ПК, Заступник Голови Правління (CRO);
  - Скалозуб Леонід Павлович, член ПК, Заступник Голови Правління;
  - Бегунов Андрій Борисович, член ПК, Директор Департаменту інформаційних технологій;
  - Ніколаєва Юлія Павлівна, член ПК, Директор Департаменту управління стратегічними проектами і процесами.
- Персональний склад ПК визначається відповідно до Положення «Про Проектний комітет АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності ПК у 2020 році приймав рішення з питань стратегічного управління змінами в Банку, включаючи управління портфелем проектів та управління процесом реалізації змін, організації та контролю діяльності крос-функціональних команд на всіх етапах реалізації змін в Банку, починаючи з ініціації та закінчуючи контролем результатів.

В 2020 році ПК було проведено 13 засідань шляхом безпосередньої присутності та 2 засідання шляхом заочного розгляду матеріалів.

Основні рішення, що були прийняті на ПК протягом 2020 р:

- затверджена скорингова модель оцінки пріоритетності проектів;
- затверджені нові критерії проекту в Банку;
- затверджені п'ять стратегічних фокусів на майбутні три роки та їх пріоритети;
- сформовано та затверджено портфель проектів на 2021 рік, бюджет та беклог;
- затверджені етапи реалізації змін в Банку;
- затверджена оцінка проектів та учасників;
- прийнято рішення про формалізацію трьох КФК;
- затверджена ініціація тридцяти проектів Банку (в т. ч. передпроектне дослідження та беклог 2021);
- затверджено одинадцять реалізованих підрозділами Банку проектів.

Діяльність Технологічного комітету за 2020 рік.

Протягом 2020 року Технологічний комітет (у подальшому – ТК) функціонував у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, Голова ТК, Голова Правління;
- Скалозуб Леонід Павлович, член ТК, Заступник Голови Правління;
- Бегунов Андрій Борисович, член ТК, Директор Департаменту інформаційних технологій;
- Школяренко Костянтин Олександрович, член ТК, Заступник Голови Правління - фінансовий директор, введений до складу ТК з 26.06.2020 р.
- Ніколаєва Юлія Павлівна, член ТК, Директор Департаменту управління стратегічними проектами і процесами;
- Грома Сергій Григорович, член ТК, начальник Управління інформаційної безпеки.

Персональний склад ТК визначається відповідно до Положення «Про Технологічний комітет АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності ТК протягом 2020 року вирішував питання щодо реалізації стратегічних цілей в галузі інформаційних технологій і підтримки технологічного лідерства Банку.

В 2020 році Технологічним комітетом Банку було проведено 8 засідань шляхом безпосередньої присутності.

Питання, що розглядались на ТК стосувались:

- узгодження програмного забезпечення, технологічних рішень, що пропонуються в межах реалізації продуктів/проектів Банку;
- прийняття рішень щодо вибору виробників, постачальників/інтеграторів програмно-апаратних комплексів Банку та/або їх компонентів, та постачальників ІТ-послуг;
- узгодження змін в ключових елементах ІТ-архітектури;
- розгляду політик інформаційних технологій;
- внесення значних технологічних змін в проєктах Банку;
- вибору варіантів технічного розвитку автоматизації факторингових продуктів;
- надання пропозицій щодо організації підкомітету ТК з управління архітектурою Банку.

Діяльність Комітету з управління операційним ризиком за 2020 рік.

Протягом 2020 року Комітет з управління операційним ризиком Банку (у подальшому – КУОР) працював у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, Голова КУОР, Голова Правління;
- Косенко Наталія Феліксівна, член КУОР, Заступник Голови Правління;
- Скалозуб Леонід Павлович, член КУОР, Заступник Голови Правління;

- Єременко Федот Євгенійович, член КУОР, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO) з правом вето;
- Дибко Микола Миколайович, член КУОР, Начальник Управління ринкових та операційних ризиків;
- Гурбан Антон Володимирович, член КУОР, Директор Департаменту транзакційного бізнесу;
- Грома Сергій Григорович, член КУОР, Начальник Управління інформаційної безпеки Департаменту безпеки;
- Завгородній Володимир Іванович, член КУОР, Начальник Управління з адміністративної роботи з персоналом;
- Бегунов Андрій Борисович, член КУОР, Директор Департаменту інформаційних технологій;
- Кудлай Сергій Борисович, член КУОР, Керівник Центру операційної підтримки;
- Щербача Олександр Сергійович, член КУОР, Директор Департаменту продажу та розвитку роздрібного бізнесу;
- Стадник Антон Сергійович, член КУОР, Директор Департаменту інвестиційного бізнесу;
- Насекан Леся Олександрівна, член КУОР, Директор Юридичного департаменту;
- Полещук Олена Олегівна, член КУОР, Головний бухгалтер.

На засіданні КУОР обов'язково присутній начальник Управління комплаєнс контролю (CCO) з правом вето та Директор Департаменту внутрішнього аудиту.

Персональний склад КУОР визначається відповідно до Положення «Про Комітет з управління операційним ризиком в АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності КУОР протягом 2020 року здійснював управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалював банківські процеси, системи та технології, розроблював, затверджував та впроваджував заходи щодо забезпечення безперервності роботи бізнес-підрозділів і Банку в цілому.

У 2020 році проведено 4 засідання КУОР шляхом безпосередньої присутності. На кожному засіданні КУОР були розглянуті наступні стандартні квартальні звіти:

- звіт щодо подій операційного ризику, зареєстрованих у звітному періоді;
- звіт про виконання рішень Комітету;
- результати моніторингу ризик-апетиту та лімітів на операційний ризик;
- звіти щодо ефективності СВК: «Результати щоквартального моніторингу KCI (Key Control Indicator/Ключовий індикатор контролю)».

Також на засіданнях КУОР приймалися рішення щодо:

- звіту про результати річного моніторингу Ключових індикаторів ризику за 2019 рік та затвердження переліку KPIв та їх граничних показників на 2020 рік;
- результатів регулярного стрес-тестування операційного ризику та результатів щорічної самооцінки операційного ризику керівниками структурних підрозділів Банку;
- затвердження розміру ризик-апетиту під операційний ризик на 2020 рік у розмірі 12 млн грн та встановлення лімітів на операційний ризик;
- результатів щорічного ВІА та результатів щорічного практичного тестування ВСР Головного офісу;
- результатів дистанційного навчання за основними обов'язковими дистанційними курсами.

Окрім іншого КУОР приймав рішення щодо управління реалізованими подіями операційного ризику, здійснював контроль за ефективністю прийнятих рішень Підкомітетами КУОР та оцінював ефективність функціонування:

- Системи управління інформаційною безпекою;
- Системи управління ризиком шахрайства;
- Системи забезпечення безперервної діяльності;
- Системи управління ризиками третіх осіб;
- Системи внутрішнього контролю.

При КУОР протягом 2020 року працювали наступні Підкомітети:

- Підкомітет «Персонал»;
- Підкомітет «Процеси»;
- Підкомітет «Системи»;
- Підкомітет «Зовнішні фактори»;
- Підкомітет «Інформаційна безпека».

КУОР також затверджувалися зміни щодо складу учасників Підкомітетів.

Діяльність Комітету з управління активами та пасивами Банку за 2020 рік

Протягом 2020 року Комітет з управління активами та пасивами (у подальшому – КУАП) працював у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, Голова Комітету, Голова Правління Банку;
- Єременко Федот Євгенійович, член Комітету, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);

- Магдич Сергій Борисович, член Комітету, Заступник Голови Правління Банку;
- Загородников Артур Германович, член Комітету, Заступник Голови Правління Банку;
- Школяренко Костянтин Олександрович, член Комітету, Заступник Голови Правління Банку – фінансовий директор;
- Себастьян Рубай, член Комітету, Заступник Голови Правління Банку;
- Дибко Микола Миколайович, член Комітету, Начальник управління ринкових та операційних ризиків;
- Стадник Антон Сергійович, член комітету, Директор департаменту інвестиційного бізнесу.

Персональний склад КУАП визначається відповідно до Положення «Про Комітет управління активами та пасивами АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності КУАП здійснює підтримку та підвищення якості процесів формування стратегії та бізнес-плану Банку, забезпечення виконання планових показників Банку шляхом розробки відповідних політик, формування проєктів управлінських рішень та прийняття їх у межах своєї компетенції. При цьому об'єктами управління виступають структура та обсяги банківських операцій (активів, пасивів і позабалансових статей), їх дохідність та рівень ризиків. Цілями діяльності КУАП є максимізація прибутку та вартості капіталу Банку, забезпечення довгострокового ефективного функціонування Банку, мінімізація ризиків шляхом безпосереднього прийняття рішень з управління ризиками ліквідності, процентним та валютним ризиками, ринковими ризиками, та всіма ризиками на рівні агрегованих показників, забезпечення функціонування процесу оптимізації співвідношення прибутковості та ризиковості банківських операцій, спрямованого на забезпечення отримання Банком відповідної винагороди за прийняття ризику, шляхом збільшення дохідності або зменшення ризиковості, чи збільшуючи дохід відповідно для прийнятого рівня ризику у випадках, коли не існує кореляції між величиною винагороди та рівнем ризику.

В 2020 році Комітетом з управління активами та пасивами було проведено 48 засідань, з яких 34 засідань проведено шляхом заочного голосування та 14 засідань проведено шляхом безпосередньої присутності.

Основна тематика засідань КУАП (питання, що регулярно розглядалися):

- аналіз та прогноз показників діяльності банку:
  - зовнішні нормативи (НБУ, банківської групи тощо);
  - ефективність: спред та маржа Банку.
- інформація Управління ринкових та операційних ризиків щодо контролю ризиків ліквідності, валютних ризиків, процентних ризиків, торгових ризиків і ризиків емітента:
  - звіт за ризиками;
  - індекс стану фінансового ринку України;
  - ГЕП звіти з ліквідності та процентні гепи з факторного аналізу;
  - звіт за концентраціями;
  - стрес-тестування ризику ліквідності;
  - стрес-тестування процентного ризику;
  - аналіз ризик-індикаторів збільшення ймовірності дефолту емітента ОВДП.
- аналіз та прогноз грошової позиції Банку:
  - ліквідність: аналіз і прогноз позиції ліквідності;
  - пропозиції щодо формуванню активів та пасивів.
- процентна політика:
  - трансфертні ставки;
  - ліміти на нормативи приросту.

Діяльність Комітету з питань фінансового моніторингу за 2020 рік.

Комітет з питань фінансового моніторингу (далі – Комітет ФМ) є постійно діючим колегіальним органом Банку, діяльність якого спрямована на забезпечення функціонування системи управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, протидії фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Банку, а також на вжиття відповідних застережних заходів для попередження, обмеження та/або зниження ризиків до прийнятного рівня.

Протягом 2020 року Комітет ФМ працював у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, член Комітету ФМ, Голова Комітету, Голова Правління;
- Магдич Сергій Борисович, член Комітету ФМ, Заступник Голови Правління;
- Рубай Себастьян, член Комітету ФМ, Заступник Голови Правління;
- Косенко Наталія Феліксівна, член Комітету ФМ, Заступник Голови Правління;
- Скалозуб Леонід Павлович, член Комітету ФМ, Заступник Голови Правління;
- Єременко Федот Євгенійович, член Комітету ФМ, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);

- Сердюк Віра Олександрівна, член Комітету ФМ, Начальник Управління комплаєнс контролю (ССО);
- Горбенко Ганна Валеріївна, член Комітету ФМ, Директор Департаменту фінансового моніторингу (в період з 01.01.2020 по 30.06.2020 року);
- Відповідальний працівник банку за проведення фінансового моніторингу:
  - в період з 20.01.2020 р. по 30.06.2020 р. Шапов Євгеній Геннадійович, т.в.о. Відповідального працівника банку за проведення фінансового моніторингу, Начальник відділу моніторингу транзакцій Управління фінансового моніторингу Департаменту фінансового моніторингу;
  - в період з 30.06.2020 по 31.12.2020 року Горбенко Ганна Валеріївна, Відповідальний працівник банку за проведення фінансового моніторингу, Директор Департаменту фінансового моніторингу, член Правління;
- Насекан Леся Олександрівна, член Комітету ФМ, Директор Юридичного департаменту;
- Мех Ганна Володимирівна, член Комітету ФМ з правом дорадчого голосу, Директор Департаменту внутрішнього аудиту.

Персональний склад Комітету визначається відповідно до Положення «Про Комітет з питань фінансового моніторингу АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності Комітет провів 12 засідань, з яких 7 засідань проведено шляхом безпосередньої присутності та 5 - шляхом заочного голосування, розглянув і прийняв рішення з питань за звітний період:

- результати аналізу фінансових операцій клієнтів, щодо яких виникає підозра, та затвердження застережних заходів з метою мінімізації ризиків легалізації кримінальних доходів / фінансування тероризму;
- питання за результатами відмови від проведення фінансових операцій та/або обслуговування клієнтів, у тому числі в разі встановлення клієнту неприйнятно високого рівня ризику;
- проблемні питання, що виникають під час проведення ідентифікації та вивчення клієнтів;
- зміни в законодавстві з питань фінансового моніторингу, заходів, що повинні бути здійснені банком і строків оновлення внутрішніх документів банку з питань фінансового моніторингу з урахуванням зазначених змін;
- результати аналізу впровадження нових банківських продуктів та пов'язані з ними комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу;
- питання, що виникають під час проходження навчання працівниками;
- питання, що пов'язані з установами ділових відносин та обслуговуванням публічних осіб та осіб близьких або пов'язаних з публічними особами;
- інші питання, що виникають під час здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Діяльність Комітету з етики та ділової поведінки за 2020 рік.

Протягом 2020 року Комітет з етики та ділової поведінки працював у наступному складі:

- Костюченко Тетяна Василівна, Голова Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління АТ «ПУМБ»;
- Черненко Сергій Павлович, член Комітету з етики та ділової поведінки, Голова правління АТ «ПУМБ»;
- Магдич Сергій Борисович, член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління АТ «ПУМБ»;
- Рубай Себастьян, член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління АТ «ПУМБ»;
- Скалозуб Леонід Павлович, член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління АТ «ПУМБ»;
- Сердюк Віра Олександрівна, член Комітету з етики та ділової поведінки, начальник Управління комплаєнс контролю АТ «ПУМБ»;
- Дугадко Ганна Олександрівна, член Комітету з етики та ділової поведінки, член Наглядової ради АТ «ПУМБ»;
- Мех Ганна Володимирівна, член Комітету з етики та ділової поведінки, Директор Департаменту внутрішнього контролю АТ «ПУМБ»;
- Трембак Маргарита Павлівна, секретар Комітету з етики та ділової поведінки, начальник відділу кадрового адміністрування Управління з адміністративної роботи з персоналом Департаменту по роботі з персоналом АТ «ПУМБ».

Персональний склад Комітету з етики та ділової поведінки визначається відповідно до Положення «Про Комітет з етики та ділової поведінки АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності Комітет з етики та ділової поведінки Банку протягом 2020 року здійснював врегулювання негативних факторів комплаєнс ризику, ризиків, пов'язаних з корпоративною етикою та діловою поведінкою, репутаційних ризиків, ризиків шахрайства, а також інших негативних факторів, пов'язаних з діяльністю персоналу Банку, забезпечував мінімізацію наслідків реалізації таких негативних факторів, приймав рішення щодо недопущення їх повторного виникнення.

В 2020 році Комітетом з етики та ділової поведінки Банку було проведено 2 засідання у формі спільної присутності.

Основна тематика засідань Комітету з етики та ділової поведінки Банку:

- статистика звернень на Лінію Довіри СКМ стосовно діяльності АТ «ПУМБ»;
- розгляд звіту про роботу Підкомітету КУОР «Персонал», а саме:
  - статистика порушень трудової дисципліни працівниками Банку;
  - міри дисциплінарного стягнення (у тому числі розірвання трудових відносин з ініціативи Банку) та інші заходи, які застосовувались до порушників.

Діяльність Тарифно-комерційного комітету за 2020 рік.

Протягом 2020 року Тарифно-комерційний комітет (у подальшому – ТКК) працював у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, Голова ТКК, Голова Правління;
- Школяренко Костянтин Олександрович, член ТКК, Заступник Голови Правління – фінансовий директор;

На час проведення заочного голосування або на час відсутності Заступника Голови Правління – фінансового директора Банку повноваження делегувалися Начальнику Управління менеджменту активів та пасивів Овчинникову Валерію Анатолійовичу.

- Магдич Сергій Борисович, член ТКК, Заступник Голови Правління;
- Рубай Себастьян, член ТКК, Заступник Голови Правління;
- Загородников Артур Германович, член ТКК, Заступник Голови Правління;
- Сікорська Ксенія Сергіївна, член ТКК, Директор Департаменту маркетингу.

Персональний склад ТКК визначається відповідно до «Положення про Тарифно-комерційний комітет».

В межах своєї діяльності ТКК у 2020 році здійснював управління комерційною діяльністю Банку, продуктовим та клієнтським портфелем, забезпечував контроль ринкової позиції Банку та реалізацію ринкових можливостей для стратегічного розвитку Банку.

Протягом 2020 року ТКК було розглянуто 84 питання.

Основні питання, що розглядалися на комітеті стосувались:

- зміни тарифних пакетів на обслуговування фізичних осіб, встановлення цінкових параметрів для нових продуктів роздрібного бізнесу;
- зміни тарифних пакетів на обслуговування юридичних осіб;
- перегляду процентних ставок для корпоративних клієнтів з продуктів «Стабільний залишок» та «Прибутковий рахунок»;
- затвердження повноважень для встановлення індивідуальних клієнтських ставок та тарифів;
- внесення змін до повноважень щодо встановлення індивідуальних цін КБ з продуктів «Кредитування під заставу майнових прав на депозит» та «Гарантія/акредитив під заставу майнових прав на депозит»;
- затвердження повноважень щодо депозитів роздрібного бізнесу;
- затвердження повноважень на встановлення індивідуальних ставок за продуктами Овердрафт "Легкий" для клієнтів МБ;
- зміна повноважень на встановлення індивідуальних ставок і тарифів за пасивними операціями клієнтів МБ;
- делегування повноважень Директора ДРМБ на встановлення індивідуальних цін та тарифів на період офіційної відсутності;
- внесення змін до Ціноутворення в рамках Стандарту продукту «Кредит на придбання товарів, вироблених в Республіці Білорусь» для корпоративних клієнтів;
- затвердження Стандарту щомісячної комісійної винагороди для проектів Малого бізнесу "Комісія за управління лімітом";
- затвердження Процесу ціноутворення за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%»;
- затвердження нового продукту «Рахунок з особливими умовами функціонування та рахунок умовного зберігання (ескроу)»;
- затвердження нового продукту "NDF з покриттям";
- внесення змін до параметрів депозитних продуктів РБ - депозити "Дохідний" та "Накопичувальний".

Діяльність Комітету з питань управління непрацюючими активами за 2020 рік.

Комітет Правління з питань управління непрацюючими активами (у подальшому – Комітет НПА) створений з метою ефективного і оперативного функціонування бізнес-процесу управління непрацюючими активами в АТ «ПУМБ» та функціонує з 02.03.2020 р.

Протягом 2020 року Комітет НПА працював у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, член Комітету НПА, Голова Правління Банку;
- Єременко Федот Євгенійович, Голова Комітету НПА, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);

- Школяренко Костянтин Олександрович, член Комітету НПА, Заступник Голови Правління - фінансовий директор Банку;

- Скалозуб Леонід Павлович, член Комітету НПА, Заступник Голови Правління Банку.

У роботі Комітету НПА беруть участь також два експерти з правом дорадчого голосу, які призначаються Наглядовою радою Банку.

Відповідно до рішення Наглядової ради від 27.02.2020 р. для участі в Комітеті з питань управління непрацюючими активами в якості експертів представлені Попов О.М. та Дугадко Г.О.

В межах своєї діяльності Комітет НПА приймає рішення в рамках делегованих Правлінням Банку повноважень щодо врегулювання проблемних активів, переданих в роботу підрозділу НПА, контролює виконання оперативного плану і стратегії управління проблемними активами, приймає рішення щодо врегулювання потенційно проблемних активів, що не передані в роботу підрозділів НПА, а також здійснює контроль за адекватною оцінкою рівня кредитного ризику і обсягу резервів за всіма без винятку проблемними активами, що знаходяться в компетенції кредитних органів Банку.

Протягом 2020 року проведено 50 засідань Комітету НПА, з яких 43 – чергові та 7 – позачергові.

Опис основних розглянутих/вирішених питань:

- розгляд звітності щодо реалізації Стратегії управління ПА та виконання Оперативного плану ПА;
- прийняття рішень щодо врегулювання заборгованості боржників/контрагентів;
- прийняття рішень щодо управління стягнутим майном, включаючи його продаж;
- затвердження стандартизованих рішень щодо управління непрацюючими проблемними активами;
- делегування посадовим особам Банку, уповноваженим ухвалювати кредитні рішення, повноважень з питань управління непрацюючими проблемними активами.

Діяльність Кредитної ради Банку за 2020 рік.

Кредитна рада створена з метою попередження порушення показників ризик-апетиту і лімітів ризику при виконанні бізнес-плану Банку та досягненні поставлених стратегічних цілей в частині кредитування.

Протягом 2020 року Кредитна рада (КР) працювала у наступному складі:

- Черненко Сергій Павлович, Голова Правління Банку, Голова Кредитної ради;
- Магдич Сергій Борисович – Заступник Голови Правління Банку, член Кредитної ради;
- Єременко Федот Євгенович, Заступник Голови Правління Банку, член Кредитної ради;
- Скалозуб Леонід Павлович, Заступник Голови Правління Банку, член Кредитної ради;
- Рубай Себастьян - Заступник Голови Правління Банку, член Кредитної ради.

Персональний склад КР визначається відповідно до Положення «Про Кредитну раду та Кредитний Комітет АТ «ПУМБ», відповідно до якого у засіданні Кредитного ради також можуть брати участь експерти з правом дорадчого голосу (далі - експерти), які призначаються Наглядовою радою Банку.

Протягом 2020 року в якості експертів виступали Попов О.М. та Дугадко Г.О.

Протягом 2020 року проведено 195 засідань КР, з них 112 – чергових та 83 позачергових.

Опис основних розглянутих/вирішених питань:

- погодження нових кредитних проєктів для позичальників;
- внесення змін в умови фінансування клієнтів;
- розгляд щорічних рев'ю за діючими кредитними угодами;
- обговорення стратегій співпраці з клієнтами;
- затвердження/внесення змін до стандартів продуктів;
- акредитація страхових компаній;
- встановлення/продовження/зміна лімітів на міжбанківській операції;
- встановлення лімітів на дебітора за операціями факторингу та торгового фінансування;
- погодження змін до внутрішніх положень про колегіальні органи та делегування повноважень на прийняття рішень;
- розгляд звітів про якість кредитного портфеля.

10) Інформація щодо фактів порушення членами Наглядової ради та виконавчого органу Банку внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку.

В 2020 році відсутні факти порушення членами Наглядової ради та Правління Банку внутрішніх правил, що могли б призвести до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку.

11) Інформація щодо заходів впливу, застосовані протягом року органами державної влади до Банку, в тому числі до членів Наглядової ради та виконавчого органу.

Протягом 2020 року до Банку органами державної влади застосовувались заходи впливу у вигляді штрафних санкцій, а саме:

N з/п	Назва штрафної санкції	Розмір штрафу, грн.	Орган, який наклав штрафну санкцію	Інформація про виконання
1	Штраф за несвоєчасне повідомлення про відкриття/закриття рахунків клієнтів	150 280,00	ДПС України Офіс великих платників податків ДПС	Сплачено 17.04.2020 р.
2	Штраф за несвоєчасне подання податкової звітності 1 ДФ	510,00	ДПС України Офіс великих платників податків ДПС	Сплачено 17.04.2020 р.
3	Штраф за неподання податкової звітності 1-ПП	1360,00	ДПС України Офіс великих платників податків ДПС	Сплачено 10.09.2020 р.
4	Штраф за порушення вимог п.185.1 ст.185, пп. «в» п.186.3 ст. 186, пп. 192.1.1 п.192.1 ст.192, п.198.6 ст.198, п.201.10 ст.201 ПКУ	792,25	ДПС України Офіс великих платників податків ДПС	Сплачено 03.09.2020 р.
5	Штраф за порушення вимог нормативно правових актів НБУ щодо сортування банкнот національної валюти	340,00	НБУ	Сплачено 23.12.2020 р.

Інші заходи впливу до Банку протягом 2020 року не застосовувались.

До членів Наглядової ради та Правління Банку заходи впливу не застосовувались.

12) Інформація щодо розміру винагороди за рік членів Наглядової ради та виконавчого органу Банку.

Члени Наглядової ради Банку виконують свої функції та отримують винагороду відповідно до умов цивільно-правових договорів, що укладені з кожним членом Наглядової ради.

Порядок виплати винагороди членам Наглядової ради регулюється «Положенням про винагороду членів Наглядової ради АТ «ПУМБ», затвердженим Загальними зборами акціонерів 28.04.2020 р.

Члени Правління Банку отримують винагороду згідно трудових контрактів, затверджених рішеннями Наглядової ради. Порядок виплати винагороди членам Правління Банку регулюється також «Положенням про винагороду членів Правління АТ ПУМБ», затвердженим рішенням Наглядової ради від 16.05.2019 р.

13) Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність Банку протягом 2020 року.

Під час здійснення своєї діяльності Банк стикається з різноманітними ризиками, які як позитивно, так і негативно впливають на його стійкість.

Протягом 2020 року на діяльність Банку значний негативний вплив спричинив введений на всій території України карантин, зумовлений пандемією коронавірусної хвороби COVID-19 та у зв'язку із цим встановлені КМУ карантинні обмеження, зокрема обмеження, введені Національним банком України щодо обмеження діяльності банків.

Нормативи ліквідності Банку згідно вимог НБУ виконувались протягом 2020 року зі значним запасом. Основними факторами впливу на ліквідність Банку стали:

а) ліквідність системи (зовнішній фактор) – Банк за допомогою власної розробки (індекс стану фінансового ринку України) контролює основні показники ризику, у тому числі обсяг залишків на кореспондентських рахунках в банках-контрагентах та в НБУ, обсяги коштів, розміщених в депозитні сертифікати НБУ. Протягом року цей показник значно перевищував норматив обов'язкового резервування практично в 2 рази. НБУ підтримував значний рівень ліквідності системи задля нівелювання впливу пандемії COVID 19 на банківську систему України.

б) Зменшення облікової ставки НБУ до історичного мінімуму - 6% та масштабною програмою НБУ надання кредитів рефінансування банкам на термін 5 років за цією ставкою (ПУМБ залучив 4,2 млрд грн) (зовнішній фактор). Фактично НБУ в 2020 році проводив політику кількісного пом'якшення.

в) Продовження співпраці з МВФ, що поліпшили настрої інвесторів (зовнішній фактор). Протягом 2020 року найгірший показник цінового ризику було зафіксовано в березні місяці (-) 169 млн грн, що відповідає жовтій зоні толерантності до ризику (авторизоване перевищення). В цілому на протязі 2020 року ціновий ризик показав від'ємне значення в березні та квітні 2020 року. В інші місяці значення ризику мало позитивне значення. Основним фактором погіршення ризику став початок пандемії COVID-19, що збільшило котирування ОВДП на вторинному ринку. Рівень ризику - помірний.

Протягом 2020 року валютний ризик перебував в зеленій зоні толерантності. Фактором впливу на валютний ризик стало значне зростання курсу USD в період березень-квітень 2020 року (початок пандемії COVID 19). Рівень ризику - незначний.

В продовж 2020 року котирування 5-ти річних CDS України зросли до рівня 9,77% в березні місяці, що спричинило різке зростання ризику дефолту емітента ОВДП. На протязі 2020 року було зафіксовано 2-ві червоні зони толерантності в березні та квітні 2020 року. В подальшому рівень котирування 5-ти річних CDS України знизився до 3,2%. Основний фактор впливу на ризик дефолту емітента ОВДП - погіршення економіки України під впливом пандемії COVID 19. Рівень ризику - помірний.

Протягом 2020 року на кредитний ризик корпоративних клієнтів, роздрібних клієнтів та фінансових інститутів впливали локдауни та обмеження в діяльності спричинені пандемією COVID-19. Банк провів короткострокові реструктуризації по клієнтам, постраждалим від запровадження локдауна, а також адаптували в політики кредитування з урахуванням нових ризиків, які з'явилися внаслідок локдауна. Рівень ризику - помірний.

Також пандемія COVID-19 прискорила швидку та якісну перебудову процесів Банку та переведення процесів обслуговування клієнтів у дистанційні канали. Основна цінність - це людське життя, а тому Банк з перших днів пандемії забезпечує своїх співробітників можливістю працювати віддалено, надає засоби індивідуального захисту, дезінфектори та проводить медичні тестування працівників та інші заходи для гарантування безпеки працівників і клієнтів. Рівень операційного ризику не підвищувався і залишається низьким.

Інших значущих факторів ризику, що впливали на діяльність Банку, протягом 2020 року не було.

14) Інформація про наявність у Банку Системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Ефективна система управління ризиками є гарантією досягнення Банком тактичних та стратегічних цілей при безумовному дотриманні внутрішніх та зовнішніх обмежень в частині структури та достатності капіталу в умовах звичайного перебігу бізнесу та в періоди кризи.

Основна мета системи управління ризиками Банку:

- забезпечення сталого розвитку Банку в рамках реалізації його стратегії розвитку бізнесу;
- забезпечення і захист інтересів акціонерів, кредиторів, клієнтів, в тому числі вкладників та інших осіб, зацікавлених в стійкій роботі Банку, щоб прийняті Банком ризики не створювали загрози для існування Банку;
- посилення конкурентних переваг Банку внаслідок здійснення стратегічного планування з урахуванням рівня прийнятих ризиків, підвищення ефективності управління ризиками та збільшення ринкової вартості Банку, збереження надійності Банку при розширенні продуктового ряду;
- зростання довіри інвесторів за рахунок створення прозорої системи управління ризиками, створеної Корпоративної системи управління з постійним контролем з боку НБУ та інших державних контролюючих органів.

Контроль достатності капіталу зі сторони Банку здійснюється як окремими структурними підрозділами (ДФК, Ризик-менеджмент) та посадовими особами, так і Наглядовою радою Банку, Правлінням Банку, Головою Правління Банку, відповідними комітетами Правління/Наглядової ради.

В Банку створено посади: Заступник Голови Правління по управлінню ризиками (CRO) та Начальник Управління комплаєнс контролю (CCO), що є незалежними, підпорядкованими та підзвітними Наглядовій раді. CRO/CCO мають право вето.

Незалежність підрозділів ризик-менеджменту та комплаєнс контролю забезпечується зі сторони Наглядової ради шляхом:

- надання цим підрозділам прямої та необмеженої можливості обговорення питань про ризики безпосередньо з Наглядовою радою Банку без необхідності (обов'язку) інформування про це членів Правління Банку;
- організаційного і функціонального відокремлення цих підрозділів від підрозділів (керівників підрозділів) першої та третьої лінії захисту;
- забезпечення достатньої чисельності працівників цих підрозділів і рівня їх кваліфікації для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними;
- обліку в бюджеті Банку достатнього розміру фінансового забезпечення цих підрозділів. Винагорода робітників цих підрозділів не залежить від результатів роботи бізнес-підрозділів, які є об'єктом контролю, та сприяє комплектуванню цих підрозділів кваліфікованими працівниками відповідного профілю. Оцінка ефективності робітників цих підрозділів ґрунтується на досягненні їх цілей таким чином, що не обмежує їх незалежність;

- забезпечення доступу цих підрозділів до інформації, необхідної для їх ефективної роботи. Керівники та інші працівники Банку сприяють наданню такої інформації;
- недопущення працівників цих підрозділів до здійснення функцій контролю за тією діяльністю, за яку вони раніше безпосередньо несли відповідальність або по відношенню якої раніше приймали рішення з метою запобігання конфлікту інтересів.

Наглядова рада отримує інформацію із щоквартальної та щорічної звітності та у разі реалізації значної події ризику або перевищення ліміту-ризиків протягом одного робочого дня з моменту виявлення ризику.

Основним підрозділом з ідентифікації та оцінки ринкових і операційних ризиків є Департамент загальнобанківських ризиків (далі ДЗР), який підпорядковується Заступнику Голови Правління з управління ризиками (CRO), який є головним ризик-менеджером Банку, очолює напрямок ризик-менеджменту, підзвітний Наглядовій раді Банку.

Основними підрозділами по ідентифікації та оцінки кредитних ризиків є Департамент ризиків корпоративних клієнтів (великі та середні корпоративні клієнти), Департамент роздрібних ризиків (роздрібні клієнти), Департамент ризик менеджменту малого бізнесу (малі корпоративні клієнти), які підпорядковуються Заступнику Голови Правління з управління ризиками (CRO), який очолює напрямок ризик-менеджменту, підзвітний Наглядовій раді Банку.

Основним підрозділом по ідентифікації та оцінки комплаєнс ризиків є Управління комплаєнс контролю (УКК), що підпорядковується ССО, та підзвітне Наглядовій раді Банку.

Банк забезпечує управління ризиками, дотримуючись моделі трьох ліній захисту:

- на першій лінії захисту знаходяться Бізнес-підрозділи і Підтримуючі підрозділи Банку. Вони є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності (особливо операційного ризику і комплаєнс-ризиків). Зазначені підрозділи відповідають за виявлення та оцінку ризиків, можливість застосування управлінських заходів та звітності за такими ризиками.
- на другій лінії захисту підрозділи Ризик-менеджменту (ДРКК, ДРП, ДРММБ, ДЗР) і Комплаєнс (УКК).
- на третій лінії захисту Департамент внутрішнього аудиту проводить оцінку ефективності системи управління ризиком підрозділами першого і другого рівнів захисту, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю (СВК).

Три лінії захисту забезпечують:

Ухвалення ризиків (1-ша лінія захисту): структурні підрозділи банку (бізнес-підрозділи і підтримуючі підрозділи), безпосередньо готують і здійснюють банківські операції, залучені в процес ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків, і виконують вимоги внутрішніх нормативних документів в частині управління ризиками, а також враховують рівень ризику при підготовці операції;

Управління ризиками (2-га лінія захисту): Ризик-менеджмент (ДРКК, ДРП, ДРММБ, ДЗР) і Управління комплаєнс контролю відповідальні за управління ризиками, розробляють механізми управління ризиками, методологію, проводять оцінку і моніторинг рівня ризиків, готують звітність за ризиками, здійснюють агрегування ризиків, розраховують розмір вимог до сукупного капіталу;

Внутрішній аудит (3-тя лінія захисту): проводить незалежну оцінку якості діючих процесів управління ризиками, якості діючих процесів управління ризиками, виявляє порушення і дає пропозиції щодо вдосконалення системи управління ризиками.

Процес управління та прийняття рішень здійснюється за допомогою розроблених і затверджених політик, положень, інструкцій в частині кредитного, ринкового та операційного ризиків та ризику ліквідності. Процес управління ризиками побудований на послідовному проходженні етапів ідентифікації, оцінки, прийняття управлінських рішень, моніторингу дотримання лімітів та певних показників ризику і контролю ризику.

В Банку встановлюється такий перелік суттєвих ризиків:

- ✓ Кредитний ризик корпоративних клієнтів;
- ✓ Кредитний ризик роздрібногo бізнесу;
- ✓ Кредитний ризик фінансових інститутів;
- ✓ Ризик ліквідності;
- ✓ Процентний ризик банківської книги;
- ✓ Ціновий ризик (як частина ринкового ризику);
- ✓ Валютний ризик (як частина ринкового ризику);
- ✓ Ризик дефолту емітенту ОВДП (як частина ринкового ризику);
- ✓ Операційний ризик;
- ✓ Комплаєнс ризик.

Правління/Комітет Правління та Наглядова рада приймає одне з рішень щодо рівня ризику:

- «Прийняти» - прийняття ризику, що передбачає продовження діяльності без змін у разі можливості понесення незначних втрат з низькою ймовірністю настання (якщо перевищення пов'язане з об'єктивними причинами, що не залежать від управлінських рішень).
- «Передати ризик» - передавання ризику, що передбачає страхування, переважно ризиків з потенційно значними втратами з низькою ймовірністю настання або ризиків, які перебувають під обмеженим контролем Банку.
- «Мінімізувати ризик» - пом'якшення ризику, що передбачає коригування певних процесів та впровадження додаткових контролів у разі понесення в їх результаті незначних втрат з високою ймовірністю настання.
- «Відмовитися від ризику» - уникнення ризику, що передбачає припинення здійснення діяльності та/або закриття позицій, що призводять до значних втрат з високою ймовірністю настання.

Для цілей забезпечення стійкого й ефективного функціонування всієї системи управління ризиками в Банку розвивають культуру управління ризиками, основними завданнями якої є:

- отримання працівниками банку знань і навичок у сфері управління ризиками за допомогою систематичного (регулярного, дистанційного) навчання;
- правильне використання керівниками і працівниками інструментів управління ризиками в повсякденній діяльності;
- формування у працівників навичок правильного і своєчасного використання інструментів управління ризиками;
- відкриті і активні комунікації в рамках Банку щодо цінностей та принципів культури управління ризиками.

Керівництво АТ «ПУМБ» з метою дотримання як керівниками Банку, так і іншими працівниками Банку, культури управління ризиками створюють необхідну атмосферу (tone at the top) шляхом:

- визначення та дотримання корпоративних цінностей, а також здійснення контролю за дотриманням таких цінностей (затвердження Кодексу корпоративної етики та контроль його дотримання всіма працівниками);
- забезпечення розуміння як керівниками Банку, так і іншими працівниками Банку, їх ролі під час управління ризиками для досягнення цілей діяльності Банку, а також відповідальності за порушення встановленого рівня ризик-апетиту (навчання і тестування знань по СУР і СВК);
- просування обізнаності щодо ризиків шляхом забезпечення систематичного інформування всіх підрозділів банку про стратегію, політику, процедури з управління ризиками та заохочення вільного обміну інформацією та критичною оцінкою прийняття ризиків Банком (публікація інформації по СУР і результатів її функціонування на внутрішньому корпоративному порталі);
- отримання підтверджень, що керівники та інші працівники Банку проінформовані про дисциплінарні санкції або інші дії, які будуть застосовуватися до них у разі неприйнятної поведінки / порушення в діяльності Банку (ознайомлення з нормативними документами за допомогою електронного документообороту / підпис).

Наглядовою радою затверджена Декларація схильності до ризику АТ «ПУМБ» та щоквартально проводиться моніторинг ризик-апетитів та розрахунок профілю ризику.

Існуюча система управління ризиками еволюціонує разом з розвитком Банку і ґрунтується, в тому числі, і на досвіді подолання великих системних криз 1999, 2004, 2008 і 2014 рр. Менеджмент компанії впевнений, що в Банку на поточному етапі сформована зріла система управління ризиками, що дозволяє ефективно нівелювати як поточні, так і стратегічні виклики. У 2020 році Банк виконав та отримав підтвердження від регулятора щодо виконання усіх рекомендацій НБУ, що отримані в результаті планової інспекційної перевірки Національного банку України за напрямом оцінки системи управління ризиками.

15) Інформація про результати функціонування протягом року Системи внутрішнього контролю та її ключові характеристики.

Система внутрішнього контролю (СВК) - сукупність організаційної структури Банку, процедур, заходів з внутрішнього контролю, спрямованих на:

- досягнення Банком цілей, уключаючи виконання запланованих показників його діяльності, забезпечення ефективності та результативності здійснення Банком операцій, збереження його активів;
- забезпечення ефективності корпоративного управління в Банку шляхом функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками;
- забезпечення повноти, своєчасності та достовірності складання і надання фінансової, статистичної, управлінської та іншої звітності; відповідності діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку України, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, та внутрішньобанківським документам.

Основна мета СВК - забезпечення керівництва Банку обґрунтованою гарантією досягнення загальних цілей і завдань Банку, підвищення рівня організації внутрішнього контролю, ефективності функціонування внутрішнього

контролю та покращення ефективності виконаних завдань та забезпечення стабільності, безпеки й результативності операцій і процесів Банку.

СВК Банку складається з таких компонентів: контрольного середовища, управління ризиками, притаманними діяльності Банку, включаючи комплаєнс-ризик, контрольної діяльності в Банку, контролю за інформаційними потоками та комунікаціями, моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю Банку.

Цілі впровадження системи внутрішнього контролю в Банку:

- забезпечення ефективності проведення операцій, захисту від потенційних помилок, порушень, втрат, збитків у діяльності Банку;
- забезпечення функціонування комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками;
- надання адекватної, всебічної, повної, надійної, доступної, своєчасної інформації користувачам (зацікавленим підрозділам) для прийняття відповідних управлінських рішень;
- достовірність, повнота, об'єктивність і своєчасність складання та надання фінансової, статистичної та іншої звітності внутрішнім користувачам, акціонерам, клієнтам, контрагентам та/або державним - контролюючим органам;
- своєчасність і достовірність відображення в обліку операцій Банку;
- комплаєнс (здійснення контролю за дотриманням (виконанням) Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, внутрішньобанківських документів, а також процедур врегулювання ситуацій конфлікту інтересів);
- ефективне управління персоналом;
- впровадження цільових операційних моделей процесів з достатнім рівнем їх автоматизації та наявність необхідної кількості контролів з метою запобігання та/або мінімізації реалізації потенційних ризиків, що визначені суттєвими для Банку;
- недопущення залучення Банку до проведення незаконних фінансових операцій, у тому числі запобігання проведення клієнтами Банку (резидентами та нерезидентами) незаконних валютних операцій, запобігання та виявлення фінансових операцій, пов'язаних із легалізацією доходів, що були одержані злочинним шляхом і фінансуванню терористичної діяльності.

Система внутрішнього контролю Банку забезпечує досягнення операційних, інформаційних та комплаєнс-цілей діяльності.

Функціонування Системи внутрішнього контролю Банку забезпечується шляхом взаємодії керівних органів і функціональних структурних підрозділів, а саме:

- Наглядова рада затверджує політики управління ризиками та політику щодо організації Системи внутрішнього контролю Банку, здійснює контроль ефективності функціонування Системи внутрішнього контролю та оперативності усунення Правлінням її недоліків;
- Комітет Наглядової ради з питань аудиту, який розпочав свою діяльність з 01.01.2019 р., на правах дорадчого органу Наглядової ради забезпечує нагляд та оцінку ефективності здійснення внутрішнього аудиту та СВК Банку, контролює виконання Правлінням Банку необхідних заходів щодо усунення недоліків, спрямованих на реалізацію рекомендацій і висновків внутрішніх і зовнішніх аудиторів, а також зовнішніх наглядових органів Банку щодо СВК у встановлені терміни, за результатами чого надає відповідні рекомендації Наглядовій раді;
- Правління Банку несе відповідальність за створення СВК, що забезпечує своєчасне виявлення тенденцій, які можуть загрожувати майбутньому Банку, регламентує створення організаційної структури, яка відповідає принципам Системи внутрішнього контролю, і забезпечує розподіл обов'язків, що виключають конфлікт інтересів;
- Комітет з управління операційним ризиком тактично реалізує стратегію впровадження та розвитку Системи внутрішнього контролю, затверджує та забезпечує поточний моніторинг ефективності функціонування Системи внутрішнього контролю «другою лінією захисту»;
- CRO та Підрозділи управління ризиками (Департамент загальнобанківських ризиків, Департамент ризиків корпоративних клієнтів, Департамент роздрібних ризиків, Департамент ризик-менеджменту малого бізнесу) за визначенням забезпечують розробку і застосування політик і методів вимірювання і контролю кредитних, ринкових та операційних ризиків, а також відповідають за якість виконання заходів із моніторингу системи внутрішнього контролю (за винятком оцінки ефективності системи внутрішнього контролю);
- CCO та Управління комплаєнс-контролю забезпечує розробку та впровадження системи управління комплаєнс-ризиком, відповідність вимогам законодавства і встановлених в Банку етичних правил;
- Департамент внутрішнього аудиту (ДВА) забезпечує незалежну оцінку адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю та відповідає за якість цієї оцінки. ДВА здійснює діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності Банку, допомагає Банку досягти поставленої мети, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, системи внутрішнього контролю та корпоративного управління.

Система внутрішнього контролю Банку реалізована на **3-х лініях захисту**:

1) на **першій лінії захисту** перебувають Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки. Вони є власниками усіх ризиків (особливо операційних та комплаєнс ризиків), що виникають у сфері їх діяльності. Зазначені підрозділи відповідають за виявлення та оцінювання ризиків, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків.

На першій лінії захисту Банк призначає в рамках підрозділів працівників, відповідальних за внутрішній контроль операційного ризику - ризик-офіцерів в рамках Системи управління операційним ризиком (СУОР), що виконують додаткові функції з питань управління операційним та комплаєнс ризиком (ідентифікують події, забезпечують фіксацію інформації про них, інформування підрозділів другої лінії захисту тощо).

Усі структурні підрозділи Банку відповідають за дотримання вимог внутрішніх документів Банку з управління ризиками під час здійснення своєї діяльності.

2) на **другій лінії захисту** підрозділи з управління ризиками та Управління комплаєнс контролю в межах своєї компетенції виконують такі функції в частині управління ризиками:

- розроблення, впровадження та постійний розвиток системи управління окремими видами ризиків;
- забезпечення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, пом'якшення та звітування щодо суттєвих ризиків;
- консультування структурних підрозділів Банку з питань управління ризиками;
- проведення навчання і забезпечення обізнаності працівників Банку щодо управління ризиками;
- здійснення постійного аналізу ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, з метою підготовки пропозицій з прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків;
- формування зведеної звітності про результати управління ризиками у Банку та результати моніторингу Системи внутрішнього контролю Наглядовій раді Банку не рідше одного разу на квартал, Правлінню Банку або Колегіальним органам Правління (КУАП, КУОР, КР) - не рідше одного разу на квартал, а в разі виявлення ситуацій, що потребують невідкладного інформування Наглядовій раді Банку, - не пізніше наступного робочого дня;
- здійснення впливу на прийняття рішень, що наражають Банк на значні ризики, та за потреби вжиття всіх можливих заходів щодо належного інформування Наглядової ради Банку, Правління Банку з метою запобігання прийняттю таких рішень;
- контроль за виконанням заходів щодо уникнення, передавання та пом'якшення ризику;
- планування і проведення сценарного аналізу та стрес-тестування;
- координація або контроль за розробленням плану забезпечення безперервної діяльності залежно від обраної моделі управління процесом;
- координація проведення та аналіз результатів самооцінки банківських ризиків;
- надання експертного висновку, погодження результатів аналізу та оцінки ризиків, притаманних новим продуктам / значним змінам у діяльності Банку, проведених підрозділами першої лінії захисту;
- аналіз ризиків, притаманних діяльності Банку, що передається на аутсорсинг;
- формування пропозицій щодо політики страхування ризиків Банку.

3) на **третій лінії захисту** Департамент внутрішнього аудиту здійснює оцінку ефективності Системи внутрішнього контролю (СВК), включаючи оцінку ефективності системи управління ризиками підрозділами першого та другого рівнів захисту. Департамент внутрішнього аудиту в межах виконання планових та позапланових завдань внутрішнього аудиту перевіряє наявність, оцінює комплексність, ефективність та адекватність системи внутрішнього контролю, відповідність цієї системи видам та обсягам здійснюваних банком операцій, змінам у бізнес-моделі банку, його макроекономічному і бізнес-середовищу та інформує Комітет Наглядової ради з питань аудиту, Наглядову раду і Правління про результати проведених перевірок шляхом надання об'єктивних суджень, висновків і оцінок щодо достатності та ефективності роботи систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних банком операцій, і внутрішнього контролю Банку. Не рідше ніж один раз на рік Департамент внутрішнього аудиту надає Комітету Наглядової ради з питань аудиту, Наглядовій раді та Правлінню узагальнену оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, як вид періодичних заходів з моніторингу, визначаючи зміст, процедуру, метод та критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

За результатами аудиторських перевірок 2020 року виносились рекомендації керівникам підрозділів, що підлягали перевірці та Правлінню Банку в частині удосконалення системи внутрішнього контролю, корпоративного управління і системи управління окремими видами ризиків. Інформація про результати аудиторських перевірок та прийнятті рекомендації керівниками підрозділів надавалася Комітету Наглядової ради з питань аудиту та Наглядовій раді Банку в складі щоквартальних звітів про результати діяльності Департаменту внутрішнього аудиту.

За підсумками 2020 року Департаментом внутрішнього аудиту була виконана і представлена Правлінню та Наглядовій раді узагальнена оцінка Системи внутрішнього контролю Банку. Дана оцінка виконана із застосуванням методології COSO (Концептуальна основа внутрішнього контролю) у новій редакції, яка набрала чинності з травня 2013 р. В цілому Система внутрішнього контролю Банку оцінена як «в основному ефективна», що означає:

- усі окремі компоненти СВК (5 компонент) є ефективними у всіх значущих аспектах;
- дотримується більшість індивідуальних принципів (яких всього 17), що характеризують кожен компонент, але можуть бути не повною мірою дотримані окремі принципи всередині індивідуальних компонентів;
- існує можливість для вдосконалення, але вона не призводить до неефективності системи внутрішнього контролю і не створює загрози досягненню цілей Банку.

16) Інформація про результати функціонування протягом року Системи внутрішнього аудиту, а також дані, зазначені в примітках до фінансової та консолідованої фінансової звітності відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Система внутрішнього аудиту Банку в цілому є ефективною і відповідає вимогам Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту та Кодексу етики Інституту внутрішніх аудиторів, що підтверджується результатами проведених внутрішніх та зовнішніх оцінок.

17) Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Фактів відчуження активів Банку в обсязі, що перевищує встановлений розмір у Статуті Банку, протягом звітного року не було.

18) Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у статуті Банку розмір.

В зв'язку з відсутністю протягом року операцій з купівлі-продажу активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір, оцінка активів не проводилась.

19) Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року.

Банк приділяє значну увагу виявленню пов'язаних з Банком осіб, формуванню та актуалізації їх переліку з метою контролю ризиків за операціями з пов'язаними з Банком особами.

Банк проводить операції з пов'язаними з Банком особами на ринкових умовах, з дотриманням вимог законодавства щодо погодження/затвердження операцій Радою Банку/Кредитною радою. Банк не надає кредити будь-якій особі для погашення цією особою будь-яких зобов'язань перед пов'язаною з Банком особою; для придбання активів пов'язаною з Банком особи, за винятком продукції, що виробляється цією особою; для придбання цінних паперів, розміщених чи підписаних пов'язаною з Банком особою.

Банк щомісячно подає НБУ інформацію про пов'язаних із Банком осіб у порядку, встановленому нормативно правовими актами НБУ. Процес взаємодії підрозділів Банку при виявленні пов'язаних з Банком осіб, формуванні, актуалізації та надання НБУ списку пов'язаних з Банком осіб регламентований «Політикою взаємодії АТ «ПУМБ» з пов'язаними особами» та Положенням «Про формування переліку пов'язаних з АТ «ПУМБ» осіб».

Правління Банку щомісяця затверджує перелік пов'язаних з Банком осіб. Наглядова рада щоквартально розглядає інформацію про зміни в переліку пов'язаних із Банком осіб, а також інформацію про операції із пов'язаними особами.

20) Інформація про використанні рекомендації органів, які здійснюють державне регулювання банківських послуг, щодо аудиторського висновку.

Від органів, які здійснюють регулювання банківських послуг, у 2020 році не надходили до Банку будь-які рекомендації щодо аудиторського висновку.

21) Інформація про зовнішнього аудитора Наглядової ради Банку, у тому числі призначеного протягом 2020 року

За результатами проведеного конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути обрані для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку, на підставі критеріїв відбору суб'єкта аудиторської діяльності, затверджених рішенням Наглядової ради від 16.05.2019 р., з урахуванням вимог Закону України №2258-VIII від 21.12.2018 року, рішенням Наглядової ради Банку від 11.09.2019 р. обрано аудитором Банку для проведення зовнішнього обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку за 2019 та 2020 ПрАТ «КПМГ Аудит» (свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів №2397 згідно із рішенням аудиторської палати України від 26.01.2001 р.).

Відповідно до рішення Ради Банку від 07.05.2020 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «АКТИВ-АУДИТ» (код ЄДРПОУ 30785437) обрано в якості зовнішнього аудитора для надання Банку послуг з проведення огляду проміжної фінансової звітності (за I квартал 2020 р.) (свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів №2315 згідно із рішенням аудиторської палати України від 30.03.2001 р.).

22) Інформація про діяльність зовнішнього аудитора, зокрема:

➤ загальний стаж аудиторської діяльності:

Загальний стаж аудиторської діяльності ПрАТ «КПМГ Аудит» складає 28 років.

Загальний стаж аудиторської діяльності ТОВ «АФ «АКТИВ-АУДИТ» складає 20 років.

➤ кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги Банку:

ПрАТ «КПМГ Аудит» надає Банку послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку другий рік поспіль (за 2019 та 2020 роки).

ТОВ «АФ «АКТИВ-АУДИТ» надавав Банку послуги лише з огляду проміжної фінансової звітності за I квартал 2020 р.)

➤ перелік інших аудиторських послуг, що надавалися Банку протягом року:

У 2020 році ПрАТ «КПМГ Аудит» надавало Банку послуги у вигляді проведення перевірки якості активів Банку у межах оцінки стійкості банків та банківської системи України у 2019 році.

ТОВ «АФ «АКТИВ-АУДИТ» надавало Банку послуги щодо огляду проміжної звітності для подання пакету документів на реєстрацію випуску акцій у зв'язку зі збільшенням розміру статутного капіталу Банку шляхом підвищення номінальної вартості акцій.

➤ випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора:

Протягом 2020 року відсутні випадки конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора.

➤ ротація аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років:

Зовнішнім аудитором Банку, який надавав послуги обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку протягом останніх п'яти років (з 2014 по 2018 рік) був Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги». Відповідно до вимог законодавства у 2019 році здійснено ротацію аудитора шляхом обрання нового зовнішнього аудитора - ПрАТ «КПМГ Аудит».

➤ стягнення, застосовані до аудитора Аудиторською палатою України протягом року, та факти подання недостовірної звітності Банку, підтвердженою аудиторським висновком, що виявлена контролюючими органами Банку.

Банк не має інформації щодо стягнень, застосованих до ПрАТ «КПМГ Аудит» чи ТОВ «АФ «АКТИВ-АУДИТ» Аудиторською палатою України протягом 2020 року (такої інформації немає у публічних джерелах), та щодо фактів подання недостовірної звітності Банку, підтвердженої аудиторським висновком, що виявлена контролюючими органами Банку.

23) Інформація про захист Банком прав та інтересів споживачів банківських послуг, зокрема: наявність механізму розгляду скарг, стан розгляду Банком протягом року скарг стосовно надання банківських послуг (характер, кількість скарг, що надійшли, та кількість задоволених скарг), наявність позовів до суду стосовно надання банківських послуг та результати їх розгляду.

З метою захисту прав споживачів банківських послуг Банком впроваджений механізм розгляду звернень клієнтів (пропозицій (зауважень), заяв (клопотань), скарг), контрагентів, третіх осіб, який регулюється внутрішньобанківським нормативним документом - «Порядком управління скаргами, пропозиціями і подяками клієнтів та інших зацікавлених осіб», що містить чіткий розподіл повноважень та відповідальності осіб, залучених до розгляду звернень.

Банк застосовує наступні канали надходжень звернень клієнтів Банку:

- гаряча лінія Контакт- центру 0-800-500-490 (лінія ЦОК для клієнтів «Persona»);
- Форуми і соціальні медіа;
- Електронна пошта Info@fuib.com;
- Веб - сайт банку;
- ПУМБ-онлайн (online.pumb.ua);
- Інтернет - банкінг або клієнт-банк для корпоративних клієнтів;
- Письмові звернення на офіційну адресу Банку;
- Листи-звернення через електронну пошту Національного банку України.

Процес розгляду отриманих скарг здійснюється централізовано на рівні Банку і полягає у реєстрації звернення, розгляді скарги/пропозиції, детальному аналізі причин скарги та наслідків такої скарги, підготовці та наданні вичерпної відповіді, належному контролю за всіма етапами процесу розгляду скарг.

Робота зі скаргою вважається завершеною після повідомлення споживача про результати розгляду та вжиті заходи. У випадках, коли неможливо зв'язатися з клієнтом (наприклад, при декількох спробах дзвінків протягом декількох днів абонент не відповідає номер абонента «поза зоною» чи «не існує») скаргу закривають із коментарем про те, що клієнту не надана відповідь. Такі випадки виняток, і в разі повторного звернення клієнта Банк надає йому відповідь за попереднім запитом.

Згідно ст. 20 Закону України "Про звернення громадян" звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця з дня отримання, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше 15 днів з дня їх отримання.

Менеджер зі скарг / пропозицій / подяк контролює процес закриття звернення клієнта чи іншої зацікавленої особи.

Кожне звернення, будь то скарга, заява чи пропозиція клієнта або іншої зацікавленої особи, Банк сприймає, як можливість удосконалити свою роботу, підвищити якість обслуговування і рівень задоволеності клієнтів та інших зацікавлених осіб.

Банк неухильно дотримується вимог законодавства щодо захисту прав споживачів.

Відповідальним підрозділом Банку за своєчасний розгляд і врегулювання звернень клієнтів, та надання відповідей за результатами їх розгляду є Управління клієнтського досвіду Департаменту маркетингу.

Протягом 2020 року до Банку загалом надійшло 32 686 звернення, з яких 29 885 склали скарги, 794 – подяки та 2007 – пропозицій.

Скарги були пов'язані із неякісним консультуванням клієнтів щодо продуктів Банку, зокрема, щодо продукту «Кредитна картка», неналежною роботою сервісів віддаленого доступу, використанням банківських карток, роботою платіжних терміналів, високими тарифами, тощо.

Усі скарги були належним чином опрацьовані профільними підрозділами Банку.

22 908 скарг клієнтів повністю закриті в 2020 році. Дії Банку за іншими скаргами були повністю завершені на початку 2021 року. Значна частина скарг виявились не підтвердженими.

Підписано від імені Правління 12 березня 2021 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

